

จุดประกาย ผู้นำ แห่งอนาคต

เจาะลึกศูนย์การเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมต้นแบบ

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลบ่งแผ่นดินเชิงคุณธรรม
สำนักงานบริหารและพัฒนางองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

จุดประกาย ผู้นำ แห่งอนาคต

พิมพ์ครั้งที่ ๑ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๐

สิ่งพิมพ์ลำดับที่ ๑๑/๒๕๕๐

จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม

ISBN 978-974-8134-62-8

ผู้จัดพิมพ์เผยแพร่ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

เลขที่ ๖๙ ชั้น ๑๖-๑๗ อาคารวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล (CMMU)

ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๖๕๔ ๕๙๐๐ โทรสาร ๐ ๒๖๕๔ ๕๙๐๑-๒

www.moralcenter.or.th

*เอกสารเผยแพร่ของศูนย์คุณธรรม ห้ามจำหน่าย

บริษัท สไตลส์ครีเอทีฟเฮ้าส์ จำกัด

จุดประกายผู้นำแห่งอนาคต - - กรุงเทพฯ :

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม, 2550,

160 หน้า

1.ผู้นำ. 1.บริษัท สไตลส์ครีเอทีฟเฮ้าส์ จำกัด. II. ชื่อเรื่อง.

658.4

ISBN 978-974-8134-62-8

ผู้พิมพ์

บริษัท สไตลส์ครีเอทีฟเฮ้าส์ จำกัด

๓๒/๑๕๒ ซอยรามอินทรา ๖๕ แขวงจระเข้บัว เขตลาดพร้าว

กรุงเทพฯ ๑๐๒๓๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๔๕ ๔๐๕๑-๖ โทรสาร ๐ ๒๕๔๕ ๔๐๕๗

E-mail : stylecreative@yahoo.com

จุดประกาย ผู้นำ แห่งอนาคต

เจาะลึกศูนย์การเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมต้นแบบ

okmd

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

คำนำ

ในสภาวะที่ประเทศประสบปัญหาวิกฤติ ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนจำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรมนุษย์ที่เพียบพร้อมด้วยคุณภาพและคุณธรรม จึงจะบรรลุเป้าหมายการพัฒนาได้อย่างสำเร็จสมบูรณ์ ซึ่งนอกจากจะอำนวยความสะดวกให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลแล้ว ยังจะช่วยขจัด บรรเทาปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติกับทั้งจะช่วยเสริมสร้างพลังอำนาจของชาติคือ “ความรู้ รัก สามัคคี” ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบของตนเองและส่วนรวม อันจะเป็นแรงขับเคลื่อนให้การพัฒนาประเทศเกิดผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญยิ่ง

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม) สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) ในฐานะหน่วยงานที่มีบทบาทและภารกิจหลัก ในการส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่ายองค์กรภาคีด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ร่วมปลูกจิตสำนึก สร้างค่านิยมใหม่ให้คนไทยรักชาติ ประพฤติตนอยู่ในทำนองคลองธรรม เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ทำให้คนไทยเป็นคนดีมีคุณธรรม ขณะเดียวกันเพื่อเป็นการตอบสนองแนวนโยบายของรัฐบาลด้านการฟื้นฟูคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลอย่างกว้างขวางและเป็นรูปธรรมโดยเร็ว โดยให้ศูนย์คุณธรรมเป็นหน่วยงานประสานงานกลางร่วมกับองค์กรและสถาบันต่างๆ ในการจัดฝึกอบรมเชิงคุณธรรมแก่ข้าราชการระดับสูง ผู้บริหารรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารการศึกษาและครูอาจารย์ นักเรียนนายร้อยสี่เหล่าทัพ ตลอดจนนักศึกษามหาวิทยาลัยต่างๆ

จากการให้การส่งเสริมและสนับสนุนแก่สถาบันฝึกอบรมผู้นำในโครงการพัฒนาศักยภาพผู้นำทุกระดับมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย

ที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นผู้นำชุมชนสี่ภาค ผู้นำศาสนา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ ผู้นำนักศึกษา และผู้นำเยาวชน ศูนย์คุณธรรมจึงได้ดำเนินการสรุปบทเรียน และรวบรวมองค์ความรู้ต่างๆ ในระยะที่ผ่านมา พร้อมทั้งจัดพิมพ์เป็นหนังสือเพื่อเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดฝึกอบรม ผู้นำเชิงคุณธรรม มุมมองและเสียงสะท้อนของผู้ผ่านการอบรม ตลอดจนชุมชนนักร้องที่ผ่านการอบรมและขยายผลอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งคาดว่าจะมีประโยชน์ต่อการแพร่ขยายแนวคิดการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมที่สร้างสรรค์โดยมีคุณธรรมเป็นรากฐาน สร้างความตระหนักแก่องค์กร สถาบัน และชุมชน ได้เล็งเห็นความสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการฝึกอบรม พัฒนาศักยภาพผู้นำเชิงคุณธรรมเพื่อกลับไปขยายผลในองค์กรและเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ครอบครัวและชุมชนท้องถิ่น

ศูนย์คุณธรรม ขอขอบคุณสถาบันฝึกอบรมผู้นำมูลนิธิพลตรีจำลอง ศรีเมือง ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้นำเครือข่ายองค์กรภาคีภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้นำนักศึกษาและเยาวชน ตลอดจนคณะทำงานทุกท่านที่ได้ร่วมกันบันทึก รวบรวมข้อมูล ออกแบบ จัดพิมพ์ และให้ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์จนหนังสือเสร็จสมบูรณ์เป็นที่เรียบร้อย

นางสาวราตีพย์ พุ่มทรัพย์

(นางสาวราตีพย์ พุ่มทรัพย์)

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

สารบัญ

	หน้า
บทนำ ถึงเวลา...คุณธรรมนำสังคมไทย	๕
บทที่ ๑ ฝึกทั้งกาย และใจ ในห้องเรียนธรรมชาติ	๙
บทที่ ๒ ๒๐ ปี ของสถาบันสร้างคนดีที่เรียบง่าย	๒๕
บทที่ ๓ อดีต ปัจจุบัน อนาคต ของสถาบันฝึกอบรมผู้นำ	๔๕
บทที่ ๔ ถึงเวลาเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรมต้นแบบ	๖๕
บทที่ ๕ เยี่ยมชมชนสาธิต บ้านห้วยหวาย การพัฒนาบนฐานคุณธรรมจริยธรรม	๗๗
บทที่ ๖ ความจริงที่เหนือคำบรรยาย กับผลผลิตของสถาบันฝึกอบรมผู้นำ	๘๙
บทที่ ๗ หลากหลายความรู้ สู่ฐานอาชีพ เพื่อการพึ่งตน บนวิถีเศรษฐกิจพอเพียง	๑๑๗
ภาคผนวก	๑๔๕

บทนำ

ถึงเวลา...คุณธรรมนำสังคมไทย

สถาบันฝึกอบรมผู้นำ มูลนิธิพลตรีจำลอง ศรีเมือง ได้ดำเนินการอบรม พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม เพื่อพัฒนาสุขภาพกาย และสุขภาพจิต ให้แก่บุคคลภายในและภายนอกมาตั้งแต่พ.ศ. ๒๕๒๙ จนถึงปัจจุบัน เป็นเวลากว่า ๒๐ ปี อบรมไปได้กว่า ๕๐๐ รุ่น มีผู้ผ่านการอบรม เป็นจำนวนมากกว่า ๕๐,๐๐๐ คน

สถาบันฝึกอบรมผู้นำ เป็นที่รู้จักกันดีในหมู่ผู้สนใจการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม

เป็นสถาบันฝึกอบรมที่ได้รับการกล่าวขวัญถึง ในแง่ที่ได้รับการยกย่องชื่นชม จากบรรดาผู้ผ่านการฝึกอบรมจากหลักสูตรนี้มาแล้ว เกิดการบอกต่อ จากปากต่อปาก ทำให้เกิดกระแสความต้องการเข้าอบรม ณ สถาบันฝึกอบรมผู้นำแห่งนี้ จนมีคิวการฝึกอบรมยาวเหยียดตลอดทั้งปี ทั้งๆที่ไม่เคยเสียเงินในการโฆษณาประชาสัมพันธ์สถาบันเลย

สถานศึกษาทุกแห่ง และการศึกษา
ทุกระดับตั้งแต่อนุบาลถึงปริญญา
เอก เน้นวิชาการทั้งสิ้น มีสถานศึกษา
อบรมผู้นำแห่งเดียวเท่านั้นที่เน้นเรื่อง
คุณธรรม เอกลักษณ์ที่โดดเด่น คือ
มีธรรมชาติครบพร้อมทั้งไร่ นา ป่า เขา
และถ้ำ ซึ่งช่วยให้การฝึกอบรมเชิง
คุณธรรมได้ผลอย่างเต็มที่

เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ
คุณธรรม ไม่เกี่ยวกับวิชาการ “หลักสูตร
การพัฒนาคุณภาพชีวิต” หลักสูตร
เดียวจึงปรับใช้ได้กับกลุ่มเป้าหมาย ทุก
เพศ ทุกวัย โดยเน้นการแลกเปลี่ยน
เรียนรู้และการเปิดเผยตัวตน เพื่อการ
รู้จักตนเอง อันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง
ที่เกิดจากภายในจิตใจของตนเอง

กิจกรรมอันหลากหลาย ตั้งแต่ตื่นจน
หลับ ที่เน้นการพึ่งตนเอง และเรียบง่าย
มีความเสมอภาคเท่าเทียมอย่างแท้จริง
ที่หาไม่ได้จากการอบรมอื่นใด

ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมต่างประทับใจ
กันเป็นส่วนใหญ่

ในขณะที่บางแง่มุมก็ยังมีผู้เข้าใจผิด
คิดว่า สถาบันฝึกอบรมผู้นำ เป็นโรงเรียน
การเมืองบ้าง เป็นแหล่งล้างสมองหรือ
ช่องสุมทางการเมืองบ้าง ทั้งที่ความจริง
มิได้มีกิจกรรมใด ที่เกี่ยวข้องกับทาง
การเมืองแม้แต่น้อย

ที่นี่ มีแต่กิจกรรม ปลูกข้าว กระตุน
และสร้างสำนักแห่งการเป็นคนดี

๒ ค

วยเข้มมุ่งที่ชัดเจนของพลตรี
จำลอง ศรีเมือง ผู้ก่อตั้ง
ที่ต้องการเพิ่มเติมคุณลักษณะที่ดี ซึ่ง
มีอยู่ในแต่ละคนแล้ว ให้มีเพิ่มมากขึ้น

เพราะคนดี ยังมีมากขึ้นเท่าไร ก็ยิ่ง
ทำให้เกิดความเข้มแข็งในสังคม ยิ่งขึ้น
เท่านั้น

และยังได้คนดีมาเป็นผู้นำ สังคม
นั้นยิ่งถึงพร้อมด้วยความสุขและสันติ

สถาบันฝึกอบรมแห่งนี้ ได้รับความไว้วางใจจากหน่วยงานต่างๆ ทั้ง
ภาครัฐและเอกชนจำนวนมากจึงส่ง
บุคลากร เข้ามามีอบรมอย่างต่อเนื่อง
ยาวนาน แต่ผู้ที่ผ่านการอบรมก็เหมือน
เช่นเมล็ดข้าวที่ถูกหว่านออกไป บาง
เมล็ดก็งอกงามเผยแผ่ความดีงาม
ต่อเนื่อง บางเมล็ดก็ฝ่อและตายไป

การวัดผลในเรื่องปัจจัยความสำเร็จ
ของสถาบันแห่งนี้ ยังไม่ได้มีการจัดทำ
เป็นวิชาการที่ชัดเจน แต่ผู้เข้าอบรม
แล้วจะเป็นผู้บอกต่อกันรุ่นแล้วรุ่นเล่า

การสร้างศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีชีวภาพ และส่งเสริมสนับสนุนชุมชนชาติขึ้นมา ให้เติบโตและแข็งแกร่งด้วยหลักคิดและกระบวนการพัฒนา ที่ได้รับการถ่ายทอดจาก สถาบันฝึกอบรมผู้นำ จึงเป็นการสร้างความเข้มแข็งอย่างเป็นรูปธรรมให้กับศูนย์การเรียนรู้ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ที่ถือได้ว่าเป็นศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และยังเป็น การแสดงให้เห็นว่าหลักสูตรของสถาบัน ฝึกอบรมผู้นำนั้น สามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตจริงอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จาก ๒๐ ปีที่ผ่านมา สถาบันฝึกอบรมผู้นำ พิสูจน์ให้เห็นความจริงหนึ่ง ที่สังคมไทยต้องหันกลับมาให้ความสนใจกันอย่างจริงจัง

นั่นก็คือ สังคมไทยต้องการคนดี มีคุณธรรม เพื่อฝ่ากระแสโลกาภิวัตน์อย่างมีภูมิคุ้มกัน และภารกิจเดียวที่สถาบันฝึกอบรมผู้นำดำเนินการมาโดยตลอดก็คือ

การสร้างคนดี

เพราะ

ถึงเวลา...คุณธรรมนำสังคมไทย

บทที่ ๑

ฝึกทั้งกายและใจในห้องเรียนธรรมชาติ

ปรัชญาสถาบันฝึกรวมผู้นำ

“ ผู้นำสำคัญยิ่ง

ชาติต้องการผู้นำที่เก่งและดีพร้อม

สังคมไทยขาดผู้นำที่ทั้งเก่งทั้งดี

ผู้นำที่เก่งแต่ไม่ดี ยังมีจำนวนมากเท่าใด

ประเทศชาติย่อมเสียหายมากเท่านั้น

การศึกษาตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงมหาวิทยาลัย

ล้วนแต่เสริมสร้างวิชาการ ให้เป็นคนเก่งทั้งสิ้น

โรงเรียนเสริมสร้างอุดมการณ์

เสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้เป็นคนดียิ่งขึ้นนั้นเราไม่มี

จึงเป็นแรงบันดาลใจให้สร้างสรรค์

โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตในสถาบันฝึกรวมผู้นำ

เพื่อปลูกจิตสำนึกให้ทุกคนพัฒนาตนเองให้ดียิ่งๆขึ้น

เพิ่มเติมคุณลักษณะที่ดีซึ่งมีในแต่ละคนอยู่แล้ว ให้มีเพิ่มมากขึ้น

ความสะอาดทั้งกายและใจ

ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ เสียสละ กตัญญู

ตลอดจนการ ลด ละ เลิกอบายมุขทั้งปวง

จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อตนเอง

ครอบครัว และสังคมประเทศชาติ

ผู้นำทุกระดับต้องมีส่วนสำคัญยิ่ง

ในการกอบบ้านกู้เมืองโดยการลงมือปฏิบัติเอง

และชักชวนผู้อื่นให้ดำเนินวิถีชีวิตแบบพอเพียง

ช่วยสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง

และนิยมไทยด้วยการปฏิบัติอย่างแท้จริง ”

สรุปเป้าหมายโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของสถาบันฝึกอบรมม คือ

- พัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้นในคุณลักษณะ
 - ประการ
สะอาด
ขยัน
ประหยัด
ซื่อสัตย์
เสียสละ
กตัญญู
- ลด ละ เลิกอบายมุขทั้งปวง
- มีวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง
- มีส่วนช่วยชุมชนให้เข้มแข็ง
- นิยมไทยด้วยการปฏิบัติอย่างแท้จริง

ในแวดวงเครือข่ายคนทำดีทั้งหลาย คงไม่มีใครไม่รู้จักสถาบันฝึกอบรมมผู้นำ หรือที่เรียกกันติดปากว่า “โรงเรียนผู้นำ” ซึ่งก่อตั้งโดย พลตรี จำลอง ศรีเมือง ที่พวกเรารู้จักกันดี กิตติศัพท์ของสถาบันฝึกอบรมมผู้นำ ขจรไกลไปไม่เพียงแต่ในเมืองไทย แต่ไกลไปถึงต่างประเทศ

ค
 วยหลักสูตรที่แตกต่างจากที่อื่นๆ สถาบัน
 ฝึกอบรมผู้นำเน้นการฝึกอบรมแนวใหม่
 โดยใช้พุทธวิถีเป็นแกนใช้ธรรมชาติเป็นห้องเรียน
 ใช้วินัยสร้างความสามัคคี ใช้ประสบการณ์ชีวิต
 ของครูเป็นบทเรียน และใช้ผู้เข้าอบรมเป็นแบบ
 ฝึกหัด ทำให้ผู้ที่ผ่านหลักสูตรนี้ กว่า ๕๐,๐๐๐ คน
 ตลอดระยะเวลากว่า ๒๐ ปี ล้วนพูดเป็นเสียง
 เดียวกันว่า นี่เป็นหลักสูตรที่ “ต้องมาเรียนให้ได้”

จึงไม่น่าแปลกใจ ที่สถาบันฝึกอบรมผู้นำ
 กลายเป็นสถาบันแห่งเดียว ที่สำนักงาน ก.พ.
 รับรองหลักสูตร รัฐวิสาหกิจหลายแห่งกำหนดว่า
 ผู้ที่จะขึ้นเป็นผู้บริหารต้องผ่านหลักสูตรนี้ และ
 บางคณะในมหาวิทยาลัยหลายแห่งกำหนดให้
 นักศึกษาต้องผ่านหลักสูตรนี้ก่อนเช่นกัน
 โดยที่ไม่เคยได้รับการสนับสนุนทางการเงินจาก
 ภาครัฐเลย

และที่น่าสนใจ เครือข่ายคุณธรรมจำนวน
 มากต่างบรรจุกิจกรรมการฝึกอบรมที่สถาบัน
 ฝึกอบรมผู้นำแห่งนี้ เป็นแกนหลักของกิจกรรม
 เครือข่ายด้วย

สอนด้วยพุทธวิธี ที่คนต่างศาสนาก็เรียนได้

พลตรีจำลอง ศรีเมือง ในฐานะ “ครูใหญ่” เล่าให้พวกเราฟังว่า “ในฐานะที่เป็น ผู้ปฏิบัติธรรม เมื่อปฏิบัติมากๆ ก็เกิดความคิดที่จะเสียสละให้กับสังคม เพราะสิ่งสำคัญที่สุดของการเป็นผู้นำก็คือการเสียสละ ก็เลยเอาเรื่องการปฏิบัติธรรมมาเป็นหลักในการกำหนดหลักสูตร เพราะสังคมไทยนั้นมีผู้นำเก่งๆ มาก แต่ผู้นำเก่งและดีด้วยนั้น ยังมีไม่พอ หมายถึงทุกระดับนะ ไม่จำเป็นว่าจะต้องเป็นผู้นำระดับไหน เราก็ได้ แต่งเติมเสริมสร้างคุณงามความดีให้เกิดขึ้นกับพวกเขา”

ด้วยเหตุนี้ รูปแบบกิจกรรมที่นำเสนอในการอบรมจึงมีการสอดแทรกหลักธรรมในพุทธศาสนา เข้าไปด้วยเสมอ แต่เรื่องนี้ก็ไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อผู้เข้าอบรมที่นับถือศาสนาอื่น เพราะครูใหญ่และ

ผู้ช่วยครูจะเน้นย้ำเสมอให้ทุกคนปฏิบัติตัวตามหลักศาสนาของตัวเอง ด้วยความเชื่อที่ว่า ทุกศาสนา ล้วนสอนให้เป็นคนดีด้วยกันทั้งสิ้น

คิ
งนั้น คนต่างศาสนา ก็สามารถ
รับการอบรมที่นี้ได้อย่างมี

ความสุขและไม่ได้รู้สึกแปลกแยก
แต่อย่างใด และที่น่าสังเกตคือ เมื่อ
ทุกคนรับประทานอาหารมังสวิรัต
เหมือนกันหมด ก็ตัดปัญหาในเรื่อง
ของการรับประทานที่แตกต่างกันตาม
หลักศาสนาไปได้อย่างง่ายดาย

เป็นการอบรมที่เสริมสร้างเรื่อง
ศาสนสัมพันธ์ไปด้วยโดยอัตโนมัติ

ห้องเรียนธรรมชาติ

สิ่งที่เห็นเมื่อแรกไปเยือนสถาบัน
ฝึกอบรมผู้นำที่อยู่กลางป่าเมืองกาญจน์
ก็คือ เรือนไม้หลังเล็กๆ จำนวนมากที่
สร้างเป็นที่พักของผู้รับการอบรมให้อยู่
กันหลังละ ๔-๖ คนแบบสมถะ ต้องช่วย
กันเช็ดถูปิดกวาดเองโดยมีเครื่องนอน
คือมุ้งหมอนและที่นอนแบบบาง

(คนปวดหลังคงชอบใจ) แต่ละคนก็
ต้องดูแลพับเก็บปิดกวาดพื้นกันเอง
รวมถึงห้องน้ำที่แยกส่วนและต้อง
ทำความสะอาดเองเช่นกัน

อีกด้านหนึ่งของสระน้ำ ก็คือ
กลุ่มอาคารห้องประชุมและ
โรงอาหาร ที่สร้างแบบเรียบง่าย ไม่มี
เครื่องปรับอากาศ เพราะอากาศที่นี้
ตอนกลางวันและตอนเช้ามืดจะเป็น
มีแค่นี้จริงๆ เพราะที่เหลือนคือ
แมกไม้และขุนเขาที่ล้อมรอบสถาบัน
ฝึกอบรมแห่งนี้ เป็นห้องเรียนธรรมชาติ
ที่รอการเรียนรู้จากนักเรียน รุ่นแล้ว
รุ่นเล่า

ห้องเรียนจริงๆ จึงกลายเป็น
ธรรมชาติที่อยู่รายรอบสถาบันแห่งนี้
ซึ่งมีทั้งป่าเขา (เนินเขาฟาซีที่ใช้
ระยะทางเดินขึ้นประมาณ ๕๐๐ เมตร
และเป็นเขาฟาซีนีเอง ที่ใช้ทดสอบ
จิตใจของผู้รับการอบรมทุกคน) ถ้า
หินปูนเล็กๆ ที่มีมันเพชรที่เกิดจาก
ประกายของสินแร่ขนานชนิด ซึ่งผู้เข้า
อบรมทุกคน จะต้องปีนป่ายลงไป
อย่างทุลักทุเล เพื่อเข้าไปรับการอบรม
พร้อมกับสัมผัสบรรยากาศเข้มข้น
ท่ามกลางแสงเทียน เพื่อประกาศ
ความรักต่อมวลมนุษยชาติด้วยการนำ
ของครูใหญ่

สามวันดี สี่วันไซ้ เป็นผู้นำที่ดีไม่ได้

ผู้นำต้องมีสุขภาพดี ๔ วันของการฝึกอบรมไม่ได้ทำให้แข็งแรงขึ้นอย่างเห็นเด่นชัด แต่เป็นการเตือนย้ำว่าผ่านการฝึกอบรมไปแล้ว ต้องไม่ทิ้งเรื่องการออกกำลังกาย “การวิ่ง

ชมไร่นาป่าเขา” จึงเป็นกิจกรรมที่จำเป็น วิ่งคล้ายทหารฝึกใหม่ พร้อมร้องตะโกนปลุกปลอบใจกันเองไปตลอดทาง ด้วยถ้อยคำง่ายๆ

“พวกเรา-หนุ่มสาว
ร่างกาย-แข็งแรง
จิตใจ-เข้มแข็ง
ลองวิ่ง-วิ่งได้
เหนื่อยไหม-ไม่เหนื่อย
สิ้นไว้-ได้กำไร”
เท่านี้ ไม่ว่าจะอายุปุ่นไหน ก็เห็น
วิ่งกันได้แทบทุกคน
คงเพราะอยากกลับเป็นหนุ่ม
เป็นสาวอีกครั้งนั่นเอง

อาหารแสนอร่อย ที่ไม่เบียดเบียนชีวิต

อาหารทุกมื้อที่สถาบันแห่งนี้ เป็นมังสวิรัตที่แสนอร่อยทุกมื้อ ด้วยฝีมือแม่ครัวที่ใครๆ ก็ยกนิ้วให้ พร้อมของว่างอย่างกล้วยน้ำว้า (ไม่เคยกินกล้วยน้ำว้าที่ไหนอร่อยเท่าที่นี่ หลายคนว่าอย่างนั้น) เพียงแต่เพิ่มวัฒนธรรมการกินเข้าไปนิดหน่อย คือต้องร่วมกันทอคาถาเตือนใจไม่ให้กินทิ้งขว้าง ต้องรับประทานพร้อมกันและล้างจานเอง ด้วยนวัตกรรม การล้างจานที่สะอาด เรียบง่าย และ ประหยัด (ซึ่งก็เป็นกระบวนการ เรียนรู้อีกอย่างที่ทำให้ล้างกันได้ อย่างสนุกสนาน)

ใครที่ไม่เคยล้างจาน ก็สามารถทำได้เอง โดยไม่ต้องกังวล เพราะที่นี่จัดระบบเอาไว้ให้เป็นอย่างดี มีแยกทั้งล้างจาน ล้างแก้ว แดมด้วยภาพของผู้หลักผู้ใหญ่ในบ้านเมืองมากมายที่มาล้างจาน-ล้างใจแล้ว ถ่ายเป็นที่ระลึกเพื่อเป็นกำลังใจให้กับน้องๆ ผู้เข้าอบรมรุ่นหลังๆ นั่นเอง

เหตุที่ต้องเป็นอาหารมังสวิรัตินี้ เพราะ “อาหารมังสวิรัตินี้ดีกว่าอาหารเนื้อสัตว์ทั้งทางโลกและทางธรรม” และเมื่อใครได้เริ่มรับประทานอาหาร

มังสวิรัตินี้ที่อร่อย แม้จะไม่ชอบหรือไม่เคย ก็เห็นรับประทานกันได้อย่างเจริญอาหารทุกคน ผลพลอยได้นอกจากทำให้สุขภาพดีขึ้นแล้ว ยังไม่ปรากฏว่าใครท้องผูกจากการอบรมยาวแบบนี้ เหมือนกับที่เคยพบในการอบรมที่อื่นๆเลย (เพราะอาหารมังสวิรัตินี้มีกากเยอะ ทำให้ถ่ายสะดวกนั่นเอง)

อยู่ที่นี้ต้องมีวินัย

อาจเป็นเพราะผู้เข้าอบรมมาจากทุกสารทิศหรือคุณครูใหญ่เคยเป็นนายทหารระดับประธานรุ่นมาแล้วก็ได้ ทำให้วินัยในการฝึกอบรมที่นี่ค่อนข้างเข้ม ตามคำขวัญของสถาบันฝึกอบรมที่ว่า **“สะอาด ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ เสียสละ กตัญญู”** เริ่มจากการตรงต่อเวลา ความพร้อมเพรียงของหมู่คณะ การร้องเพลงเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ การกินอาหาร การล้างจาน-ล้างใจ การเก็บกวาดที่หลับนอน หรือแม้แต่การถอดรองเท้า ก็ยังต้องให้หันหน้าออกโดยพร้อมเพรียงเพื่อสะดวกในการใส่เมื่อเลิกประชุม

ฟังดูเผินๆ น่าหวาดหวั่นอยู่
เหมือนกัน แต่หากไปพบเจอ
ด้วยตัวเองกลับเป็นเรื่องน่าสนใจ
ที่ได้ทำอะไรตามคำสั่งคนอื่นบ้าง หลังจาก
ที่เอาแต่สั่งลูกน้องมาตลอดจนเคยตัว

ประสบการณ์ครูคือบทเรียนอันมีค่ายิ่ง

วิทยาการของสถาบันฝึกอบรมผู้นำนั้นไม่เหมือนที่ไหน แบ่งเป็น ๒ กลุ่ม
คือ กลุ่มแรกได้แก่ “ครู” หรือ “ครูพิเศษ” มี ๑๐ กว่าท่าน ซึ่งล้วนแต่เป็นผู้ใหญ่
ที่รู้จักกันทั้งบ้านทั้งเมือง เช่น คุณหมอเจก ธนะสิริ คุณโสภณ สุภาพงษ์
อาจารย์ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม พล.ต.อ.เสรีพิศุทธิ์ เตมียาเวส คุณณรงค์
โชควัฒนา และอาจารย์ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ เป็นต้น ผลัดเปลี่ยนกันไปบรรยาย
สองสามท่านต่อ ๑ รุ่น

อีกกลุ่มหนึ่งคือ “ผู้ช่วยครู” มีหลายสิบท่าน อาสาสมัครไปช่วยฝึกอบรมรุ่นละเกือบ ๒๐ ท่าน ซึ่งแม้ไม่เป็นที่รู้จักในระดับชาติ แต่ทุกท่านได้สั่งสมประสบการณ์ชีวิตกันมาอย่างโชกโชน กลายเป็นกรณีศึกษาอย่างดีที่เฟลิดเฟลินทั้งผู้เล่าและผู้ฟัง การเรียนที่นี่จึงไม่จำเป็นต้องฟังตำราเอกสารแต่อย่างใด

อาจารย์สมพงษ์ พิงเจริญจิตต์
ผู้ช่วยครูและผู้จัดการ
สถาบันฝึกอบรมผู้นำ
มูลนิธิพลตรีจำลอง ศรีเมือง

อาจารย์พะเยาว์
ปาลวัฒน์
หนึ่งในผู้ช่วยครู
ของสถาบันฯ

ผู้เข้าอบรมคือแบบฝึกหัดชั้นดี

การเรียนรู้ที่นี่ ใช้การประสมประสานระหว่างการทำกิจกรรมกลุ่ม การละลายพฤติกรรม การใช้สถานการณ์กดดันเพื่อให้รู้จักตัวตนที่แท้จริงของตัวเอง การสร้างขวัญและกำลังใจเมื่อท้อแท้หรือเบื่อหน่าย (หรือเมื่อหมดแรง) บางกิจกรรมก็มีตลกหน้าม่านให้หัวเราะกันท้องแข็ง แต่ทุกกิจกรรมที่ทำ ล้วนใช้ตัวผู้เข้า

อบรมนั่นเอง เป็นแบบทดสอบขั้นดี
ที่แต่ละคนจะได้เรียนรู้ ทดสอบ วัตถุประสงค์
ประเมินผลและสรุปผลได้ด้วยตัวเอง
โดยไม่ต้องแอบลอกการบ้านเพื่อนๆ
เหมือนสมัยเรียนเมื่อเป็นเด็กๆเลย

น่าสังเกตว่า ที่สถาบันฝึกอบรม
ผู้นำแห่งนี้ ผู้เข้าอบรมต้องเป็นครู
สำหรับเพื่อนๆ ต่างคนต่างเป็นครู
ซึ่งกันและกัน ต่างคนต่างเรียนรู้จาก
กันและกัน ถ่ายทอดบทเรียนให้กัน
แม้แต่ผู้ช่วยครูเองก็ยังได้เรียนรู้จาก
ผู้เข้าอบรมด้วยเช่นกัน

นี่เองคือเสน่ห์สำคัญ ที่ทำให้ผู้
บริหารระดับสูงจากองค์กรต่างๆ ทั้ง
ภาครัฐและเอกชน เมื่อได้มีโอกาส
ฝึกอบรมที่นี่แล้วต่างกลับไปปรับปรุง
ตัวเอง และองค์กรของตน และ
สิ่งแรกที่ทุกคนคิดถึงก็คือ การส่ง
ลูกน้องระดับถัดไปมารับการอบรม
บ้าง จนบางองค์กรส่งมาอบรม
เกือบจะทุกระดับแล้วก็มี

บทที่ ๒๓

๒๐ ปี ของสถาบันสร้างคนดีที่เรียบง่าย

เริ่มต้นจากจุดเล็กๆ ในเมืองหลวง

นับตั้งแต่ พลตรี จำลอง ศรีเมือง ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อปลายปี พ.ศ. ๒๕๒๔ ได้มีการริเริ่มพัฒนาในหลายๆด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาบุคลากร ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า กรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานแรกที่บุกเบิกและทุ่มเทการพัฒนาด้านนี้อย่างจริงจังได้มีการตั้งคณะทำงานเพื่อร่างหลักสูตร “การพัฒนาคุณภาพชีวิต”

สอดคล้องกับที่สหประชาชาติประกาศให้เป็นปีแห่งการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี และดำเนินการฝึกอบรมตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. ๒๕๒๙ เป็นต้นมา โดยใช้สถานที่ของศูนย์ฝึกอบรมกรุงเทพมหานครที่หนองจอก และรศ.อาภรณ์ พุกกะมาน รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ฝ่ายการศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบโครงการในระยะเริ่มต้น

“ตั้งแต่วันแรกๆที่ผมเริ่มทำงานในตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผมก็ได้พบกับคุณหมอเจก ธนะสิริ ตอนนั้นท่านเป็นรองปลัดกรุงเทพมหานคร ท่านก็แนะนำผมให้เปิดหลักสูตรฝึกอบรม ท่านอยากเห็นการเปลี่ยนแปลงของกรุงเทพฯ ซึ่งตอนนั้นแยะเต็มที มีน้ำท่วมตลอด มีการทิ้งขยะไม่เป็นที่เป็นทาง กรุงเทพฯกลายเป็น ๑ ใน ๖ เมืองที่สกปรกที่สุดในโลกผมก็เลยเริ่มฝึกอบรมประกอบกับได้รับคำแนะนำจากสื่อมวลชนว่าจะปรับปรุงกทม.ได้สำเร็จ

เป้าหมายของ ร.ร. ผู้นำ

- ๑ พัฒนาคนให้ดียิ่งขึ้น ในคุณลักษณะ ๖ ประการ สะอาด ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ เสียสละ กตัญญู
- ๒ คล ละ เล็ก อร่ามขบถั่งป่าง
- ๓ มีวินัยขีต เศรษฐกิจพอเพียง
- ๔ มีส่วนช่วย ชุมชนให้เข้มแข็ง
- ๕ นิยมไทย ด้วยการปฏิบัติอย่างแท้จริง

พลตรีจำลอง ศรีเมือง

ต้องปรับปรุงคนและอาคารสถานที่ของ กทม. ให้เป็นตัวอย่างที่ดีก่อนแล้วรณรงค์ชักชวนชาวกรุงให้ทำตาม การฝึกอบรมข้าราชการและพนักงาน กทม. ตามคำแนะนำของคุณหมอเจก ธนะสิริ จึงเป็นคำตอบ

อบรมมาได้ ๒ ปี ก็สามารถพลิกฟื้น กทม. ได้เป็นผลสำเร็จ ทั้งตำแหน่งเก่ามารับตำแหน่งใหม่คือ ๑ ใน ๑๐ เมืองน่าท่องเที่ยวที่สุดในโลก” พลตรี จำลอง รำลึกความหลัง

เนื้อหาและระยะเวลาของการฝึกอบรมมีการปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด จากระยะเวลา ๒ วัน ๑ คืน ปรับเปลี่ยนเป็น ๒ วัน ๒ คืน ๓ วัน ๒ คืน และเป็น ๔ วัน ๓ คืน จวบจนปัจจุบันนี้ ผู้เข้าอบรมในระยะแรกมาจากหน่วยงานราชการ ร้อยละ ๙๐ (ส่วนใหญ่มาจากกรุงเทพมหานคร เจ้าของสถานที่ฝึกอบรม) นอกจากนั้นมาจากภาคเอกชน การฝึกอบรมแต่ละรุ่น ได้ปรับปรุงรายละเอียดของ

เนื้อหาวิชาให้เหมาะสมกับกลุ่มอาชีพนั้นๆ เช่น คนงาน พนักงาน นักบริหาร ข้าราชการ และครู เป็นต้น ได้ฝึกอบรมที่หนองจอกไปแล้ว ๑๔๗ รุ่น ประมาณ ๑๕,๐๐๐ คน

นี่คงเป็นครั้งแรกของเมืองไทยเช่นกัน ที่คนกวาดถนน คนเก็บขยะได้มีโอกาสเข้ารับการอบรมในศูนย์ฝึกอบรมที่มีมาตรฐานเดียวกันกับข้าราชการระดับสูง

และเมื่อเขาเหล่านั้นผ่านการอบรมไปแล้ว ก็มีเป็นจำนวนมากที่สามารถเลิกเหล้า เลิกบุหรี่ เลิกอบายมุขได้ กลายเป็นคนใหม่ไปเลยก็มี

จากป่าคอนกรีตสู่ป่าธรรมชาติ

ปัญหาประการหนึ่งที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในขณะนั้น ประสบ คือปัญหาชุมชนแออัด จะแก้ไขได้อย่างสมบูรณ์ต้องช่วยให้ชาวไร่ชาวนาในต่างจังหวัดอยู่รอดจะได้ไม่อพยพเข้ากรุงเทพฯ และผู้ที่เข้ามาเป็นชาวชุมชนแออัดอยู่แล้วจะได้ขยายไปทำไร่ไถนาในภูมิภาคเดิม ด้วยปณิธานอันแน่วแน่ของ พลตรี จำลอง ศรีเมือง ที่เห็นความสำคัญของการช่วยเหลือชาวไร่ชาวนา และการพัฒนาคน หลังจากลาออกจากตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแล้ว เมื่อได้รับการบริจาคที่ดินในจังหวัดกาญจนบุรี ๒ แห่ง คือ

ที่อำเภอหนองปรือ และอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ท่านจึงได้สนับสนุนชาวไร่ ชาวนาทำกิจกรรมไร้สารพิษ เพื่อเป็นตัวอย่างการเอาตัวรอดได้อย่างแท้จริงของเกษตรกรทั่วไปโดยดำเนินการที่อำเภอหนองปรือ

ส่วนที่อำเภอเมืองนั้น ก็ได้พัฒนาพื้นที่เป็นสถาบันฝึกอบรมผู้นำ เปิดอบรมครั้งแรกเมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๓๘ โดยใช้ชื่อโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่นเดียวกับเมื่อครั้งจัดที่หนองจอก แต่ในครั้งนี้เป็น การเปิดอบรมอย่างกว้างขวางสู่กลุ่มบุคคลทุกระดับ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

อบรมเพียงหลักสูตรเดียว มากกว่า ๒๐ ปี

สถาบันฝึกอบรมผู้นำ เน้นการเสริมสร้างคุณงามความดี เนื่องจากการศึกษาของชาติทุกระดับชั้นทุกสถาบัน เน้นการเสริมสร้างวิชาการอยู่แล้ววิทยากรของสถาบันจึงต้องเป็นผู้ที่ปฏิบัติจนเกิดผลเห็นเด่นชัดแล้วถึงจะมาเป็นวิทยากรได้ ไม่ได้คัดเลือกจากผู้ที่ยืนยันเก่งมากๆ รู้มากๆ แต่คัดเลือกจากผู้ปฏิบัติมาจริงๆ

เพื่อให้เกิดศรัทธาแก่ผู้เข้าอบรมว่าสามารถปฏิบัติได้จริง เกิดผลจริง เป็นประโยชน์ต่อตัวเอง ครอบครัว และสังคมประเทศชาติ อย่างแท้จริง

ดังนั้น ตลอดเวลากว่า ๒๐ ปี สถาบันแห่งนี้ จึงเปิดสอนเพียงหลักสูตรเดียว คือหลักสูตรพัฒนาคุณภาพชีวิต แต่มีการปรับเปลี่ยนเนื้อหาหลักสูตรบางด้านให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายในแต่ละองค์กรที่มาเข้ารับการฝึกอบรมและจัดวิทยากรให้เหมาะสม

๖ ช่นเมื่อครั้งที่เปิดอบรมระดับ
ผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร (ระดับ ๗ - ๘)
จำนวน ๔๒๗ โรงเรียน สมัยที่พลตรี
จำลองเป็นผู้ว่าฯ กทม. ทำให้เกิดการ
เปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมของ
ข้าราชการกทม. ที่เห็นผลแบบคาดไม่ถึง
เรียกว่า “พลิกจากหน้ามือเป็นหลังมือ”
ถือเป็นการ “ปฏิวัติเงียบ” ที่เป็นการ
เริ่มต้นแห่งรากฐานการพัฒนาคุณภาพ
ชีวิตครั้งใหญ่

สาระสำคัญ ข้อแรก ที่เน้น
จนกลายเป็นคำขวัญของสถาบัน
ฝึกอบรมผู้นำ อันได้แก่ “สะอาด ชยัน
ประหยัด ซื่อสัตย์ เสียสละ และ
กตัญญู” เป็นการปลูกจิตสำนึกและ
แรงกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
วิถีชีวิต จบจน ปี ๒๕๓๔ พลตรี จำลอง
ได้รับรางวัลบุคคลดีเด่นแห่งเอเชีย
ชื่อรางวัลอัลก้า (ILGA) สาขาการ
ช่วยเหลือสังคม จากประเทศเกาหลีใต้
ต่อมาเมื่อมีโครงการเกษตรกรพัก
ชำระหนี้ อันเป็นผลพวงที่ต่อเนื่องมา
จากวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจของ
ประเทศไทยเมื่อปี ๒๕๔๐ สถาบัน
ฝึกอบรมผู้นำได้รับเลือกให้เป็นหนึ่งใน
๑๙ ศูนย์ของการฝึกอบรมให้กับ
เกษตรกรตามโครงการพักชำระหนี้
และกองทุนหมู่บ้านตามนโยบายของ

รัฐบาล ถือเป็นแกนขาหนึ่งที่มีส่วนช่วยเหลือน้อย่างยิ่งในการส่งเสริมและผลักดัน ๒ โครงการดังกล่าวให้ประสบผลสำเร็จ โดยได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณบางส่วนจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธกส.)

ทั้งนี้ มี ๒ จุดมุ่งหมายใหญ่ คือ ต้องการให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตและการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต เน้นการประหยัด โดยจุดเริ่มมาจากการที่ผู้บริหารระดับสูงอย่างคุณเอ็นนู ซื่อสุวรรณ รองผู้จัดการ ธกส. ในขณะนั้น ได้เข้ามาร่วมฝึกอบรมในสถาบันฝึกอบรมผู้นำ และเห็นว่าเป็นโครงการที่จะทำให้เกษตรกรมีแนวคิดและจะเกิดวินัยในการใช้เงิน หรือรู้จักพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองให้ดีขึ้น

ธกส.ได้ร่วมกับสถาบันฝึกอบรมผู้นำ ฝึกอบรมพนักงานระดับบริหารหลายสิบรุ่นก่อนที่จะมีการฝึกอบรมเกษตรกรโครงการพักชำระหนี้ มีผู้เข้าร่วมอบรมได้แก่ ระดับผู้จัดการสาขาของ ธกส. หัวหน้าสินเชื่อ หัวหน้าบริหารการเงิน ที่ธกส.กำหนดว่าต้องมีคุณสมบัติที่ผ่านการอบรมจากสถาบันฝึกอบรมผู้นำ เพื่อฝึกจิตใจ

และคุณธรรม

นอกจากนี้ยังมีอีกหลายหน่วยงานที่กำหนดให้พนักงานของตนต้องผ่านการอบรมจากสถาบันฝึกอบรมผู้นำ จึงจะมีสิทธิ์เลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งไปสู่ระดับสูงได้ เช่น การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เป็นต้น

เช่นเดียวกับบางคนในหลายมหาวิทยาลัยที่กำหนดให้นักศึกษาต้องได้รับการอบรมจากหลักสูตรของสถาบันฝึกอบรมผู้นำ เพราะเห็นคุณค่าของการอบรมจากที่นี่ ซึ่งจะทำให้นักศึกษาเหล่านั้น มีความสมบูรณ์ในชีวิต สมกับคำว่า “บัณฑิต” อย่างแท้จริง

ต่อมาการอบรมก็ขยายไปสู่ผู้นำเยาวชน ผู้นำเครือข่ายแผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเอง ตั้งแต่ภาคอีสาน ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ ล้วนผ่านการอบรมจากสถาบันฝึกอบรมผู้นำมาแล้วทั้งสิ้น

ในขณะที่การอบรมแก่ประชาชนทั่วไป ผู้สนใจ และเอกชนจากหน่วยงานต่างๆ ที่ส่งเจ้าหน้าที่มาอบรม หลังจากที่ผู้บริหารหรือระดับหัวหน้ามาอบรมแล้วก็อยากให้ผู้ใต้บังคับบัญชามาอบรมด้วยนั้น ก็มีการจัดเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง

นี่จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้สถาบันฝึกอบรมผู้นำ ไม่เคยร้างราผู้คนผู้มาเยือนเลยตลอดเวลากว่า ๑๒ ปีนับแต่ย้ายมาอยู่ที่เมืองกาญจน์

**โรงเรียนชาวนาคานาอันแห่งเกาหลิโต้
๒ สถาบัน ๒ ประเทศ แต่อุดมการณ์ใกล้เคียงกัน**

อาจมีผู้สงสัยว่า หลักสูตรการ
อบรมในลักษณะนี้ มีเพียงที่
ประเทศไทยเพียงแห่งเดียวหรือ
อย่างไร ก็คงต้องขอเล่าเรื่องของ
โรงเรียนชาวนาคานาอัน หรือ
“Canaan Farmers’ School” แห่ง

เกาหลิโต้พอสังเขป เพราะการฝึก
อบรมในโรงเรียนชาวนาคานาอันนั้น
มีอะไรหลายอย่างที่คล้ายกับการอบรม
ในสถาบันฝึกอบรมผู้นำ แต่ก็เป็นเรื่อง
ที่น่าแปลกที่การดำเนินการทั้ง ๒ แห่ง
ซึ่งอยู่คนละมุมของทวีปเอเชีย นั้น
ต่างคนต่างดำเนินการแต่กลับมีความ
ละม้ายคล้ายคลึงกันอย่างไม่น่าเชื่อ

โรงเรียนชาวนาคานาอัน เปิดฝึก
อบรมในเกาหลิโต้มาแล้วกว่า ๔๕ ปี
โดยท่านผู้นำการอบรมจะใช้ฐาน
ความศรัทธาในพระเจ้าจากศาสนา
คริสต์ แต่ผู้เข้าอบรมก็มาจากทุกชาติ

ทุกศาสนา โรงเรียนชวานาคานาอัน
ฝึกคนในเกาหลีใต้ไปแล้วกว่า ๖ แสน
๕ หมื่นคน จุดมุ่งหมายในการฝึก
อบรมก็เพื่อปลูกจิตสำนึกและคุณธรรม
ร่วมกัน เพื่อสร้างคนให้เป็นทั้งคนเก่ง
และดี ผู้ผ่านการอบรมจากโรงเรียน
ชวานาคานาอันมีทุกเพศ วัย อาชีพ
และฐานะ โดยการฝึกอบรมเข้มเต็ม
หลักสูตรจะใช้เวลาถึง ๑ เดือน

เกาหลีใต้สามารถพลิกฟื้น
เศรษฐกิจในประเทศที่ถูกกระทบจาก
วิกฤติเศรษฐกิจ “ต้มยำกุ้ง” ในปี ๒๕๔๐
และสามารถคืนเงินกู้จาก IMF ก่อน
ครบกำหนดถึง ๒ ปี ๔ เดือน ล้วนมี
รากฐานสำคัญมาจากการฝึกคนใน
ประเทศให้มีระเบียบวินัย รักและเสีย

สละต่อประเทศชาติ ซึ่งสถาบัน
ที่ฝึกก็คือ “Canaan Farmers’
School” นั่นเอง

ปัจจุบันได้เกิดโครงการ World
Canaan Movement เป็นโครงการที่
ต้องการพัฒนาผู้นำเพื่อชาวโลก โดยมี
พลตรี จำลอง ศรีเมือง ร่วมเป็น
กรรมการอยู่ด้วย และขณะนี้มีสาขา
ในต่างประเทศร่วม ๑๐ ประเทศ เช่น
บังคลาเทศ จีน เชมร และเวียดนาม ฯลฯ

โดยจุดมุ่งหมายของโรงเรียนชวานาคานาอันนั้น ก็เพื่อพัฒนาชาวโลกให้ถึงพร้อมด้วยความเก่งและความดี เพราะถือว่าโลกใบนี้เป็นหนึ่งเดียว

ทุกปี จะมีการจัดส่งคนไทยที่มีความพร้อมทั้งสมรรถภาพร่างกาย จิตใจ และเวลา เพื่อไปรับการอบรมที่โรงเรียนชวานาคานาอัน โดยการประสานผ่านสถาบันฝึกอบรมผู้นำ และทุกคนที่ผ่านการอบรมจากโรงเรียนชวานาคานาอัน ก็ล้วนประทับใจในความเข้มข้นของหลักสูตรความยากลำบากในการฝึก ซึ่งแตกต่างจากเมืองไทยอย่างมาก ตรงที่มีหิมะตก (ระยะหลังๆ ถ้าไปรับการฝึกในช่วงหน้าหนาว) และที่สำคัญคืออุดมการณ์ที่จะสร้าง

คนดีมีคุณธรรมเพื่อสันติสุขร่วมกันของชาวโลก

เขาเรียนอะไรกันที่นี่

๒
คิวัยเอกลักษณะที่ไม่เหมือนใคร โดยเฉพาะการฉายาวิถีทัศน์ บางเรื่องซึ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมเมื่อ ได้ดูแล้วจะติดใจมากพร้อมกับได้ แง่คิดหลายๆด้าน เช่น เรื่องความ ล้มเหลวในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจของ ประเทศอาร์เจนตินาในยุคของนาง เอวิตา-เปรอง และเรื่องที่ชาวอังกฤษ (มาร์ติน วิลเลอร์) ผู้ทิ้งวิถีชีวิตตะวันตก มาจับจอบเสียมทำนาไร่จนประสบผล สำเร็จในการทำโครงการเศรษฐกิจ พอเพียงที่ขอนแก่น หากพลิกดูกำหนด การอบรมของสถาบันฝึกอบรมผู้นำ

(จากภาคผนวก) จะเห็นว่าอัดแน่น ด้วยกลุ่มกิจกรรมอันหลากหลาย ที่ หาไม่ได้จากการอบรมสัมมนาทั่วไป ซึ่งพอจะแยกเป็นกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ได้ดังนี้

๑. กลุ่มกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ที่ดี

กิจกรรมนี้จะเริ่มตั้งแต่การ ปฐมนิเทศและการแนะนำเรื่องราว ต่างๆในสถาบัน ซึ่งถือว่าเป็นการ สร้างความประทับใจเริ่มแรกให้กับ ผู้เข้าอบรมทุกคน โดยครูใหญ่ของ โรงเรียนคือพลตรี จำลอง ศรีเมือง จะเป็นผู้มาต้อนรับด้วยตนเองทุกครั้ง (ถ้าไม่มีเหตุสุดวิสัยจริงๆ)

นอกจากนี้ บรรดาผู้ช่วยครูผู้อารี ต่างก็ล้วนแสดงไมตรีจิตให้แก่ผู้เข้าอบรมทุกคน ด้วยการปวารณาตัวเป็น “ผู้รับใช้” ตลอดระยะเวลาการอบรม ยิ่งทำให้ผู้เข้าอบรมทุกคนรู้สึกถึงความอบอุ่นที่ได้รับในทันทีที่เหยียบย่างถึงสถาบันฯ แห่งนี้

๒. กลุ่มกิจกรรมส่วนตัวและความพร้อมเพรียง

การสอดแทรกบรรยากาศคล้ายกับค่ายลูกเสือหรือเนตรนารีของเด็กประถมหรือการเข้าค่ายร.ด. ของเด็กมัธยม หรือแม้กระทั่งการฝึกวินัยแบบทหาร (เข้มแข็งแต่ไม่เคร่งเครียด) ต้องดูแลที่หลับนอน ห้องน้ำ กวาดถูบ้าน (หลังเลิกนำรักพอนอน) ทำให้ทุกคนไม่ว่าจะอยู่ตำแหน่งใหญ่โตเพียงใด ต่างมีความรู้สึกเหมือนกลับไปเป็นเด็กอีกครั้งหนึ่ง

เป็นการกระตุ้นให้รู้สึกสนุกไปด้วยอย่างไม่รู้ตัว

เมื่อตื่นนอน จะถูกปลุกด้วยเสียงเพลงปล้ำน “แดดส่องฟ้า เป็นสัญญาณวันใหม่.....” ทั้งที่พระอาทิตย์ยังไม่ขึ้น การเข้าสู่ห้องอบรมด้วยเพลง “งานคือชีวิต ชีวิตคืองาน บ้านดาลสุข....” ซึ่งทุกคนต้องนั่งประจำที่ครบก่อนเพลงจบ การออกวิ่งชมป่าเขาระยะสั้นๆทุกเช้า พร้อมตะโกนให้จังหวะ

และให้กำลังใจกันเองว่า

“พวกเรา - หนุ่มสาว
ร่างกาย - แข็งแรง
จิตใจ - เข้มแข็ง
ลองวิ่ง - วิ่งได้
เหนื่อยมัย - ไม่เหนื่อย
ผืนไร่ - ได้กำไร”

และเมื่อถึงช่วงบ่ายที่เริ่มม่วง ก็จะมีกิจกรรมร้องเพลงแบบคาราโอเกะ แต่เป็นบทเพลงที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและความดีงาม (ซึ่งรูปแบบการร้องเพลงแบบคาราโอเกะนี้ ทางสถาบันฯนำมาใช้ตั้งแต่ยุคแรกๆ ที่คาราโอเกะยังไม่มี)

๓. กลุ่มกิจกรรมเสริมสร้างกำลังใจและกำลังใจ

การพาขึ้นเขาฟาซี และเข้าถ้ำม่านเพชร เป็นกิจกรรมที่ใช้ภูเขาและถ้ำเป็นห้องเรียนธรรมชาติ ปลูกเร้าอุดมการณ์พร้อมๆกับการฝึกอบรมให้เหนื่อยร่วมกัน อดทนร่วมกัน ซึ่งเป็นการฝึกกายและจิตไปพร้อมๆ กัน การเดินขึ้นเขาชันด้วยระยะทางประมาณ ๕๐๐ เมตร สำหรับหนุ่มสาวและเด็กๆอาจเป็นเรื่องธรรมดา แต่

สำหรับผู้สูงอายุและนักบริหารที่ไม่เคยออกกำลังกายกลายเป็นสิ่งท้าทายที่ยิ่งใหญ่ในชีวิต เราจึงได้เห็นภาพประทับใจบ่อยครั้ง ที่ผู้เข้าอบรมช่วยกัน ทั้งผลัก ทั้งดัน ทั้งดึง เพื่อนำพาเพื่อนร่วมอบรมขึ้นสู่ยอดเขาฟาซี

ซึ่งเป็นเนินเขาเตี้ยๆ ที่อยู่ใกล้สถาบันฝึกอบรมผู้นำ เมื่อขึ้นถึงยอดเขาทุกคนจึงได้บทเรียนในใจกันไปตามแบบตามแต่พื้นฐานของแต่ละคน กิจกรรมนี้จึงเหมือนเป็นไฮไลต์ของการอบรมก็ว่าได้ ซึ่งโรงเรียนผู้นำของสหรัฐ (AMERICAN LEADERSHIP

FORUM) ที่ตั้งขึ้นที่หลังเราก็มีกิจกรรมเหล่านี้เช่นกัน

๔. กลุ่มกิจกรรมที่เน้นความประหยัดและความกตัญญู

บทเรียนบนโต๊ะอาหาร ก็เป็นอีกเอกลักษณ์หนึ่งของสถาบันฯ แห่งนี้ การท่องเที่ยวที่เรียกว่าเป็นคาถาเดือนใจก่อนรับประทานอาหาร ทำให้อาหารมีอันน้อมดูมีคุณค่าขึ้นในทันที

“ในโลกนี้ ยังมีคน ที่จนยาก
อย่ากินทิ้ง กินขว้าง ตามใจตน
ข้าวทุกจาน อาหารทุกอย่าง
หลายคนเหนื่อยยาก ลำบากหนักหนา
ขอขอบคุณทุกท่าน ปราณีเกื้อหนุน
อย่ากินเพื่อกิน กินเพื่อทำงาน
สำหรับอาหาร ๑ มื้อ

ต้องลำบาก สาราพัด แสนขัดสน
สงสารคน อื่นที่ ไม่มีกิน
อย่ากินทิ้งขว้าง เป็นขอมมีค่า
กว่าจะได้มา เปลืองแรงเปลืองทุน
ทดแทนพระองค์ ด้วยการทำดี
ชี้เก็ยทำงาน อย่ากินอาหารเลย
ต้องทำงานอย่างน้อย ๔ ชั่วโมง”

อาหารมังสวิรัต นอกจากจะทำให้ผู้นับถือลัทธิความเชื่อทุกศาสนานั่งร่วมโต๊ะทานอาหารกันได้โดยไม่เคอะเขินแล้ว ยังเป็นอาหารสะอาดและอร่อย จากฝีมือของแม่ครัวที่ได้รับการกล่าวขวัญกันรุ่มแล้วรุ่มเล่า จนถึงกับมีศิษย์เก่าสถาบันฯ บางคนที่ยากได้เคล็ดลับในการทำอาหารมังสวิรัตให้อร่อย ถึงกับมาปวารณาตัวเป็นผู้ช่วยแม่ครัว อยู่ช่วยทำอาหารเลี้ยงผู้รับการอบรมรุ่นต่อๆ มาอีกหลายรุ่น กลายเป็นอาสาสมัครช่วยงานสถาบันฯ ไปโดยปริยาย

หรืออย่างโรงพยาบาลตราด หลังจากส่งผู้บริหารระดับหัวหน้าหน่วยงานกว่า ๑๐๐ คน มารับการอบรมแล้ว

ยังส่งแม่ครัวมาฝึกทำอาหารมังสวิรัตถึงสถาบันฝึกอบรมผู้นำ เพื่อที่จะได้กลับไปทำอาหารอร่อยๆ ให้กับบุคลากรของโรงพยาบาลกลุ่มนี้ที่อยากรับประทานอาหารมังสวิรัตที่อร่อยเฉกเช่นที่เคยรับประทานเมื่อมาอบรมที่สถาบันฯแห่งนี้

ทุกวันนี้ โรงพยาบาลตราด จัดให้ทุกวันจันทร์เป็นวันอาหารมังสวิรัตทั้ง ๓ มื้อรวมถึงอาหารที่บริการคนไข้ด้วยมากกว่า ๑ ปีแล้ว

โดยไม่มีเสียงบ่นให้ได้ยินแม้แต่น้อย ในระยะหลังๆ นี้วิทยาศาสตร์การแพทย์มีรายงานชัดว่า อาหารมังสวิรัตดีกว่าอาหารเนื้อสัตว์

การเข้าแถว ตูจะเป็นมาตรฐานต้นๆ ที่ผู้เข้าอบรมปฏิบัติได้อย่างง่ายดาย ถัดมาคือการสร้างนิสัยการกินอาหารแบบตักเองหรือบุฟเฟต์ ด้วยวิธีตักพอกินอิมและต้องไม่กินเหลือ หากไม่อิ่มก็ตักเติมได้ทำให้อาหารเหลือทิ้งเกือบจะไม่มี จนถึงขั้นตอนสุดท้าย

ที่ต้องล้างจานและแก้ผ้ากันเอง ก็มีระบบจัดการที่เรียบง่ายและมีประสิทธิภาพ ประหยัดทั้งเวลา และทรัพยากร เพราะที่สถาบันแห่งนี้ผลิตน้ำยาล้างจานจากสารธรรมชาติขึ้นใช้เอง คนกว่า ๒๐๐ คนล้างจานเสร็จในเวลาไม่เกิน ๑๕ นาที

กล่าวกันว่า การล้างจานด้วยตัวเองก็คือการล้างใจนั่นเอง ภาพของผู้หลักผู้ใหญ่ในบ้านเมืองตั้งแต่ระดับองคมนตรีลงมากำลังล้างจานด้วยใบหน้ายิ้มแย้ม มีอ๊อดขยายใส่กรอบแขวนให้ชมกันเหมือนนิทรรศการภาพถ่าย

๕. กลุ่มกิจกรรม อภิปราย เสวนา และบรรยายทางวิชาการ

แม้จะเน้นที่การพัฒนาตนเอง แต่รูปแบบกิจกรรมในลักษณะนี้ก็ยังมีอยู่ตลอดระยะเวลาอบรม ซึ่งพอจะแบ่งเป็นประเภทต่างๆ ตามลักษณะของกิจกรรมได้ดังนี้

๕.๑ กิจกรรมสร้างความคุ้นเคย และละลายพฤติกรรม เช่น กิจกรรม “พันเกลียวใจให้เป็นหนึ่ง” และกิจกรรม “ค้นหาตนเอง”

๕.๒ กิจกรรมสร้างความคุ้นเคย

กับสถานที่ เช่น การสัมผัสไร่ นา ป่าเขา และชมสวนสัตว์เลี้ยง

๕.๓ กิจกรรมสร้างแนวคิดในการดำรงชีวิต เช่น กิจกรรม “ชีวิตน่าคิด” การอภิปราย “ประสบการณ์ การพัฒนาตนเอง” การเสวนา “ร้อยรู้ไม่สู้หนึ่งทำ” การพูดคุยหัวข้อ “เข้านี้มีอะไรดี ๆ มาเล่าสู่กันฟัง” เป็นการเร่งเร้าให้ดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงมี

ความเข้มแข็งและปฏิบัตินิยมไทย

๕.๔ กิจกรรมให้ความรู้เชิงวิชาการ เช่นการบรรยาย “ทำอะไรชีวิตจะยืนยาวและมีความสุข” การบรรยาย “การสร้างคุณค่าชีวิตในการทำงาน” การบรรยาย “เพื่อสุขภาพที่ดีกว่า” การบรรยาย “ผู้นำที่ฟังปรารถนา ในสังคม” และการบรรยาย “แนวทางสู่ความสำเร็จ”

๕.๕ กิจกรรมที่ให้ความรู้เชิงปฏิบัติการ โดยเป็นการสนับสนุนแนวคิดด้านสุขภาพที่ดี จะต้องมีการออกกำลังกายด้วย

๕.๖ กิจกรรมที่ต้องลงมือปฏิบัติ เพื่อให้เห็นคุณค่าของเกษตรกร เพื่อรู้จักการพึ่งตนเอง และการใช้นโยบายแทนปุ๋ยเคมี คือ กิจกรรม “สร้างโลกด้วยมือเรา”

๕.๗ กิจกรรมปิดท้ายการอบรม เช่น ประชุมกลุ่ม วิจารณ์ ให้ข้อเสนอแนะ ประเมินผล การฝึกอบรม ซึ่งทั้งหมดจะทำแบบเรียบง่าย ชัดเจน และนำเสนอผลการวิจารณ์หรือข้อเสนอแนะในวันรุ่งขึ้น ด้วยการติดบอร์ดแบบง่ายๆให้เห็นทันที

โดยสรุปแล้ว กิจกรรมทั้งหมดที่กล่าวมา ได้รับการออกแบบให้ผสมผสานกันอย่างลงตัว เป็นธรรมชาติอย่างที่สุด ทำให้ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่ต่างตื่นตาและเปิดใจรับการอบรมแบบ ๓ มิติ คือมีได้จำกัดอยู่แต่ในห้องเรียนหรือห้องสัมมนาแต่เพียงอย่างเดียว แต่อาจกล่าวได้ว่าทุกความเคลื่อนไหวในระหว่างที่พักอยู่ที่สถาบันฝึกอบรมผู้นำ ๔ วัน ๓ คืนนั้น ล้วนแต่เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตลอดเวลา ตั้งแต่ตื่นจนหลับ โดยผู้เข้าอบรมไม่รู้ตัว แต่ก็จรรู้สึกสนุกสนานและเพลิดเพลินกับกิจกรรมต่างๆ ที่สอดแทรกอยู่ตลอดเวลาที่ใช้ชีวิตอยู่ที่นี้

และนี่คือความแปลกแตกต่างที่หาที่ไหนไม่ได้ นอกจากที่สถาบันฝึกอบรมผู้นำเพียงแห่งเดียว

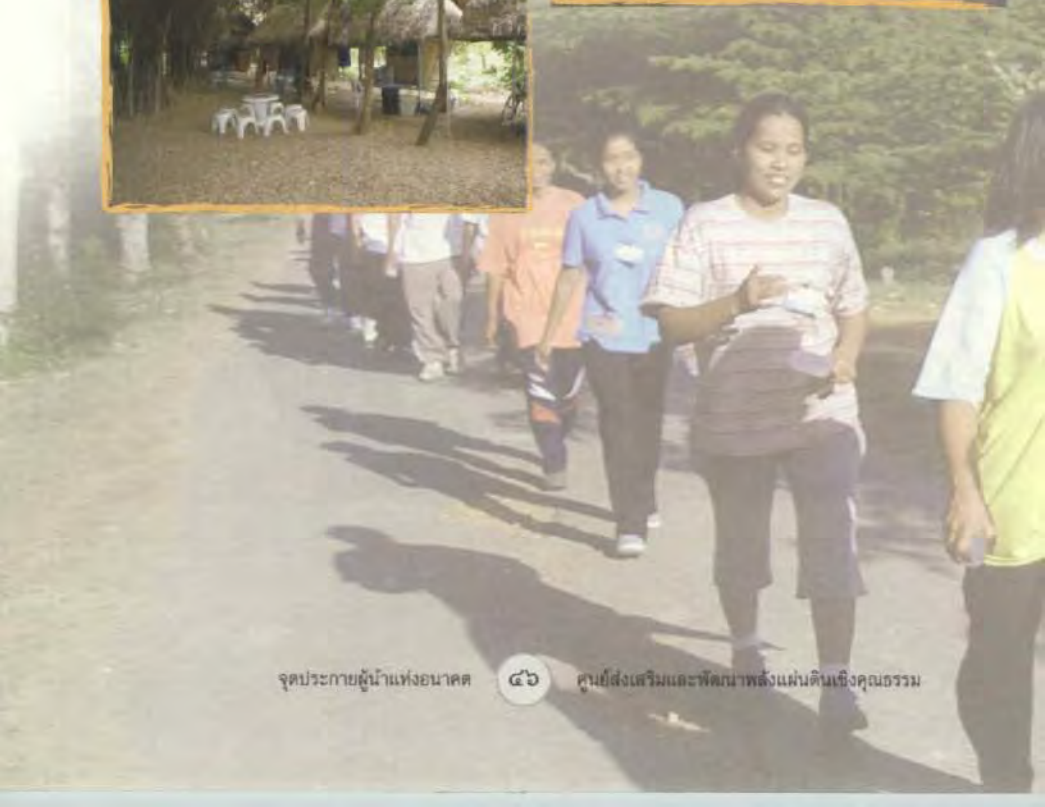

บทที่ ๓

อดีต ปัจจุบัน อนาคต
ของสถาบันฝึกอบรมผู้นำ

ในช่วงแรกของการก่อตั้งสถาบันฝึก
อบรมผู้นำนั้น กลุ่มผู้พัฒนาสถาบันฯ
ชอบใจที่จะใช้คำว่า “โรงเรียนผู้นำ”
เพราะดูตรงไปตรงมาดี แต่พอทำเรื่อง
ขอเปิดเป็นโรงเรียน ก็ทำไม่ได้ เพราะ
คำว่า “โรงเรียน” นั้น กระทรวงศึกษาธิการ
ระบุข้อกำหนดเงื่อนไขของการเป็น
โรงเรียนไว้ค่อนข้างชัดเจน แต่ในรูปแบบ
ที่จะตั้งเป็นศูนย์ฝึกอบรมที่มีทั้งแปลง
เกษตรกรรมไร่สารพิษ และการอบรม
ด้วยนั้น ยังไม่สามารถทำได้ จึงต้องหา

คำใหม่ที่เหมาะสมและไม่เป็นปัญหา
ในการใช้เป็นชื่อ ก็มาลงตัวที่คำว่า
“สถาบันฝึกอบรมผู้นำ” และใช้คำนี้
เรียกขานมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๔ เป็นต้นมา

แต่ก็น่าแปลกที่แม้เวลาจะผ่าน
มากกว่า ๑๐ ปีแล้วก็ตาม คำว่า “สถาบัน
ฝึกอบรมผู้นำ” ก็ยังไม่ติดหูของผู้ที่รู้จัก
แต่กลับกลายเป็นคำว่า “โรงเรียนผู้นำ”
ที่มีผู้ใช้กันในต่างกรรมต่างวาระอย่าง
กว้างขวาง ทั้งในข้อเขียนต่างๆ

ในหนังสือพิมพ์ หรือแม้แต่เมื่อมีการโพสต์ข้อความต่างๆ ที่อ้างถึงสถาบันแห่งนี้ในอินเทอร์เน็ต ก็จะถูกเรียกขานว่า “โรงเรียนผู้นำ” เสมอมา จนอาจทำให้เกิดความสับสนขึ้นได้สำหรับผู้ที่ไม่พึงจะรู้จักหน่วยงานแห่งนี้ว่าชื่ออะไรกันแน่

เมื่อสอบถามผู้ก่อตั้งและผู้ใกล้ชิดสถาบันแห่งนี้มาตั้งแต่ก่อตั้ง ก็ทำให้ทราบว่าชื่อที่ถูกต้องนั้น

ต้องเป็น “สถาบันฝึกอบรมผู้นำ” แต่คำว่า “โรงเรียนผู้นำ” ที่พบในที่ต่างๆ นั้นเปรียบเหมือนกับชื่อที่เรียกขานกันเอง หรือเป็นชื่อที่เรียกได้สะดวกปากกว่า จึงกลายเป็นชื่อเรียกของสถาบันแห่งนี้ชื่อหนึ่ง

ส่วนคำภาษาอังกฤษนั้น ชาวคณะโรงเรียนผู้นำไม่ได้ตั้งขึ้นเอง แต่เจ้าของภาษาช่วยตั้งให้ชื่อว่า “LEADERSHIP SCHOOL” (ตั้งโดย ดร.ตันแคน แม็คคาโก ซึ่งจบปริญญาเอก จาก มหาวิทยาลัยลอนดอน ประเทศอังกฤษ ด้วยวิทยานิพนธ์ชื่อ “พลตรี จำลอง ศรีเมือง”)

สถาบันแห่งศรัทธา

สถาบันฝึกอบรมผู้นำ ถือกำเนิด
ขึ้นมาด้วยแรงศรัทธาของ
ผู้ใจบุญอย่างแท้จริง เริ่มจากการ
บริจาคที่ดิน ซึ่งอยู่ในหุบเขา ที่เป็น
มุมอับที่สุดมุมหนึ่งของเมืองกาญจน์
มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปีน้อยมากแต่
ความก้นดาร์ของธรรมชาติกลับเอื้อ
ประโยชน์ต่อการอบรมได้เป็นอย่างดี
ทั้งเขาฝาชีที่ไม่สูงมากนัก และมีถ้ำ
หินปูนที่ค้นพบโดยบังเอิญ หลังจาก

พัฒนาที่ดิน เพื่อสร้างสถาบันฝึก
อบรมผู้นำไปแล้ว ต่อมาเมื่อพัฒนา
ระบบน้ำแล้วเสร็จ แม้ฝนจะตกน้อย
ก็ยังสามารถกักเก็บและแบ่งปันน้ำ
เพื่อสร้างแปลงกลีกรมไร้สารพิษได้
เป็นอย่างดี

เพียง ๑๐ ปีให้หลัง พื้นที่รกร้าง
ที่เพาะปลูกอะไรก็ได้ผล กลายเป็น
พื้นที่สีเขียวที่ร่มรื่น ทั้งไม้ผล ไม้ให้
ร่มเงา และพืชผลการเกษตรตาม

ฤดูกาลตลอดทั้งปี เป็นเสมือนแปลงทดลองธรรมชาติขนาดใหญ่ที่พิสูจน์ถึงความสำเร็จของแนวทางเกษตรอินทรีย์ไร้สารพิษได้อย่างเป็นรูปธรรม

แม้ว่าผืนดินหลายร้อยไร่ ของ ต.หนองบัว อ.เมือง จ.กาญจนบุรี แห่งนี้ มีผู้มอบให้ เพราะเห็นว่าจะทำประโยชน์ให้กับสังคมในอนาคตได้อีกมาก แต่การฝึกอบรมก็ยังมีค่าใช้จ่ายต่างๆ มากมาย การเก็บค่าใช้จ่ายคนละ ๓,๐๐๐ บาท สำหรับการฝึกอบรม ๔ วัน ๓ คืน รวมทั้ง

ค่ารถปรับอากาศไปกลับจึงเป็นค่าใช้จ่ายที่ถูกมากหากคิดในเชิงธุรกิจก็ไม่น่าจะเลี้ยงตัวเองรอดได้

แต่ด้วยความมุ่งมั่น ทุ่มเท ด้วย “จิตอาสา” อย่างแท้จริง ของบรรดาครูพิเศษ วิทยากร ผู้ช่วยครูและอาสาสมัครทุกคน จึงทำให้สถาบันฝึกอบรมผู้นำแห่งนี้ตั้งมั่นและเติบโตรองรับผู้เข้าอบรมทุกหมู่เหล่าเพื่อผลิตออกไปเป็นผู้นำที่เปี่ยมคุณธรรม รุ่งแล้วรุ่งเล่าอย่างต่อเนื่องตลอดมา

ใครเป็นใครในสถาบันฝึกอบรมผู้นำ

หากไม่กล่าวถึงหัวใจสำคัญที่ขับเคลื่อนสถาบันฝึกอบรมผู้นำโดยตลอด ข้อเขียนนี้ก็คงจะไม่สมบูรณ์อย่างแน่นอน เพราะการขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนาคนในรูปแบบการฝึกอบรมที่ดำเนินต่อเนื่องอย่างมั่นคงกว่า ๒๐ ปี ย่อม

ต้องมี “คน” เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

“คน” ที่จะพูดถึงในที่นี้ แบ่งได้เป็นหลายกลุ่ม ที่สำคัญที่สุดก็คงจะต้องกล่าวถึงผู้นำตัวจริงของสถาบันฝึกอบรมผู้นำคือพลตรี จำลอง ศรีเมือง โดยทำหน้าที่เป็นทั้งประธานมูลนิธิ

และ **ครูใหญ่** ของสถาบันฯ แห่งนี้ ท่านมิได้เป็น**ครูใหญ่**แต่ในนาม หากแต่เป็นผู้ที่ตั้งใจทำหน้าที่ครูอย่างสมบูรณ์ในการสอนผู้เข้าอบรม ทุกรุ่นด้วยตัวเอง

หากท่านไม่ติดภารกิจเร่งด่วน ใดๆแล้ว ท่านจะต้องเป็นผู้นำในการทำกิจกรรมหลากหลายตลอดหลักสูตร ทั้ง ๔ วัน ๓ คืน นับตั้งแต่ การปฐมนิเทศ การบินเขา เข้าถ้ำ การเยี่ยมชมสวนสัตว์เลี้ยง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหมาแมวจรจัดและพิการ จำนวนกว่า ๒,๕๐๐ ตัว การบรรยาย “เขานี้มีอะไรดีๆ มาเล่าสู่กันฟัง”

การบรรยายเรื่อง “สงครามชีวิต” ท่ามกลางแสงดาว ซึ่งเสมือนเป็นการปกเปลือกชีวิตของท่านเอง พร้อมเปิดโอกาสให้ซักถามทุกเรื่องที่คาใจได้อย่างเต็มที่

“ตั้งแต่เปิดมา ๒๐ ปีแล้ว คนที่มาช่วยที่นี่ในฐานะ**ครูพิเศษ** ที่มาบรรยายติดต่อกันตลอดมา ก็มีอยู่ ๒ คน คือ คุณโสภณ สุภาพงษ์ และคุณเสรีพิศุทธิ์ เตมียาเวส” พลตรีจำลอง เล่าให้ฟังถึง**ครูพิเศษ**ที่ทุ่มเทเวลาให้กับสถาบันฝึกอบรมผู้นำมาอย่างต่อเนื่องตลอด ๒๐ ปีที่ผ่านมา

ครูพิเศษ ในความหมายของสถาบันฝึกอบรมผู้นำ ก็คือผู้บรรยายที่ทำหน้าที่แลกเปลี่ยนประสบการณ์ชีวิตให้กับผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้ โดยจะต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์จริง ปฏิบัติจริง จนได้รับการยอมรับในวงกว้าง ซึ่งครูพิเศษของสถาบันฝึกอบรมผู้นำนั้นมีประมาณ ๑๐ กว่าท่านล้วนแต่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันเป็นอย่างดี อาทิเช่น

นายแพทย์เจก ธนะสิริ
อดีตรองปลัดกรุงเทพมหานคร และ
ประธานกิตติมศักดิ์
ชมรมอยู่ร้อยปี ชีวีมีสุข

นายแพทย์ชินไอสถ หัสบำเรอ
อดีตรองปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วะสี
ราษฎรอาวุโส

นายแพทย์กระแส ชนะวงศ์
อดีตรัฐมนตรีหลายสมัย

นายแพทย์เกษม วัฒนชัย
องคมนตรี

พล.ต.อ.วสิษฐ เดชกุญชร
อดีตรองอธิบดีกรมตำรวจ

อาจารย์โสภณ สุภาพงษ์
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
(ปี ๒๕๔๙ - ๒๕๕๐)

อาจารย์ณรงค์ โชควัฒนา
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
(ปี ๒๕๔๙ - ๒๕๕๐)
นักธุรกิจและอาจารย์พิเศษหลายมหาวิทยาลัย

อาจารย์ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม
รองนายกรัฐมนตรี ฝ่ายสังคม
และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์
(สมัยรัฐบาล พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์)

พล.ต.อ.เสรีพิศุทธ์ เตมียาเวส
รักษาการผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
และรักษาการประธานกรรมการ
ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังงานพื้นดินเชิงคุณธรรม

ศาสตราจารย์ ร.ต.อ. ดร.ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์
สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
(ปี ๒๕๔๙ - ๒๕๕๐)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.สมศักดิ์ ดำริชชอบ
ผู้อำนวยการหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวบัตินิต
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

และอีกหลายท่านฯลฯ

ผู้ช่วยครู เป็นอีกตำแหน่งหนึ่ง ซึ่งถือเป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนงานฝึกอบรมให้เดินไปข้างหน้าได้อย่างราบรื่น ซึ่งทุกท่านล้วนถือว่าตนเองเป็น “ผู้รับใช้” ทั้งสิ้น การได้มาเป็นผู้ช่วยครูของท่านทั้งหลายเหล่านี้ ล้วนเป็นความภาคภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมในการเสริมสร้าง

และพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับผู้เข้าอบรม รุ่นแล้วรุ่นเล่า

ผู้ช่วยครูมีหลายสิบคน ที่ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนมาทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการจัดอบรม หรือตามศัพท์ยุคใหม่ก็คือออกาไนเซอร์ (Organiser) นั่นเอง

ผู้ช่วยครูมีหน้าที่ตั้งแต่เป็นที่เลี้ยงให้กับผู้เข้าอบรมในทุกๆ เรื่อง บางท่านจะเป็นผู้นำการออกกำลังกายตอนเช้าๆ

บางท่านที่พูดคุยเก่งก็จะทำหน้าที่เป็นพิธีกรบนเวที และแถมด้วยการถ่ายทอดประสบการณ์ชีวิตที่โลดโผนของท่านมาแบ่งปันกันในหมู่ผู้รับการอบรม อย่างสนุกสนานและได้ข้อคิดเตือนใจ

บางท่านที่ทำอาหารเก่ง ก็จะเป็นผู้กำกับการทำอาหารอร่อยเลี้ยงผู้เข้ารับการอบรมที่มีไม่ต่ำกว่า ๑๕๐ คนต่อรุ่นให้อิ่มท้องตลอด ๔ วัน ๓ คืน พร้อมอาหารว่างเช่นน้ำสมุนไพรต่างๆ

บางท่านที่ถนัดทำสื่อ ก็จะทำหน้าที่ในการผลิตสื่อเพื่อใช้ประกอบ

การบรรยายหรือการเสวนาตลอดหลักสูตร

บางท่านที่ถนัดไปหมด ก็เลยทำหน้าที่ได้ทุกหน้าที่ ก็มีเหมือนกัน หลายๆ ท่านก็คือศิษย์เก่าสถาบันฝึกอบรมผู้นำที่ยังมีใจอยากช่วยเหลือเกื้อกูลรุ่นน้องๆ ก็เลยย้อนกลับมาทำหน้าที่ “ผู้รับใช้” บ้าง อย่างที่เคยได้รับมาจากผู้ช่วยครูท่านอื่นๆ เมื่อครั้งมารับการอบรมด้วยตัวเอง

นอกจากนี้ การบริหารงานของสถาบันฝึกอบรมผู้นำ ที่ทำในรูปของคณะกรรมการก็ยังมีส่วนในการผลักดันทิศทางของสถาบันฝึกอบรมผู้นำให้พัฒนาไปในทิศทางที่เป็นอยู่ในทุกวันนี้

นี่คือโครงสร้างการบริหารจัดการที่แปลกกว่าที่อื่น และอาจถือได้ว่าเป็นเอกลักษณ์อีกอย่างหนึ่งของสถาบันฝึกอบรมผู้นำแห่งนี้ก็ได้

ที่นี่ต้องการอาสาสมัครจำนวนมาก

การขยายตัวของสถาบันฝึกอบรมผู้นำไปสู่จุด
อื่นๆ อย่างที่ศิษย์เก่าของสถาบันฯ หลาย
ต่อหลายรุ่นอยากจะทำให้ทำนั้น คงจะเป็นไปได้ยาก
อันเนื่องมาจากลักษณะพิเศษหลายๆ ประการที่ก่อ
เกิดสถาบันฝึกอบรมผู้นำแห่งนี้ขึ้นมา ทำให้ยาก
ต่อการเปิดเพิ่มเป็นแห่งที่ ๒ - ๓ - ๔ ซึ่งใน
ความเป็นจริงแล้ว เรื่องเงินไม่เป็นปัญหาเลย
เพราะมีผู้ใจบุญแจ้งความจำนงอยากบริจาคอยู่เสมอ
เรื่องสถานที่ก็ไม่น่ามีปัญหาเพราะยังมีสถานที่

อีกมากมายในเมืองไทย ที่จะใช้เป็น
ห้องเรียนธรรมชาติเพื่อสรรค์สร้าง
คุณธรรมความดีงามกับผู้คนให้
เกิดขึ้นตามแนวทางของสถาบัน
ฝึกอบรมผู้นำ

เคยมีผู้เสนอเงินถึง ๗๒ ล้านบาท
ให้กับพลตรี จำลอง เพื่อสร้างสถาบัน
ฝึกอบรมผู้นำให้ครบทุกจังหวัดทั่วไป
โดยคิดว่าน่าจะใช้งบจังหวัดละ ๑ ล้าน
บาทในการเริ่มต้น แต่ท่านก็ต้อง
ปฏิเสธไป เพราะการขยายเครือข่าย
สถาบันฝึกอบรมผู้นำไปตามจังหวัด
ต่างๆ ไม่ได้ง่ายอย่างที่คิด

สิ่งสำคัญที่สุดของการเป็น
สถาบันฝึกอบรมผู้นำ ก็คือครูพิเศษ
และผู้ช่วยครูที่จะมาทำหน้าที่ผลักดัน
กิจกรรมต่างๆ ในการฝึกอบรมนั้นเอง

ซึ่งทุกวันนี้ พลตรี จำลองก็ยังไม่
ยอมรับว่า ยังอยากได้ทั้งครูพิเศษ
และผู้ช่วยครูเพิ่มเติม เพื่อแบ่งเบา
ภาระของแต่ละท่าน ซึ่งหนักหนา
เอาการ ในการจัดอบรมที่ทำต่อเนื่อง
ไม่มีเวลาพักตลอดทั้งปีเช่นนี้

“จริงๆ แล้วก็อยากจะให้มีเวลา
พักสักเดือนละ ๗ วัน เพื่อที่จะได้ให้
ผู้ช่วยครูได้มีเวลาพักบ้าง แต่ก็ยังทำ

ไม่ได้ แล้วการหาผู้
ช่วยครูเพิ่มก็มีก็หายาก
เพราะงานของเรา
เป็นงานอาสาสมัคร
เราไม่มีเงินเดือนให้
ยิ่งครูพิเศษยิ่งยาก
เพราะคนจะมาเป็น
ครูพิเศษได้ไม่ใช่เก่ง
และดีอย่างเดียว
ต้องมีบารมีด้วย”
พลตรีจำลอง พูดถึง
สถานการณ์ปัจจุบัน

ผู้สร้างแรงบันดาลใจ

การขยายตัวไปยังจุดอื่นๆ ของประเทศไทยนั้น เป็นเรื่องที่หลายๆ คนอยากให้เกิดขึ้นอย่างแน่นอน แต่สิ่งที่เป็นไปได้ในขณะนี้ ก็คือมีความพยายามจากหลายๆ ฝ่ายที่จะตั้งสถาบันฝึกอบรมที่คล้ายกับสถาบันฝึกอบรมผู้นำ เพราะเล็งเห็นถึงประโยชน์ยิ่งใหญ่ที่จะได้รับจากการเปิดอบรมแนวใหม่เช่นนี้

ที่น่าจะเป็นรูป
เป็นร่างมากที่สุด
น่าจะเป็นเครือข่าย
แผนแม่บทชุมชน
พึ่งตนเองภาคอีสาน
ซึ่งมีผู้ประสานงาน
จากจังหวัดต่างๆ
ในภาคอีสานที่มี
ความเข้มแข็ง
กระตือรือร้น และ

มีการประชุมกำหนดแผนงานในการ
จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมแนวใหม่ที่ยัง
ไม่ได้ตั้งชื่อ มีการเสนอตัวเพื่อให้ใช้
จังหวัดของตัวเองเป็นที่ตั้งสถาบัน
ฝึกอบรมแห่งใหม่ไม่น้อยกว่า ๒
จังหวัด คาดว่าในปี ๒๕๕๐ นี้จะเห็น
ความชัดเจนยิ่งขึ้นว่าจะจัดตั้งขึ้นที่ใด
และเปิดอบรมได้เมื่อไร

แต่ที่แน่นอนก็คือ เครือข่ายแผน
แม่บทชุมชนพึ่งตนเองภาคอีสานจะ
ต้องปรึกษากับผู้บริหารสถาบันฝึก
อบรมผู้นำอย่างใกล้ชิดในลักษณะ
ของสถาบันที่เลี้ยง เพื่อถ่ายทอด

วิธีการ แนวทางและรูปแบบการจัด
ฝึกอบรม ซึ่งก็คงจะไม่สามารถเรียก
สถาบันใหม่นี้ว่าเป็นสถาบันฝึก
อบรมผู้นำแห่งที่ ๒ ได้อย่างเต็มปาก

แต่อย่างน้อยสถาบันฝึกอบรมผู้นำ
มูลนิธิพลตรีจำลอง ศรีเมือง แห่งนี้ก็
เป็นแรงบันดาลใจสำคัญที่ทำให้เกิด
สถาบันฝึกอบรมผู้นำแห่งภาคอีสาน

และเมื่อสถาบันฝึกอบรมผู้นำแห่ง
ภาคอีสานเกิดขึ้นได้จริง เชื่อเหลือเกิน
ว่ากลุ่มเครือข่ายองค์กรอื่นๆ ก็คงจะ
ผลักดันแนวคิดนี้ให้ขยายตัวออกไป
ในท้องถิ่นชุมชนอื่นๆ อย่างแน่นอน

อนาคตของสถาบันฝึกอบรมผู้นำ

เมื่อถามถึงอนาคตของสถาบันฝึกอบรมผู้นำว่าจะเดินไปทางไหนหลังจากผ่านประสบการณ์อันยาวนานบนเส้นทางของการสร้างสรรค์กว่า ๒๐ ปี จนได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางเช่นทุกวันนี้

ครูใหญ่บอกว่า มี ๒ ทาง ทางหนึ่งสถาบันแห่งนี้อาจจะถึงกาลแตกดับกลายเป็นวัดร้างหรือหากมีคนสานต่อก็อาจจะกลายเป็นสถาบันที่มั่นคงตลอดไป ท่านไม่ได้คาดหวังอะไรมากไปกว่านี้

“ทำวันก็ได้ประโยชน์วัน ทำเดือนได้ประโยชน์เดือน นี่ทำมา ๒๐ ปี ก็ได้ประโยชน์ ๒๐ ปี”

ด้วยเหตุผลสั้นๆ แต่หนักแน่น ทำให้ถึงวันนี้ ครูใหญ่ของลูกศิษย์กว่า ๕๐,๐๐๐ คน ก็ยังไม่หยุดทำงาน ยังไม่หยุดสอน หรือแม้แต่หยุดคิดเพื่อที่จะเกษียณตัวเองอย่างจริงจัง แม้ว่าจะผ่านพ้นวัยเกษียณมาแล้วกว่า ๑๒ ปี สถาบันฝึกอบรมผู้นำยังคงพัฒนาต่อไป มีการขับเคลื่อนในระดับนโยบาย

ที่จะเพิ่มภารกิจใหม่ๆ รวมถึงสิ่ง
อำนวยความสะดวกที่พร้อมมูล
สำหรับการสร้างความเข้มแข็งให้กับ
องค์กรนี้

และด้วยความเข้มแข็งของ
ทีมงานทุกฝ่าย ถึงแม้จะไม่มีท่าน
ท่านก็ยังเชื่อว่า สถาบันฝึกอบรม
ผู้นำแห่งนี้ก็น่าจะเดินหน้าขับเคลื่อน
เสริมสร้างผู้นำที่ดีมีคุณธรรมได้
ต่อไปอย่างแน่นอน

บทที่ ๔

ถึงเวลาเป็นศูนย์การเรียนรู้
ด้านคุณธรรมจริยธรรมต้นแบบ

ผลงานที่สถาบันฝึกอบรมผู้นำ
ผลิตผู้นำตามแนวทางสร้าง
ผู้นำที่เป็นคนดีมีคุณธรรมไปแล้วกว่า
๕๐,๐๐๐ คน ซึ่งมาจากทุกเพศ ทุกวัย ทุกสาขา
อาชีพ และทุกภูมิภาคทั่วประเทศไทย ด้วย
หลักสูตรที่มีเป้าหมายหนึ่งเดียว คือ
หลักสูตรสร้างคนให้เป็นคนดี ตลอดเวลา
กว่า ๒๐ปี ที่ผ่านมา

คงปฏิเสธไม่ได้ว่า ณ วันนี้ สถาบัน
ฝึกอบรมผู้นำได้กลายเป็นศูนย์การเรียนรู้
ด้านคุณธรรม จริยธรรมต้นแบบไปแล้ว

เป็นต้นแบบที่น่าเอาเยี่ยงอย่าง แต่ก็เป็นต้นแบบที่เลียนแบบได้ยากยิ่ง

ด้วยองค์ประกอบสำคัญ ดังที่กล่าวถึงในบทก่อนหน้านี้แล้ว

นั่นคือ “คน” ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญ
ที่ทำได้ยากยิ่งในยุคปัจจุบัน

ไม่ว่าจะเป็น ครูพิเศษ ผู้ช่วยครู
อาสาสมัคร และที่สำคัญที่สุดก็คือ
ผู้ที่จะมาเป็น ครูใหญ่

ดังนั้นแนวทางในการพัฒนาสถาบัน
ฝึกอบรมในวันนี้

ก็คือสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบัน
แห่งนี้ ให้เกิดศักยภาพสูงสุดในการทำงาน
แม้ว่าทุกวันนี้จะทำงานกันอย่างเต็มที่แล้ว
ก็ตาม

สร้างศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ขยายผลสามอาชีพกู้ชาติ

สิ่งหนึ่งที่ผู้เข้ารับการอบรมพึงพอใจ
มาก คือการลงมือทำเกษตรอินทรีย์ ได้
เห็นแปลงเกษตรอินทรีย์ที่ปลูกด้วยจิตใจที่
ลดละความโลภ นำคุณธรรมมาเป็นแนว
ทางในการทำเกษตรอินทรีย์ของสถาบันฯ
จนประสบความสำเร็จ เป็นตัวอย่างที่ดี
แก่เกษตรกรมาเป็นเวลากว่า ๒๐ ปี

โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ผ่านมา ธนาคารเพื่อ
การเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้มอบ
หมายให้สถาบันฝึกอบรมผู้นำ เป็นศูนย์ฝึกอบรม
พัฒนาคุณภาพชีวิต หลักสูตร “ลัจฉรมชีวิต”
สำหรับเกษตรกรในโครงการพักชำระหนี้ของ
ธกส.ตามนโยบายรัฐบาลให้แก่เกษตรกรที่เข้า
ร่วมโครงการ ในเขตจังหวัดกาญจนบุรีและ
จังหวัดใกล้เคียง โดยเน้นการลด ละ เลิก เหล้า
บุหรี่และอบายมุขต่างๆ การทำเกษตรอินทรีย์

ไร้สารพิษ การเสริมสร้างสุขภาพและเกษตร
พึ่งตนเอง มีเกษตรกรผ่านการอบรมไปแล้วถึง
๒,๖๑๙ คน

ด้วยเหตุนี้ การสร้างความเข้มแข็งให้กับ
สถาบันฝึกอบรมผู้นำด้วยการสร้างศูนย์ถ่ายทอด
เทคโนโลยีชีวภาพ เพื่อถ่ายทอดขยายผลสาม
อาชีพภูษาคือ กสิกรรมไร้สารพิษ ปุ๋ยชีวภาพ
และขยะวิทยา จึงเป็นสิ่งจำเป็น

โดยในปี ๒๕๔๙ ศูนย์ส่งเสริมและ
พัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม
(ศูนย์คุณธรรม) ได้เสริมหนุนสถาบัน
ฝึกอบรมผู้นำให้ปรับปรุงพัฒนาฐาน
ปฏิบัติงานเกษตรอินทรีย์ที่มีอยู่แล้ว
ให้เป็นศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีชีวภาพ
ขนาดพื้นที่ ๓๔๕ ตารางเมตร ที่
ประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ง่าย สามารถ
ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ได้ตลอดทั้งปี

ปรับปรุงสถานที่เพาะชำพันธุ์พืช
ขนาด ๙๖ ตารางเมตร

ซ่อมเสริมโรงเรียนเก็บวัตถุดิบ
ให้พอเพียงกับการจัดกิจกรรมการ
สาธิตและปฏิบัติจริงในการทำปุ๋ย
ชีวภาพ ขนาด ๑๒๔ ตารางเมตร

ปรับปรุงระบบน้ำในแปลงสาธิต
เกษตรอินทรีย์ ให้เป็นระบบปล่อยน้ำ
อัตโนมัติ

ซ่อมเสริมสื่ออุปกรณ์ฝึกปฏิบัติงาน
ด้านเกษตรอินทรีย์

พัฒนาประสิทธิภาพของเครื่องมือ
เครื่องใช้ในการจัดกิจกรรมและผลิต
สื่อการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม

หลังจากการที่ศูนย์คุณธรรมได้
ร่วมปรับปรุงฐานงานดังกล่าว
ข้างต้น ทำให้ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี
ชีวภาพกลายเป็นศูนย์การเรียนรู้ที่
สมบูรณ์ และให้บริการได้ตลอดทั้งปี
โดยไม่ต้องกังวลเรื่องอุปสรรคทาง
ธรรมชาติอีกต่อไป

เสริมสร้างความเข้มแข็งด้วยการพัฒนาและปรับปรุง ศูนย์การเรียนรู้อย่างสมบูรณ์แบบ

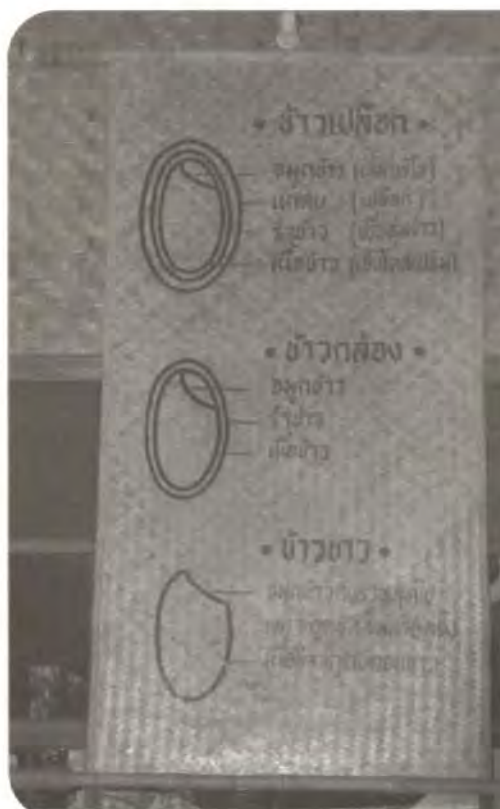

แม้ว่าพื้นที่ห้องเรียนธรรมชาติ
ของสถาบันฝึกอบรมผู้นำจะมี
ถึง ๓๒๒ ไร่ แต่พื้นที่ห้องเรียนที่จะ
ต้องใช้ในการทำกิจกรรมกลุ่มและการ
บรรยายนั้น ยังเป็นเพียงอาคาร
อเนกประสงค์ ที่เปิดโล่งเพียงอาคาร
เดียว มีพื้นที่โล่งที่สามารถปรับใช้ได้
ทุกกิจกรรมตั้งแต่ อบรม สัมมนา
บรรยาย เสวนา กิจกรรมกลุ่ม รวมถึง
พิธีเปิดและปิด โดยโต๊ะ-เก้าอี้ที่ใช้
ก็เป็นแบบพับเก็บได้ที่แสนประหยัด
และสะดวก สมกับเจตนารมณ์ของ
การฝึกอบรม

ในขณะที่พื้นที่อื่นๆ ที่เป็นฐาน
งานหรือฐานกิจกรรมการเรียนรู้
ต่างๆ นั้นยังสามารถใช้หมุนเวียนได้
พร้อมๆ กันในเวลาเดียวกัน

ดังนั้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ
ในการฝึกอบรมเพิ่มขึ้น สามารถจัด
อบรมได้พร้อมกัน ๒ รุ่นในเวลา
เดียวกัน จึงได้พัฒนาปรับปรุงอาคาร
เพิ่มขึ้น ๑ หลัง โดยใช้เป็นอาคาร
อเนกประสงค์ รองรับผู้เข้าอบรมได้
เพิ่มขึ้น และเป็นศูนย์ประสานงาน
เครือข่ายองค์กรภาคีศูนย์คุณธรรม
ซึ่งได้รับการสนับสนุนทั้งจากมูลนิธิ
กลุ่มเพื่อนเสรี (ของ พล.ต.อ.เสรีพิศุทธ์
 เตมียาเวส) ศูนย์ส่งเสริมและ
พัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม และ

มูลนิธิพลตรีจำลอง ศรีเมือง ร่วมกัน
สนับสนุนงบประมาณในการ
ดำเนินการ

เมื่ออาคารอเนกประสงค์เสร็จ
สถาบันฝึกอบรมผู้นำ จะสามารถ
รองรับการจัดอบรมพร้อมกัน ๒ รุ่น
โดยอาจจะต่างกลุ่มเป้าหมายได้
ในเวลาเดียวกัน เพราะสามารถ
จัดสรรการใช้ฐานงาน ฐานกิจกรรม
ที่มีอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้
อย่างเต็มที่

ทำให้สามารถผลิตผู้นำที่ทั้งเก่ง
และดีมีคุณธรรมออกสู่สังคมได้
เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

แต่ผู้ที่ทำงานหนักขึ้น คงหนี
ไม่พ้น ครูใหญ่ ครูพิเศษ ผู้ช่วยครู

และบรรดาอาสาสมัคร ที่ล้วนมาช่วยงานของสถาบันฯ อย่างสมัครใจนั่นเอง

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ รัฐบาลชุดปัจจุบัน ได้มีการกำหนดโดยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อต้นเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้เรื่องของการอบรมคุณธรรมจริยธรรม เป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการให้กว้างขวางครอบคลุม กลุ่มเป้าหมาย ทั้งข้าราชการระดับสูง นักเรียนนายร้อย นายเรือ นายเรืออากาศทุกคน รวมถึง นักศึกษามหาวิทยาลัยต่างๆต้องผ่าน

การอบรมคุณธรรม จริยธรรม โดยให้
ศูนย์คุณธรรมเป็นแกนกลางในการ
ประสานการจัดอบรมครั้งใหญ่นี้

มติคณะรัฐมนตรีในครั้งนี้ ทำให้
ภารกิจของสถาบันฝึกอบรมผู้นำเพิ่มขึ้น
เป็นเงาตามตัว เพราะสถาบันฝึกอบรม
ผู้นำคือหนึ่งในศูนย์การอบรมคุณธรรม
จริยธรรมในความหมาย ข้างต้นนั่นเอง
บทบาทของสถาบันฝึกอบรมผู้นำใน
ปัจจุบัน จึงทวีความสำคัญยิ่งขึ้น
อย่างเห็นได้ชัด

**ความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ที่
น่าจับตา กำลังเกิดขึ้นกับสถาบัน
ฝึกอบรมผู้นำ**

บทที่ ๕

เยี่ยมชุมชนสาธิต บ้านห้วยหวาย
การพัฒนาบนฐานคุณธรรมจริยธรรม

ไกลจากตัวเมืองกาญจนบุรีไปตามเส้นทางสู่อำเภอหนองปรืออีกเกือบ ๑๐๐ กิโลเมตร เป็นที่ตั้งของชมชุมชนบ้านห้วยห้วย หมู่ ๓ ตำบลหนองปลาไหล อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรีซึ่งเปรียบเสมือนกับเป็นหมู่บ้านสาธิตของสถาบันฝึกอบรมผู้นำ ที่นี้แกนนำชาวบ้านล้วนได้รับการฝึกอบรมจากสถาบันฝึกอบรมผู้นำมาแล้ว และนำเอาวิถีเศรษฐกิจพอเพียงกับการทำเกษตรปลอดสารพิษตามแนวทางของสถาบันฝึกอบรมผู้นำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงวิถีชีวิตและการดำรงชีพ

“เหมือนกับทางโรงเรียนผู้นำเป็นที่เลี้ยงให้กับชาวชุมชน เพื่อเราจะได้มีชุมชนสาธิตสักแห่งหนึ่งที่นำเอาหลัก ๖ ประการไปปรับใช้คือ สะอาด ชยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ เสียสละ กตัญญู ทั้งยังเร่งเร้าให้เขาดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ลด ละ เลิกอบายมุข ต่อไปใครมาอบรมอยากดูชุมชนตัวอย่าง เราจะได้แนะนำให้เขามาดูที่นี่” ผู้ช่วยครูพระเยาว์ ปาลวัฒน์ จากโรงเรียนผู้นำและผู้ทีคลุกคลีกับแกนนำชาวบ้านมากที่สุดคนหนึ่งเล่าให้ฟัง

เมื่อไปถึง ก็ป้ายแฉะแล้ว **ผู้ใหญ่สมจิตร เปรมบำรุง** ผู้ใหญ่บ้านคนขยันแห่งบ้านห้วยหวาย ก็ออกมาต้อนรับพวกเรา และใช้บริเวณโถงหน้าบ้านของผู้ใหญ่เอง นั่นแหละเป็นที่พูดคุยซักถามความคิดเห็นของการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

"หมู่บ้านนี้เป็นที่รวมของชาวบ้าน จากจังหวัดต่างๆ ถึง ๑๒ จังหวัด ต่างคนก็ต่างชักชวนกันมาบุกเบิก แล้วก็หักร้าง ถางพงกันเอง จากเดิมที่เป็นป่าทึบ ไม่นานก็กลายเป็นไร่อ้อย ไร่มัน ไร่ข้าวโพดไปหมด" ผู้ใหญ่สมจิตร ย้อนภาพอดีตเมื่อ ๔๐ ปีก่อนให้ฟัง

ย่านนี้เดิมเรียกกันว่า “ซ้งต่าบัว” เพราะ ต่าบัวเป็นคนแรกที่มานุกเบิกและที่นี่ก็เป็น ป่ารกซ้ง เป็นถิ่นห่างไกลความเจริญ ขนาดที่ เรียกว่า ในสมัยนั้นถ้าจะว่ารถจากหนองปรือ มาซ้งต่าบัว ก็จะต้องหารถยากเอาการ หรือถ้ามาก็ ต้องเหมาในราคาแพง ชาวแคลนแม้กระทั่ง น้ำกินน้ำใช้ เพราะสภาพเป็นเขา ฝนตกมา พักเดียวน้ำก็หายหมด ไม่มีบ่อที่เก็บกักน้ำได้ ชาวปลาอาหารก็ขาดแคลน

บ้านห้วยหวายหรือ “ซ้งต่าบัว” ในสมัยนั้น จึงกลายเป็นเขตอิทธิพลท้องถิ่น ที่ไม่มีใคร อยากรแะเวียนไป ด้วยความขาดแคลน ดังกล่าวนั่นเอง

ต่อมา เมื่อความเจริญเริ่มคืบคลานมาสู่ บ้านห้วยหวาย การเปลี่ยนแปลงก็เกิดขึ้นใน ปี ๒๕๓๓ เมื่อเริ่มมีโครงการทำบ่อกักเก็บน้ำ และ ถนนเข้าสู่ในหมู่บ้าน

ผู้ใหญ่สมจิตร เปรมบำรุง

เมื่อมีถนน มีปอน้ำ หมู่บ้าน
ห้วยหวายก็เริ่มพัฒนา
ชาวบ้านไม่ต้องซื้อน้ำจากรถขนน้ำ
ในราคาแพงๆอีกแล้ว เริ่มมีน้ำกิน
น้ำใช้ สามารถทำการเกษตรได้
ผลผลิตเป็นกอบเป็นกำ ประกอบกับ
ได้ผู้ใหญ่สมจิตร มาเป็นผู้ใหญ่บ้าน
ด้วยความที่เป็นคนหนุ่มไฟแรง

ผู้ใหญ่สมจิตรก็ชวนชาวบ้านหาช่องทาง
จนทำให้สามารถขุดปอน้ำเพิ่ม ปรับปรุง
ถนนหนทางในหมู่บ้านให้ดีขึ้น

เพราะทั้ง ๒ เรื่องนี้ เป็นหัวใจ
สำคัญของการพัฒนาชุมชนในชนบท
เลยก็ว่าได้ ถ้าหากมีน้ำแล้ว ชาวบ้านก็
มีกำลังใจที่จะทำการเกษตรในแบบที่
ตนถนัด ซึ่งพื้นที่บ้านห้วยหายนั้น
เหมาะที่จะปลูกอ้อย สับปะรดและ
หม่อนไหม ทำให้มีสินค้าออกสู่ตลาด

มากขึ้น แน่ใจว่าถ้าไม่มีถนนดีๆ เข้า
สู่หมู่บ้าน การลำเลียงผลผลิตเข้าสู่ใน
เมืองจะทำได้ลำบาก

การพัฒนาหมู่บ้านห้วยหวายใน
อดีตนั้นดำเนินการไปตามปกติ จน
กระทั่งวันหนึ่ง ในปี ๒๕๔๖ เมื่อ
สถาบันฝึกอบรมผู้นำได้รับหน้าที่เป็น
ผู้ให้การอบรมหลักสูตรัจธรรมชีวิต
แก่แกนนำชุมชนห้วยหวายใน

โครงการเกษตรกรพักชำระหนี้ของ
รัฐบาล

หลังการอบรมในโครงการ ทาง
สถาบันฝึกอบรมผู้นำ ได้ไปประเมิน
ติดตามผล พบว่าผู้ที่ผ่านการอบรมมี
การพัฒนาตน พัฒนาอาชีพได้ตาม
วัตถุประสงค์ของการอบรมได้เป็น
อย่างดี และได้แสดงความจำนงที่
จะพัฒนาชุมชนของตนเองอย่าง
ต่อเนื่องต่อไป

ประกอบกับสถาบันฝึกอบรมผู้นำ
ต้องการทดลองกระบวนการ
ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เข้มข้น
ขึ้น จึงคัดเลือกให้ชุมชนห้วยหวาย
เป็นชุมชนสาธิตเพื่อให้พัฒนาสู่การ
เป็นชุมชนต้นแบบต่อไป

กระบวนการพัฒนาเสริมสร้าง
ชุมชนต้นแบบจึงเริ่มต้น ด้วยการที่
ผู้ใหญ่สมจิตร์ พาลูกบ้านประมาณ
๑๐๐ คน จาก ๑๗๒ ครัวเรือนที่อยู่
ในหมู่บ้านห้วยหวาย ไปศึกษาดูงาน
ที่ชุมชนปรุหมอโศก จังหวัดนครปฐม

๑ วันเต็มๆ เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๙ เพื่อสัมผัสกับชุมชนต้นแบบด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีวิถีชีวิตเรียบง่าย ถือศีลห้า ปลอดอบายมุข มีความขยัน ดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง สามารถพึ่งตนเองในเรื่องปัจจัยสี่

ถัดมา คัดเลือกลูกบ้านที่มีความสนใจจริงๆ จำนวน ๙ คน (จากเป้าหมายเดิม ๒๔ คน) ไปใช้ชีวิตร่วมกันและศึกษาวิถีชีวิตของชาวชุมชนศิระะโฮโศก ที่จังหวัด

ศรีสะเกษ ซึ่งเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็ง มีวัฒนธรรมที่เป็นตัวอย่างที่ดี มีการปฏิบัติแบบนิยมไทย และเป็นศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาไทย โดยใช้เวลาศึกษาเรียนรู้ถึง ๔ วัน ๓ คืน

หลังจากกลับมาจากศรีสะเกษ ผู้ใหญ่บ้านสมจิตรคนซยัน เริ่มปรับเปลี่ยนตัวเองใหม่ทันที เพื่อเป็นตัวอย่างแก่ลูกบ้าน โดยเริ่มตั้งแต่การเลิกอบายมุขโดยเด็ดขาด แล้วเริ่มปรับเปลี่ยนการเกษตรจากในพื้นที่ของตนเองก่อนเป็นการนำร่อง ด้วยการนำเอาแนวทางเกษตรชีวภาพมาปรับใช้ ทั้งปุ๋ยชีวภาพและการปลูกพืชผักสวนครัว ทั้งไม้ผล รวมถึงการทำปุ๋ยหมักไว้ใช้เอง และบอกเล่าปุ๋ยเคมีแต่บัดนั้น

“ผมอยากให้แต่ละบ้าน มีพืชผลที่ปลูกกินได้ไม่เหมือนกัน แต่อย่างน้อยทุกบ้านจะต้องปลูกไม้ผล ๕ อย่างขึ้นไป” ผู้ใหญ่สมจิตรเล่าถึงแผนงานเบื้องต้นที่จะพัฒนาหมู่บ้านของเขาให้เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงที่ยืนอยู่บนพื้นฐานคุณธรรม

แต่ผู้ใหญ่ก็ยอมรับว่า เป็นเรื่องยากพอสมควรกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของชาวบ้านส่วนใหญ่ เขาบอกว่าเป็น “ไม้แแก่” ซึ่งตัดยาก เขาจึงฝากความหวังไว้กับ “ไม้อ่อน” คือเด็กๆเยาวชนรุ่นใหม่ที่กำลังเติบโตขึ้นมาทดแทนพ่อแม่เดมาที่นับวันจะร่วงโรยไป

พฤติกรรมที่ว่าเปลี่ยนยากนั้น ก็คือเรื่องของการลด ละ เลิกอบายมุข และสิ่งเสพติดทุกชนิด เพราะแม้ผู้ใหญ่บ้านจะทำตัวเป็นตัวอย่างให้ดูด้วยการลด ละ เลิก อบายมุขทุกประเภท ทั้งเหล้า ยาเสพติด บุหรี่ หวย กัดปลา ชนไก่ แล้วก็ตาม แต่ก็มิสู้บ้านที่เดินตามได้ไม่มากนัก ใน

ตอนที่ไปอบรมกลับมาใหม่ๆก็ดูคึกคักดี แต่พอเวลาผ่านไป อบายมุขก็เริ่มกลับมา สุรายาเมาก็ขาดไม่ได้

ถึงกระนั้น ผู้ใหญ่สมจิตร์ก็ยังมีแนวร่วมอีกอย่างน้อย 5 คร้วเรือนที่มีความเข้มแข็งและพร้อมจะปรับเปลี่ยนทั้งวิถีชีวิตและการใช้เกษตรธรรมชาติ ซึ่งก็ล้วนประสบความสำเร็จ

แนวร่วม 5 คร้วเรือน

สำเร็จได้ผลดียิ่งทำให้ลูกบ้านคนอื่นๆ
ที่เคยมองด้วยสายตาไม่เชื่อถือใน
ระยะแรกๆ เริ่มเห็นดีเห็นงามตาม
ไปด้วย แต่ทุกอย่างก็คงต้องใช้เวลา

“ผมตั้งเป้าไว้ว่า เมื่อเราทำโรงปุ๋ย
ชีวภาพเสร็จแล้วก็จะสามารถแบ่งปัน
กันใช้ในหมู่บ้านได้เต็มที่ขึ้น ภายในปี
๒๕๕๐ เราคงจะมีเครือข่ายที่ทำเกษตร
ปลอดภัยปราศพิษ เป็นเกษตรธรรมชาติ
จริงๆ ได้สัก ๒๐ หลังคาเรือน แล้ว ๒๐
บ้านนี้ก็จะเป็นอย่างที่จะชักจูงคน
อื่นๆ ให้หันมาทำตามได้ไม่ยาก”
ผู้ใหญ่สมจิตร์ตั้งความหวังด้วยสายตา
เชื่อมั่น

หลังจากการซักถามกันในทุกๆ
ประเด็นแล้ว ผู้ใหญ่สมจิตร์ ก็พาพวก
เราไปเยี่ยมลูกบ้านทั้ง ๕ ครอบครัว
ที่มุ่งมั่นทำเกษตรธรรมชาติโดยไม่
พึ่งพาปุ๋ยเคมีและสารเคมีใดๆเลย
ปรากฏว่า เราได้เห็นบ้านที่เต็มไปด้วย
รอยยิ้ม เพราะแต่ละบ้านที่เรา
ไปเยี่ยม ต่างอยู่กันอย่างมีความสุข
พืชผลที่ปลูกไว้มีทุกอย่างที่เก็บกินได้

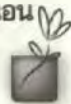

เกือบจะไม่ต้องพึ่งพาหาซื้อของจากตลาดสดเลย

พืชผลที่พวกเขาเอามาโชว์ให้เราดูนั้น ขนาดเป็นมือใหม่หัดปลูกในแวดวงเกษตรธรรมชาติ ก็ยังเห็นว่าทุกอย่างล้วนดก อวบ สมบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็นกล้วย พัก แดง บวบ ถั่วฝักยาว และผักสวนครัวอีกมากมาย น่าทึ่งจริงๆ

ไม่ต้องสงสัยเลยว่า เมื่อชุมชนห้วยหวายขยายผลการทำเกษตร

ธรรมชาติบนฐานเศรษฐกิจพอเพียง และฐานคุณธรรมไปได้เต็มพื้นที่ด้วยความสมัครใจของลูกบ้านเอง จะทำให้หมู่บ้านแห่งนี้ เปลี่ยนสภาพจากบ้านป่าแดนเถื่อนในอดีต กลายเป็นแดนธรรมที่อุดมสมบูรณ์ และพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างแน่นอน

บทที่ ๖

ความจริงที่เหนือคำบรรยาย กับผลผลิตของโรงเรียนผู้นำ

จุดบวชถวายสังฆทานแห่งอนาคต

๙๐

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเลี้ยงแพนด้าเชิงคุณธรรม

นอกเหนือจากความประทับใจที่ผู้รับการอบรมทุกคนได้รับจากการมาอบรมที่นี้แล้ว สิ่งหนึ่งที่ถือเป็นความสำเร็จของการอบรมอย่างแท้จริง ก็คือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากภายในของตัวผู้อบรมเองบางคนอาจโดนใจตั้งแต่ฟังครูพิเศษบรรยายบางคนเก็บไปคิดแล้วตั้งใจจะเปลี่ยนแปลง และอีกหลายคนกลับไปเปลี่ยนแปลงตนเองที่บ้าน ครอบครัว วงศ์กร หรือชุมชนของตนเอง

ความเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีเหล่านี้ คือ ผลกระทบแบบลูกโซ่ ที่ทำให้สถาบันฝึกอบรม ผู้นำได้รับการแนะนำจากผู้รับการอบรมแบบ ปากต่อปาก รุ่นแล้วรุ่นเล่า

และต่อไปนี่คือความจริงที่เกิดขึ้นกับผลผลิตของโรงเรียนผู้นำแห่งนี้ ซึ่งเป็นเสียงสะท้อนมาจากตัวแทนของหลายๆกลุ่ม หลายๆสังคมที่ได้ผ่านการอบรมจากสถาบันฝึกอบรมผู้นำมาแล้ว และนอกจากความประทับใจที่ได้รับ ยังทำให้เกิดการต่อยอดขยายผลไปสู่ผู้อื่นด้วยอย่างกว้างขวาง

พระครูใบฎีกาชฎิล อมรปัญญา (หลวงตาแชร้)
เจ้าอาวาสวัดอาศรมธรรมทายาท จ.นครราชสีมา

การมาอบรมเป็นการศึกษาปฏิบัติธรรมอีกรูปแบบหนึ่ง

“ประทับใจที่เป็นการอบรมที่แฝงปรัชญาชีวิตนำไปสู่การดำเนินชีวิตด้วยความคิดและสติของผู้รับการอบรมเอง ทุกอย่างที่ทำมีขั้นตอนกติกาหมด เช่นการวางรองเท้า การพับผ้าห่ม เป็นการฝึกจิตให้ประณีต อาตมาว่าการปฏิบัติทุกอย่างเป็นการนำวิปัสสนากรรมฐานมาใช้ในชีวิตประจำวัน และสื่อการสอนก็ทำได้ดี จนแทบไม่รู้ตัวว่าใช้เวลายาวนานในการอบรม รวมถึงการประสานงานกลุ่มต่างๆได้ดี แสดงให้เห็นว่า ผู้ช่วยครูทั้งหมดได้รับการฝึกฝนมาอย่างดี นี่คือนจุดสำคัญ

เมื่อกลับมา หลวงตาส่งทีมงานพระวิทยากร ๔ - ๕ รูป และโยมฆราวาสอีก ๓ - ๔ คน มารับการอบรมเพื่อเป็นทีมในการจัดอบรมภายในวัด ซึ่งต้องอธิบายกันก่อนมาอบรมพอเข้าใจแล้วก็รู้ว่าการมาอบรมเป็นการศึกษาปฏิบัติธรรมอีกรูปแบบหนึ่ง โดยมีเศรษฐกิจพอเพียงและการพึ่งตนเองเป็นหลัก

หลวงตาอาศัยเพลงที่ใช้ในการอบรมมาใช้กับค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรมที่วัด จนเดี๋ยวนี้ก็ยังใช้เพลงเหล่านี้อยู่ ที่สำคัญผู้เข้าอบรมหลายคน ที่ผ่านการอบรมเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตัวเองได้ เลิกเหล้า เลิกบุหรืได้จริง ซึ่งหลวงตาก็สอบถามอยู่เป็นระยะๆ และผู้นำเครือข่ายอีสานหลายคนก็นำคำสอนเรื่องลด ละ เลิก ไปประกาศผ่านหอกระจายข่าวก็มี อย่างก้านันสมคิดที่บัวใหญ่ เป็นต้น”

พระคุณีย์ เมธงกุโร
เจ้าอาวาสวัดทุ่งไผ่ จ.ชุมพร

อยากเสนอให้มีการจัดหลักสูตรเพิ่มเติม ต่อยอดจากเดิม

“อาตมาเข้ารับการอบรมเมื่อปี ๒๕๔๗ และได้ไปดูงานโรงเรียนชานาคานาอันที่เกาหลีใต้ด้วย ประทับใจที่เขามีบุคลากรที่เสียสละ สิ่งทีสอนก็นำมาปฏิบัติได้จริง ทั้งเรื่องสุขภาพ การทำมาหากิน การตรงต่อเวลาและการมีระเบียบวินัย

อาตมาเอาเรื่องเหล่านี้มาประยุกต์ใช้กับเด็กๆที่มาเข้าค่ายที่วัด วันสุดท้ายให้เด็กเดินทางไกลไปกลับ ๗ กม. ได้ดูชาวบ้านประกอบอาชีพ เห็นคลอง เห็นธรรมชาติ สอนนิเวศวิทยา สอนไม่ให้ทิ้งขยะลงคลอง หรืออย่างการพิจารณาอาหารก็เอามาสอนนักเรียนได้ ให้กินไม่หก ไม่เหลือ ไม่คุยกัน หรือกิจกรรมสำรวจตัวเองก็ทำให้เด็กรู้จักตัวเองขึ้น

อาตมาอยากเสนอให้มีการจัดหลักสูตรเพิ่มเติม ต่อยอดจากเดิม ให้คนที่ผ่านการอบรมแล้ว มาอบรมต่อในเรื่องการเข้าเฝ้าเพื่อให้สติตั้งมั่น หลักสูตรเสริมปัญญา การวิเคราะห์ เพื่อรู้เท่าทันโลกาภิวัตน์ และหลักสูตรการทำงานเป็นทีมและการวิเคราะห์คน เพื่อดูข้อจำกัดแต่ละคนและการสื่อสารที่ได้ผล”

พระชิต สิริวิชัย

วัดสามัคคีสุทธิทวารวาส กรุงเทพมหานคร

นำเทคนิคเหล่านี้มาใช้ในกิจกรรมที่อาตมาทำอยู่

“อาตมาประทับใจในกระบวนการอบรมและเทคนิค รูปแบบและกิจกรรมที่นำมาใช้ในการอบรม เมื่อกลับมาแล้ว ก็นำเทคนิคเหล่านี้มาใช้ในกิจกรรมที่อาตมาทำอยู่จนเกิดผลใน ๓ ค่าย ที่เรียกว่า ค่ายเสริมสร้างคุณธรรมจัดอบรมแก่เด็กประถมปลายถึงมัธยมปลายตลอดปีค่ายหนึ่ง ๒๐๐ คน ทำมา ๑๒ - ๑๓ ปีแล้ว ค่ายของอาตมามีเด็กจากทุกศาสนาเข้าร่วมได้หมด

เวลาอบรม อาตมาเปิดเพลง งานคือชีวิต ที่ขอมมาจากสถาบันฝึกอบรมผู้นำ ก่อนเข้าห้องอบรม เอาเรื่องบทเรียนบนโต๊ะอาหารให้เด็กพิจารณาธรรมะก่อนกินอาหาร รวมถึงล้างจานเองด้วย

นอกจากนี้ยังมีการนำเครือข่ายจาก ๙ จังหวัด เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนไปอบรมที่โรงเรียนผู้นำด้วย ทำให้เกิดแรงจูงใจเกิดอุดมการณ์ที่จะเสียสละแก่สังคมมากขึ้น

ตอนนี้จะทำงานต่อยอดโครงการที่ได้รับการเสริมหนุนจากศูนย์คุณธรรมเป็นศูนย์การเรียนรู้วิถีพุทธ เพื่อพัฒนาคุณธรรมน้อมนำชีวิต ซึ่งจัดไปแล้ว ๙ แห่ง ๙ จังหวัด”

พระครูวิสุทธิพัฒนโกวิทย์
เจ้าอาวาสวัดทุ่งผุ่ จ.ลำปาง

เด็กๆ ชอบและได้ผล เด็กไม่เครียด และสนใจเนื้อหามากขึ้น

“อาตมาเป็นครูพระสอนอยู่โรงเรียนร่องเคาะวิทยา เมื่อไปอบรมก็ประทับใจ
เรื่องรูปแบบการอบรม ไม่น่าเบื่อ จัดได้ดีมาก สถานที่ก็สงบดี

ก็นำเอาเทคนิควิธีการของผู้ช่วยครูมาสอนวิชาศีลธรรม ปรากฏว่าเด็กๆ
ชอบและได้ผล เด็กไม่เครียด และสนใจเนื้อหามากขึ้น และเมื่อนำเอา
แบบสอบถามมาใช้ ก็ทำให้รู้ถึงจิตใจและความต้องการของเด็ก แล้วเราก็
ถ่ายทอดสิ่งที่ต้องการให้เด็กทำได้ด้วย

ตอนนี้กำลังทดลองทำปุ๋ยหมักชีวภาพทำน้ำยาซักผ้า น้ำยาล้างจาน โดยใช้
ทุนของอาตมาเอง โดยให้ชาวบ้านมาทดลองทำที่วัดและลองใช้ดูทั้งที่วัดและ
ที่บ้าน เพื่อจะได้ประหยัดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนด้วย”

บาทหลวงอนูชา ชาวแพรกน้อย

ได้เรียนรู้ถึง ๓ คำที่ใช้เป็นพื้นฐานชีวิต

“ได้มีโอกาสไปอบรมทั้งที่เมืองกาญจน์และที่คานาอัน ต่างให้ในเรื่องการลงลึกในแง่มุมของตนเอง ให้เข้มแข็งทุกด้าน เป็นผู้นำที่มีวินัยและคุณธรรม เมื่อกลับมาแล้ว ก็ได้ปฏิบัติในฐานะบาทหลวงที่เป็นทั้งผู้นำและทำเป็นแบบอย่างในการทำโครงการร่วมกับประชาชน เป็นโครงการอาสาสมัครช่วยเหลือผู้ยากไร้และผู้ด้อยโอกาส

จากกรอบรมทั้ง ๒ แห่งรวมทั้งที่ฉือจีได้หวน ทำให้ได้เรียนรู้ถึง ๓ คำที่ใช้เป็นพื้นฐานชีวิต คือ ทำงานหนัก ประณินับดีรับใช้ และเสียสละ จึงได้ถอดเป็นองค์ความรู้ ใช้ชื่อว่า “รีโซเคิลสงเคราะห์” เป็นการทำโดยอาสาสมัคร คือ ต้องทำเพื่อคนจน ต้องมีทุนบุญหนุนเวียง และต้องสร้างอาสาสมัครให้เกิดจิตอาสา”

นายพีรพล พัฒนพีระเดช

นายกเทศมนตรี

เทศบาลนครขอนแก่น

มีความสุขกับความพอดีที่ตนเองมีอยู่

“มาอบรมแล้วมีความประทับใจ ผมคิดว่าเป็นโรงเรียนเดียวที่สอนโดยมีเครื่องมือกำกับความรู้ในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม มีวิทยากรที่สุดยอด เช่น อาจารย์ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม และ คุณโสภณ สุภาพงษ์

นับแต่ผมส่งลูกน้องมาอบรม ๑๐๐ กว่าคน ลูกน้องผมเปลี่ยนไปเยอะ อย่างน้อย ๒๐ คน ที่เปลี่ยนไปในทางที่ดี ไม่ต้องบังคับ คุณภาพงานดีขึ้น อย่างเห็นได้ชัดทั้งที่เทศบาลและที่ห้างฯ (ที่เป็นธุรกิจครอบครัว) ส่วนตัวก็เปลี่ยนไปเยอะ มีสติอยู่กับปัจจุบัน มีความสุขกับความพอดีที่ตนเองมีอยู่

ทางเทศบาลนครขอนแก่นส่งคนมาอบรมอย่างต่อเนื่อง เร็วๆนี้ก็จะส่งครูเทศบาล ๔๐ ท่าน มาอบรมที่โรงเรียนผู้นำ โดยเน้นเรื่องการปลูกจิตสำนึก สร้างแรงบันดาลใจ ก่อนหน้านีก็เป็นชุดรองผู้อำนวยการโรงเรียนซึ่งส่งไป ๑๗ ท่าน ก็ให้ทางโรงเรียนผู้นำคัดเลือกให้ ๖ คน เพื่อแต่งตั้งเป็นรองผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล ซึ่งกระบวนการคัดเลือกนี้ใช้เวลาถึง ๖ เดือน จากเดิมสัมภาษณ์แค่ ๑๕ นาทีก็เสร็จแล้ว สิ่งเหล่านี้เพิ่งเกิดในปี ๒๕๔๙ นี้เอง”

นายเหรียญ บุญสำลี

ประธานชมรมอาสาสมัครสาธารณสุข
จ.นครสวรรค์

เลิกเหล้า เลิกบุหรี่ เลิกเล่นการพนันได้ทันทีหลังการอบรม

“ปี ๔๗ - ๔๘ อสม.จ.นครสวรรค์มาอบรมที่นี้ถึง ๔ รุ่น จำนวน ๔๔๓ คน ส่วนใหญ่จะเป็นคนดี พูดได้ว่า อสม.เป็นกลุ่มที่เข้มแข็งที่สุดในประเทศไทย สามารถเลิกเหล้า เลิกบุหรี่ เลิกเล่นการพนันได้ทันทีหลังการอบรม อย่างที่ ต.เกรียงไกร ประกาศเลิกพร้อมกัน ๑๐ คน และยังชักชวนคนในชุมชนให้เลิกด้วย

การขยายผลก็มีการตั้งเป็นกลุ่มต่างๆถึง ๖ กลุ่ม คือ ๑. ทูบีนัมเบอร์วัน ๒. กลุ่มออมทรัพย์ ๓. กลุ่มคนรักบึง ๔. ชมรมคนดีศรีนครสวรรค์ ๕. กลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ และ ๖. กลุ่มชมรมจักรยาน โดยให้อำเภอเมืองเป็นอำเภอนำร่อง ให้มีการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี เป็นตัวอย่างให้กับตำบลอื่นๆทั่วนครสวรรค์

อย่างปุ๋ยอินทรีย์ ผลิตได้ราคาถูกกว่าปุ๋ยปกติถึง ๑ ใน ๓ และขายให้เกษตรกรโดยตรงไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง และป้องกันไม่ให้เกษตรกรเอาไปขายต่อด้วย โดยใช้วัดเกรียงไกรเหนือ อ.เมือง จ.นครสวรรค์ เป็นศูนย์กลาง เชื่อมประสานเครือข่ายในการประชุมทุกครั้ง”

นายไชคชัย สมันตรัฐ

ผู้ประสานงาน

เครือข่ายแผนแม่บทชุมชนพึ่งตนเองภาคอีสาน

เราจะผลักดันให้ผู้นำทุกคนได้ผ่านการฝึกอบรมจากสถาบันแห่งนี้

“บอกตรงๆว่าดี เป็นสถาบันที่แปลกไม่เคยเห็นที่ไหนมาก่อน ที่นี้มุ่งเน้นการปฏิบัติจริง โดยเฉพาะผู้นำชุมชน นำไปขยายผลต่อได้ทันที ในส่วนของภาคอีสาน เราจะผลักดันให้ผู้นำทุกคน ได้ผ่านการฝึกอบรมจากสถาบันแห่งนี้ เพื่อให้แนวทางการปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน

หลังจากอบรม ผมได้ส่งแกนนำชาวบ้านประมาณ ๒๐ คน มาอบรมที่นี้ เมื่อกลางปี ๒๕๔๙ นำความรู้กลับมาทำปุ๋ยหมัก น้ำยาล้างจาน แชมพู โดยการรวมกลุ่มกัน เน้นการลด ละ เลิกอบายมุขของแต่ละครอบครัว ให้ความสำคัญแก่สุขภาพของตนเองและนำความรู้มาเผยแพร่ผ่านเสียงตามสาย ด้วยหอกระจายข่าว และวิทยุชุมชนด้วย

ยังมีกิจกรรมมอสมทรัพย์วันละบาท เพื่อนำเงินไปช่วยสวนสัตว์เลี้ยงของมูลนิธิพลตรีจำลอง ศรีเมืองด้วย

ที่สำคัญทำให้เราทุกคนในชุมชนวังน้ำเขียวเกิดความมั่นใจในเรื่องการปลูกผักไร้สารพิษ ที่เราทำกันอยู่นั้นเดินมาถูกทางแล้วด้วย”

ผศ.ประชัน คະเนวัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ชาวบ้านประทับใจมาก อยากทำผลิตภัณฑ์ไว้ใช้เอง

“มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ส่งนักศึกษามาอบรม ๗ รุ่นแล้ว ประมาณ ๗๐๐ คน ตั้งแต่ปี ๒๕๔๖ เป็นนักศึกษาปี ๓ ถึงปี ๔ เด็กๆ ที่ผ่านการอบรมแล้ว ก็มีความอ่อนน้อมถ่อมตน มีความรับผิดชอบ ละเว้นอบายมุข ช่วยเหลือกันเอง เป็นผู้ที่มีความผูกพันกับครูบาอาจารย์และสถานศึกษามากขึ้น

ผมได้ไปอบรมชาวบ้านเรื่องการสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัวและชุมชนที่ ต.ชุมแสง อ.กระสัง จ.บุรีรัมย์ จนของบเสริมทุนจากศูนย์คุณธรรม ส่งชาวบ้านมาอบรมได้ถึง ๑๐๖ คน กลับไปชาวบ้านประทับใจมาก อยากทำผลิตภัณฑ์ไว้ใช้เอง ไม่ว่าจะเป็นยาสระผม น้ำยาล้างจาน สบู่เหลว เพราะเห็นคุณค่าของธรรมชาติมากขึ้น และทำปุ๋ยชีวภาพใช้เอง ทำให้เห็นและรู้จักประหยัดด้วย

ตอนนี้ นายกองดีการบริหารส่วนตำบลชุมแสง ตั้งบไว้แล้วเพื่อจะนำชาวบ้านเข้ามารับการอบรมอีกในปี ๒๕๕๐ จำนวน ๑๐๐ คน”

รศ.ฉายศิลป์ เชี่ยวชาญพิพัฒน์
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สิ่งที่เป็นประโยชน์กับผมมากที่สุดคือ
สุขภาพกายและสุขภาพจิต

“ผมรู้สึกประทับใจในวิทยาการและ
วิทยาการที่นี้ คือให้ความรู้ในเรื่องที่มี
ประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตมาก เป็นเรื่องที่เราหมกมุ่นเข้าไปจนมีปัญหาต่างๆ
ตามมา ส่วนวิทยาการก็เป็นผู้ที่คัดเลือกมาแล้วว่าไม่ใช่รู้แต่ทฤษฎีหรืออ่าน
หนังสือมาก เขาแต่ประสบการณ์มาแล้วให้ฟัง โดยมีการใช้สไลด์ วีดิทัศน์ และที่สำคัญคือ นำเอา
ตัวอย่างของจริงมาให้ดูด้วย ทั้งผักผลไม้ และอวัยวะของมนุษย์ที่ได้รับสารพิษ
นำมาสาธิตเพื่อการศึกษาด้วย ดูแล้วติดตาติดใจมาก ยิ่งกว่านั้น ยังมีการฝึก
ภาคปฏิบัติ โดยการทำเกษตรจริงๆด้วย นับเป็นการเรียนการสอนที่ครบถ้วน
ที่สุด

ประโยชน์ที่ผมได้รับอาจแตกต่างจากผู้อื่น เพราะสิ่งที่เป็นประโยชน์กับผม
มากที่สุดคือ สุขภาพกายและสุขภาพจิต เนื่องจากผมเป็นโรคภูมิแพ้อากาศ
กรุงเทพฯ เมื่อมาอยู่ที่สถาบันฯผมได้รับประโยชน์อย่างครบถ้วนเริ่มจากอากาศ
ที่บริสุทธิ์ ได้ออกกำลังกาย ได้รับประทานอาหารที่สะอาด และมีคุณค่าทาง
โภชนาการ อารมณ์ดี เพราะได้รับความบันเทิงเพลิดเพลินและความรู้ ฯลฯ

นอกจากนี้ ยังเกิดความมั่นใจในตนเองยิ่งขึ้นในการที่จะตั้งตนให้อยู่ใน
ธรรมด้วยการทำความดี เพราะมนุษย์นั้นมีทั้งคนดี และคนไม่ดี การที่จะอยู่
กับคนไม่ดีนั้น บางทีเราก็ถูกพูดให้ไขว้เขว จนไม่แน่ใจว่าสิ่งที่เราตั้งใจจะทำ
นั้นถูกหรือผิด บางทีก็รู้สึกว่าเหว่เปล่าเปลี่ยวหัวใจ แต่เมื่อได้พบกับคนดี ฟัง
เรื่องที่ดี ทำให้เกิดกำลังใจที่จะทำดีต่อไป ไม่หวั่นพรั่นพรึงกับความชั่วหรือ
คนชั่ว”

นายแพทย์จรัส ฐิริภูมิ
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลตราด

ต้องบอกว่าคุ้มค่ามากในการส่งคนมาอบรมที่นี่

“โรงพยาบาลของเราผ่านมาตรฐาน HA และ HPH ของสำนักพัฒนา และรับรองคุณภาพโรงพยาบาลมาแล้ว ก็ต้องหาทางรักษาคุณภาพของโรงพยาบาลไว้ ปรึกษาทุกคนก็บอกว่าจะมาที่โรงเรียนผู้นำ ผมก็เลยส่งหัวหน้างานมาอบรมแล้ว ๔ รุ่นๆละ ๓๐ - ๔๐ คน ตั้งแต่ปลายปี ๒๕๔๔ ปีนี้ จะส่งอีก ๑๐๐ กว่าคน เป็นระดับผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยงาน

มีผลดีเกิดขึ้นหลายอย่างหลังอบรมส่วนใหญ่จะเลิกกินสัตว์ใหญ่กันไปเลย แล้วทุกวันจันทร์เราจะทำอาหารมังสวิรัตีเลี้ยงคนไข้ทั้ง ๓ มื้อทำมาเป็นปีแล้ว ไม่มีเสียงคอมเพลนเลย ถึงวันหยุดห้สาก็จัดข้าวกล่องให้ทั้ง ๓ มื้อเหมือนกัน เราต้องส่งแม่ครัวมาฝึกทำอาหารมังสวิรัตกับโรงเรียนผู้นำเพื่อจะได้ทำอาหารอร่อยๆให้กับบุคลากรของโรงพยาบาล ประสิทธิภาพการทำงานโดยรวมก็ดีขึ้น

เดี๋ยวนี้ที่โรงพยาบาล เวลามีประชุมจะไม่มีน้ำอัดลม ขนมเค้ก กาแฟ ชา แต่จะเปลี่ยนเป็นน้ำสมุนไพรและขนมไทยที่ไม่ใส่สีผสมอาหาร ทำมาปีกว่า แล้วเหมือนกัน

ต้องบอกว่าคุ้มค่ามากในการส่งคนมาอบรมที่นี่ ตอนนี้อยากส่งแม่ครัวมาฝึกทำอาหารมังสวิรัตเมนูใหม่ๆอีก เพราะเมนูเก่าคนกินเริ่มจะเบื่อแล้ว”

นายไกรสร พิมพ์ประชา

ผู้อำนวยการ

โรงเรียนบ้านจับไม้ จ.หนองคาย

ประทับใจในการนำคุณธรรมมาใช้ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

“ผมเป็นประธานชมรมโรงเรียนวิถีพุทธกัลยาณมิตร มีเครือข่าย ๖๔ โรงเรียนใน จ.หนองคาย ประทับใจในการนำคุณธรรมมาใช้ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง เรามารอบรมกัน ๓ คน และขยายผล โดยเริ่มที่โรงเรียนบ้านจับไม้ก่อนและขยายไปโรงเรียนเครือข่ายที่ใกล้เคียงอีก ๑๐ โรงเรียน เพื่อให้ขยายสู่ชาวบ้าน เวลานี้ชาวบ้านก็ทำแล้ว เช่น ปลูกผักสวนครัวโดยไม่ใช้สารเคมีใช้ปุ๋ยชีวภาพแทน

ในโรงเรียนเอง ก็เน้นให้เด็กๆรับผิดชอบร่วมกับชุมชนที่เด็กอาศัยอยู่ เพื่อสร้างครอบครัวเข้มแข็ง มีธนาคารโรงเรียนให้เด็กออมเงินทุกวันอย่างน้อยวันละ ๑ บาท มีการนำเพลงปลูกใจจากโรงเรียนผู้นำมาเปิดทั้งที่โรงเรียนและในหมู่บ้านเพื่อปลูกจิตสำนึก

นอกจากนี้ยังมีการทำสมาธิคุณธรรมระดับโรงเรียน โดยเชิญผู้ปกครองนักเรียนมาร่วมในการดำเนินงานด้วย ทำมาได้ ๔ - ๕ เดือนแล้ว ส่วนค่ายคุณธรรมก็ทำมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๖ มีวิทยากรที่ผ่านการอบรมจากวัดปัญญานันทารามมาช่วยจัดค่ายให้กับทั้ง ๖๔ โรงเรียนด้วย”

อาจารย์พิทักษ์ สิทธิเสรี

ภาควิชาเครื่องกล วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาบุรี

เห็นได้ชัดเลยว่าพฤติกรรมเด็กจะเปลี่ยนแปลงไปหลังการเข้าอบรม

“การพาเด็กๆมาเข้ารับอบรมที่นี้ ๔ - ๕ รุ่นที่ผ่านมา เห็นได้ชัดเลยว่า พฤติกรรมเด็กจะเปลี่ยนแปลงไปหลังการเข้าอบรม อันดับแรกความกระตือรือร้นจะลดลง มีความเคารพผู้ใหญ่มากขึ้น การแสดงออกก็จะดีขึ้น และสิ่งที่ได้ออกไปอย่างชัดเจนคือ เรื่องการลด ละ เลิกอบายมุข เด็กที่ติดบุหรี่จะเลิก บุหรี่ การหนีเรียน การไม่ตั้งใจ การไปร้านเกม ทุกอย่างดีขึ้น ผู้ปกครองจะเห็นเองว่าเด็กเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น

ผมมองว่า เด็กของเราจะได้จากตรงนี้อยู่ ๓ ประการคือ ๑. เรื่องของความรู้ การทำกิจกรรมกลุ่มต่างๆ จะช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้มาก ๒. ทักษะชีวิต ซึ่งเด็กบางคนจะไม่เคยได้ตรงนี้มาก่อนเลย และ ๓. มองเห็นภาพอนาคตของตัวเองที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งหมดนี้เป็นสิ่งที่ทำให้เด็กเปลี่ยนไป”

อาจารย์ณัดตยา จิตพ่องแท้
สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
วิทยาลัยการอาชีพ กาญจนบุรี

ที่นี่พยายามสร้างคนไปช่วยเหลือและตอบแทนสังคม

“เป็นสิ่งที่ดีที่มีสถาบันแบบนี้ทำให้คนในประเทศชาติเห็นถึงความซื่อสัตย์ มีคุณธรรม แล้วก็เรื่องการประหยัดในหลายๆอย่าง ที่เขาพยายามเน้น เพราะจริงๆแล้ว ปัจจุบันปัญหาที่เกิดขึ้นคือปัญหาของคุณธรรม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของผู้นำต่างๆไม่มีคุณธรรมในการทำงานก็ทำให้มีปัญหาตามมา คิดว่าสิ่งที่ได้จากการถามเพื่อนๆ จากหน่วยงานเอกชน ที่เขาส่งบุคลากรเข้ามาอบรม เขาก็พอใจมาก

โดยส่วนตัวเมื่ออบรมแล้วรู้สึกเป็นห่วงเด็กมากขึ้นที่นี่พยายามสร้างคนไปช่วยเหลือและตอบแทนสังคม ยังคิดอยู่ว่า ถ้าเราหมดภาระหน้าที่ทางการงานแล้ว อาจจะมาเป็นบุคลากรของที่นี่ก็ได้ คือเหมือนกับเราได้คืนอะไรให้กับสังคมบ้าง”

ความในใจของนักศึกษาที่ผ่านการอบรม

นายธนวัฒน์ พลอยมุกดา
ปวช.๒ วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาบุรี

“ผมตั้งใจจะเลิกกินเหล้า เลิกสูบบุหรี่ ตั้งใจเรียนหนังสือมากขึ้น และช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านครับ”

นายกัศกร บุตรคำลือ
ปวช.๒ วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาบุรี

“เห็นภาพคนป่วยเป็นโรคถุงลมโป่งพองแล้ว
น่ากลัวมาก ตัดสินใจเลิกสูบบุหรี่แล้วครับ และจะ
ไม่โดดเรียนอีก กลับไปนี่
ก็จะไปช่วยพ่อแม่ทำงานด้วยครับ”

นายวรรณณะ สงวนทรัพย์
ปวช.๒ วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาบุรี

“ปกติก่อนมาอบรม ผมก็ช่วยทางบ้านทำงาน
บ้านอยู่แล้ว กลับไปก็จะตั้งใจเรียนให้มากขึ้น และ
ถ้าสามารถช่วยงานอาจารย์ที่วิทยาลัยฯ ได้ก็จะ
รีบทำครับ”

น.ส.นันทนา มามาตร์
ประธานรุ่น ๔๙๙ ผู้นำเครือข่ายภาคใต้

ส่วนตัวเองก็ต้องเพิ่มความรักให้กับพ่อแม่มากขึ้น

“เป็นประธานรุ่นที่อายุน้อยที่สุด (๒๓ ปี) รุ่นนี้มี ๔๔ คน ผู้ใหญ่เขาคงเห็นว่าเราน่าจะทำหน้าที่นี้ได้ ทุกคนที่ไปอบรมด้วยกันก็ประทับใจในการอบรมทุกคน กลับมาแล้วก็มีการพูดคุยกันตลอดว่าจะทำอะไรกันต่อดี แต่ที่กำลังทำก็มีเรื่องการอนุรักษ์ป่าไม้ และการจัดสรรที่ดินทำกิน เราต้องอธิบายให้ชาวบ้านเข้าใจว่าไม่ควรไปบุกรุกป่าสงวน เพราะทางใต้จะมีปัญหาพวกนี้เยอะ

แต่ละคนกันไปอบรมครั้งนี้ ก็จะมีงานในชุมชนของตัวเอง ก็เอาความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ เช่น ทำปุ๋ยชีวภาพ ทำโครงการลด ละ เลิก เพื่อในหลวง คือถ้ารักในหลวงก็ต้องงดเหล้า งดบุหรี่ได้ เมื่อก่อนเคยสังสรรค์กันทุกวัน เดี่ยวนี้ก็ลดลงไปบ้าง

ส่วนตัวเองก็ต้องเพิ่มความรักให้กับพ่อแม่มากขึ้น อะไรที่ทำได้ต้องรีบทำเลยรอบบ้านมีที่ว่างอยู่ก็ทำแปลงผักสวนครัวเอาไว้กินเองโดยไม่ใช้สารเคมี ชีวิตก็เปลี่ยนไปที่ละนิด”

นายประจวบ คงอินทร์
รักษาการหัวหน้าศูนย์ฝึกอบรม
และพัฒนาบุคลากร กลุ่มบริษัทพีรพัฒน์

คนที่ผ่านการอบรมแล้ว คุณภาพของงานดีขึ้น ๘๐%

“เรามีพนักงานในกลุ่ม ๓๕๐ คน ส่งมาอบรม ๕๐ - ๖๐ คน ในระดับผู้จัดการถึงหัวหน้างาน เมื่ออบรมแล้วทำให้ได้รู้จักตัวเองมากขึ้นว่า ควรจะพึงพอใจแค่ไหน ได้ทบทวนตัวเองในเรื่องการใช้ชีวิตความเป็นอยู่ รวมถึงการทำงานด้วย

ได้นำความรู้มาใช้ในการทำงานให้ละเอียดรอบคอบขึ้น นำความรู้มาประยุกต์ใช้ในหลักสูตรปฐมนิเทศพนักงานใหม่ของบริษัทในกลุ่มทั้งหมด เช่น กิจกรรมทบทวนชีวิต กิจกรรมขึ้นเขา กิจกรรมรวมใจเป็นหนึ่ง ก็ได้ผลค่อนข้างดี พนักงานที่แลกเปลี่ยนทบทวนชีวิตตนเอง ก็ทำงานได้ผลดีขึ้น ส่วนคนที่ผ่านการอบรมแล้ว คุณภาพของงานดีขึ้น ๘๐% ขึ้นไป มีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการรักษาสุขภาพ มีความเสียสละ มีความเห็นใจและเข้าใจคนอื่นมากขึ้น คุณภาพของงานดีขึ้น ตรงต่อเวลา และมีวินัยมากขึ้น”

นายคณาทัต จันทรศิริ

ผู้อำนวยการ

ศูนย์ฝึกดับเพลิงและช่วยชีวิต เซฟ

ครูใหญ่ได้ให้แรงบันดาลใจผมอย่างเต็มที่โดยที่ท่านไม่รู้ตัว

“ตอนแรกคิดว่าโรงเรียนแห่งนี้เน้นด้านการเมือง แต่บังเอิญผมชอบท่านพลตรี จำลอง เป็นการส่วนตัว ก็เลยไม่คิดว่ามันจะเป็นข้อเสีย ถ้ามันเป็นโรงเรียนล่างสมองจริงๆ ผมก็คงจะหาโอกาสคุยกับครูใหญ่ว่าไม่อยากให้เป็นอย่างนั้น พอได้มาสัมผัสจริงๆก็เริ่มเข้าใจเหตุผลและวิถีชีวิตของพวกเขาในด้านของหลักสูตรก็ช่วยให้ผมเอาไปประยุกต์ใช้ได้ทั้งด้านครอบครัว และการทำงาน เช่นบรรยากาศที่ครูพิเศษหรือผู้ช่วยครูบางท่านมาเล่าประสบการณ์ชีวิตให้ฟังว่าเคยช้ำมาก่อนแล้วมาดี แล้วท่านมาใกล้ชิดกับเรา ให้เกียรติเรายกย่องเรา พูดกับเราเพราะเหตุทำให้เราอยากคุยกับท่าน ผมนำบรรยากาศอย่างนี้มาใช้จนถึงทุกวันนี้

ส่วนด้านการงาน เดิมผมจะท้อกับบางเรื่อง ความท้อนั้นมันบั่นทอนสติปัญญา แต่ตอนนี้ ความท้อลดลง ช่วยให้ผมตัดสินใจทำงานได้มากขึ้น คิดโครงการใหม่ๆได้มากขึ้น ส่วนนี้ครูใหญ่ได้ให้แรงบันดาลใจผมอย่างเต็มที่โดยที่ท่านไม่รู้ตัว ท่านบอกว่า คนเราจะต้องดำรงความมุ่งหมายเดิมไว้ อีกข้อหนึ่งที่ผมเอามาสอนลูกศิษย์เสมอคือ คุณตั้งใจจะทำอะไร ขอให้ใฝ่สูง ตั้งจุดมุ่งหมายชีวิตของคุณให้สูงไว้ แต่อย่าขิ้น แล้วขยันให้มาก คุณจะประสบความสำเร็จ”

นายเกริกพงษ์ พงษ์ไตรธรรม
หัวหน้าพนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)

ยังมีคนอย่างเรา คิดอย่างเรา ทำอย่างเรามากมาย

“ก่อนฝึกอบรมเข้าใจว่า ที่นี่พัฒนาคนและเน้นหนักด้านการเมือง แต่พอเข้ามาแล้วถึงได้รู้ว่า เขามุ่งพัฒนาความเป็นคน มุ่งพัฒนาสิ่งซึ่งมีอยู่แล้วในตัวเรา ผมเข้าอบรมหลักสูตรต่างๆมาพอสมควร สำหรับที่นี่หลักการดีมาก ส่วนวิธีการนำ “ธรรมชาติ” มาเป็นองค์ประกอบหลักในการพัฒนาคน ผมถือว่าเต็มร้อย กิจกรรมที่สร้างแรงบันดาลใจมีอยู่ ๒ อย่างคือ การขึ้นเขาและการเข้าถ้ำ การขึ้นเขา ทำให้เราได้สู้กับตัวเอง อย่างน้อยที่สุดความเหนื่อยยากก็ทำให้เราเห็นอะไรบางอย่าง ถ้าเรามีสมาธิ สิ่งรบกวนภายนอกก็จะทำร้ายเราไม่ได้ มาถึงเรื่องเข้าถ้ำ ครูใหญ่แจกเทียนดวงเล็ก ก็เปรียบเสมือนพวกเราที่ใช้ชีวิตอยู่ในสังคม แม้อยู่ในความมืดถ้ามีคนอย่างพวกเราอยู่ในสังคมก็สว่างได้แล้วการที่ พลตรี จำลอง จุดเทียนให้ ผมว่าการเป็นศิษย์เป็นครูเริ่มกันตรงนั้น

สิ่งที่ได้จากการฝึกอบรมสรุปเป็นหลักใหญ่ได้ ๓ ข้อคือ ประการแรก สร้างแรงบันดาลใจ ให้เราเป็นทั้งผู้นำและผู้ตามที่สอดคล้อง ประการที่สอง ยังมีคนอย่างเรา คิดอย่างเรา ทำอย่างเรามากมายมาร่วมกันอยู่ เป็นการตอกย้ำว่าแนวทางที่เรากำลังดำเนินอยู่มันถูกต้องแล้ว นี่สำคัญมาก และประการสุดท้ายคือถึงแม้เราจะเปลี่ยนแปลงอะไรไม่ได้เลย เราก็มีความสุข สังคมที่เรายู่ก็มีความสุข”

นายสุชาติ พชรทรัพย์

ประธานกรรมการ นิตยสารผู้นำการตลาด

เขานำพาพวกเราไปสู่สิ่งดีๆ

“เขานำพาพวกเราไปสู่สิ่งดีๆ อาหารก็มังสวิรัต ไม่ดื่มกาแฟ ไม่สูบบุหรี่ ในด้านการทำงานเมื่อนำมาปฏิบัติก็ได้ผลได้อย่างชัดเจน ในแง่คุณภาพชีวิตนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานได้ เมื่อเรามาเผยแพร่สู่ผู้อื่น เช่น ส่งแฟกซ์หรือพิมพ์ลงในหนังสือผู้นำการตลาด หลายคนอ่านแล้วก็ดีใจ ตะลึงประหลาดใจ เหมือนเป็นสิ่งมหัศจรรย์ว่าเป็นไปได้อย่างไร

ประโยชน์ของหลักสูตรยังมีเรื่องราวของประสบการณ์ต่างๆ ของท่าน พลตรีจำลอง รวมทั้งคุณโสภณ สุภาพงษ์ ท่านเป็นนักธุรกิจที่มีอุดมการณ์ช่วยเหลือสังคมมากมาย เมื่อเข้าบริษัทน้ำมันบางจากปีแรกกำไร ๑,๐๐๐ ล้านบาท ทั้งๆ ที่ผ่านมาริชิตขาดทุนอยู่ ๔,๐๐๐ ล้านบาท ซึ่งน่าเหลือเชื่อมาก เพราะท่านทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดี บริหารงานทันสมัย ที่มงานตั้งใจทำงานเต็มที่ เรื่องทุจริตคดโกงไม่มี

อีกท่านคือ คุณอนันต์ อัศวโภคิน เจ้าของแลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ ท่านเป็นนักธุรกิจที่ร่ำรวยมหาศาล ท่านยังใช้รถญี่ปุ่นราคา ๖ แสนบาท ปากกาที่ใช้ถูกๆ ที่ได้รับแจกจากโรงแรมของคุณแม่ท่าน ท่านสมถะ ไม่ยึดติดในทรัพย์สินเงินทอง หุ่นที่ท่านมีก็แจกจ่ายพนักงานหมด บริหารงานทันสมัย ถือศีลห้า ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ในเมื่อคนระดับนี้ทำได้ เรากะระจอกกว่าตั้งแยะ ทำไมจะทำได้”

นายปรีชา ชาญณรงค์

ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายการตลาดต่างประเทศ
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

หลังฝึกอบรมผมให้เวลากับครอบครัวมากขึ้น

“ก่อนจะมาผมไม่ได้คาดหวังอะไรไว้เลย ผมมาเพราะอยากพิสูจน์ว่าที่นี่เป็นโรงเรียนล้างสมองหรือเปล่า พอได้สัมผัสจริงๆแล้ว มันไม่ใช่เลย เขาเน้นเรื่องการช่วยเหลือสังคมไม่ได้พูดถึงเรื่องการเมืองเลย พวกเรายังคุยกันว่า น่าจะหาวิธีเผยแพร่ข่าวสารให้ผู้คนเข้าใจถูกต้องหลังฝึกอบรม สำหรับผมแล้วมีการเปลี่ยนแปลงไปในเรื่องที่ดีขึ้นค่อนข้างมาก โดยเฉพาะเรื่องครอบครัว เมื่อก่อนนี้ผมอาจกล่าวได้ว่าไม่ได้เป็นพ่อบ้านที่ดีนักคือมีเวลาให้ครอบครัวค่อนข้างน้อยให้เวลากับงานและสังคมมากกว่า หลังฝึกอบรมผมให้เวลากับครอบครัวมากขึ้น ให้เวลากับสังคมน้อยลง ผมลด ละอบายมุขได้บางส่วน

ผมรู้สึกประทับใจบุคคลมากที่สุด เริ่มตั้งแต่ครูใหญ่ ผู้ช่วยครู ครูพิเศษ หลากๆ ท่านซึ่งดูแลเราตลอดโดยทุกคนไม่ได้รับคำตอบแทนอะไรเลย สำหรับผู้เข้ารับการอบรม สถาบันฯ ไม่ได้มุ่งเน้นจะรับแต่คนที่มีความคิดเห็นเหมือนกับตนหรือรับคนที่มีความคิดเห็นขัดแย้งกับสถาบันฯ แล้วมาล้างสมอง ส่วนใหญ่จะเป็นระดับผู้นำหน่วย เพื่อสามารถนำประโยชน์ที่ได้รับ ไปขยายผลได้”

นายประวิทย์ จรุงพิทักษ์สกุล
ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ
บริษัทเทเลเซนเนอร์ (ประเทศไทย) จำกัด

หลังจากไปอบรมกันทุกคนแล้ว ทำให้ภาพรวมของบริษัทดีขึ้น

“ทราบข่าวมาหลายปีแล้วทางโทรทัศน์ว่ามีโรงเรียนผู้นำ แต่ไม่รู้ว่าจะอยู่ที่ไหน จนบริษัทประสบปัญหาในเรื่องการบริหารจัดการ พนักงานวุ่นวาย ไม่สามัคคี ทะเลาะเบาะแว้ง และผมเองอาจบริหารไม่เก่ง ก็เลยคิดถึงโรงเรียนผู้นำ

อบรมแล้วก็ประทับใจ ผมคิดว่าถ้าคนดีแล้ว ก็จะมีความคิดดี จิตใจดี ก็น่าจะแก้ปัญหบริษัทได้ จึงออกนโยบายว่าพนักงานใหม่ที่ผ่านการทดลองงานทุกคนต้องรับการอบรมที่โรงเรียนผู้นำก่อนจึงจะรับเป็นพนักงานประจำ ส่วนพนักงานเก่าก็ทยอยส่งไปอบรมจนหมด

หลังอบรมช่วงแรกๆ ผมจะมาช่วยงานเป็นอาสาสมัครผู้ช่วยครูที่โรงเรียนเกือบทุกเดือน ต่อมาก็จัดลูกน้องมาแทนครั้งละ ๒ - ๓ คน เป็นประจำ โดยถือเป็นกิจกรรมบริษัทเพื่อฝึกให้พนักงานมีความคิดเสียสละ และบริษัทออกค่าใช้จ่ายให้ทุกอย่าง หลังจากไปอบรมกันทุกคนแล้ว ทำให้ภาพรวมของบริษัทดีขึ้น รักใคร่กันมากขึ้น ปีนี้ก็จะส่งไปโรงเรียนชวานาคานาอันคนหนึ่ง เพื่อให้กลับมาเป็นผู้ปฐมนิเทศพนักงานใหม่ของบริษัท”

นายจุน วณวิทย์
ประธานกรรมการ
บริษัทวณวิทย์แมนูแฟคเจอร์ จำกัด

ผมบอกกับทุกคนว่า คำขวัญ ๖ คำนี้ใครทำได้จะรุ่งเรือง ไม่ลำบาก

“ผมชื่นชอบแนวทางของพลตรีจำลองมาก่อนแล้ว มาอ่านข่าวโรงเรียน ผู้นำจากหนังสือพิมพ์บ่อยๆก็อยากไป ครั้งแรกก็ไปพร้อมกับลูกน้องรวม ๔ คน อีกเทอมหนึ่งก็ส่งไปอีก ๔ คน กลับมาก็มาปรับปรุงหลายๆอย่าง ผมประทับใจในคำขวัญของโรงเรียนมาก เอาคำขวัญทั้ง ๖ ข้อคือ “สะอาด ชยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ เสียสละ กตัญญู” ติดประกาศไว้ทั่วโรงงานเพื่อปลูกจิตสำนึกของพนักงาน ผมบอกกับทุกคนว่า คำขวัญ ๖ คำนี้ใครทำได้จะรุ่งเรือง ไม่ลำบาก ถ้าไม่ประหยัด ยังไงก็ไม่พอ

เรื่องสูบบุหรี่ ผมก็จัดให้มีการลงทะเบียนผู้สูบบุหรี่ไว้ แล้วจัดที่ให้เขาสูบต่างหาก ส่วนพนักงานใหม่จะไม่รับคนสูบบุหรี่เลย ส่วนห้องอาหารของโรงงานก็จัดระเบียบให้พนักงานทุกคนต้องเก็บกวาดโต๊ะเก้าอี้ของตัวเอง แต่ไม่ต้องล้างจาน เรามีคนล้างให้แต่ขอให้ช่วยกัน อยากให้มาดูที่โรงงานจริงๆ เพราะทุกอย่างดีขึ้นจริง”

ความประทับใจ และการต่อยอดขยายผลจากผู้เข้าร่วมอบรมกว่า ๕๐,๐๐๐ คน ที่นำเสนอในที่นี้เป็นเพียงจำนวนเล็กน้อย ที่สามารถติดตามผลได้ ยังมีอีกเป็นจำนวนมาก ที่เก็บภาพประทับใจแล้วนำไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงานของตนเอง หรือในชุมชนของตนเอง จนเกิดผลสัมฤทธิ์

สิ่งเหล่านี้ แม้จะไม่สามารถอ้างอิงในทางสถิติได้อย่างเป็นเรื่องเป็นราว แต่ในความรู้สึกร่วมกันของผู้ที่มีโอกาสได้สัมผัสประสบการณ์ใหม่ๆ ที่ได้รับจากสถาบันฝึกอบรมผู้นำแห่งนี้ ก็พอจะเป็นสัญญาณบางอย่างที่บอกพวกเราได้ว่า

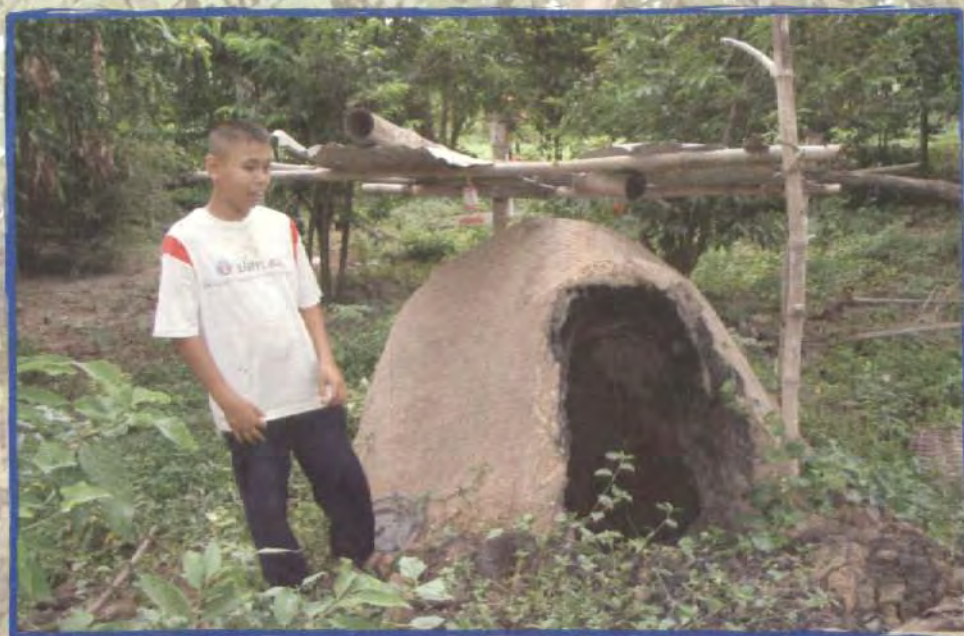
การฝึกอบรมที่เป็นต้นแบบและสามารถสร้างผลสะท้อนได้อย่างเป็นรูปธรรมนั้น เกิดขึ้นแล้วที่นี้

สถาบันฝึกอบรมผู้นำ มูลนิธิพลตรีจำลอง ศรีเมือง

บทที่ ๗

หลากหลายความรู้ สู่ฐานอาชีพ
เพื่อการพึ่งตนบนวิถีเศรษฐกิจพอเพียง

การเข้ารับการฝึกอบรมจากสถาบัน
ฝึกอบรมผู้นำนั้น นอกจากจะได้รับการ
ฝึกทั้งกายและใจแล้ว ยังมีการสอดแทรกใน
เรื่องขององค์ความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาดั้งเดิม
ของไทย ที่อยู่กับธรรมชาติ และใช้ธรรมชาติ
รอบตัวมาผลิตจุลินทรีย์จากวัสดุเหลือใช้
รอบตัว เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงดินให้เหมาะ
แก่การเพาะปลูกพืชผลต่างๆ แทนการใช้

ปุ๋ยเคมีหรือสารเคมีปรับปรุงดินที่สิ้นเปลืองทั้งเงิน
และสารพิษตกค้าง ที่เป็นอันตรายต่อทั้งตัว
เกษตรกรเองและสิ่งแวดล้อม

แม้ว่าผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่ อาจจะได้
ทำอาชีพเกษตรกรโดยตรง แต่เป็นคนไทย
ต้องรับรู้ปัญหาใหญ่สุดของประเทศไทยคือ
เกษตรกรซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของชาติ
ยังจนซ้ำซาก และการได้มีโอกาสรับรู้ถึง
วิถีชีวิตของผู้คนที่ทำงานกลางแดด แบบหลังสู้ฟ้า

หน้าสู้ดินบ้าง ก็เกิดผลทางจิตใจให้รู้สึกรัก
และเข้าใจความทุกข์ยากของเกษตรกร
ความสามัคคีของคนในชาติก็จะตามมาเอง
(รู้ รัก สามัคคี)

ในที่นี้จึงขอรวบรวมสูตรและวิธีการทำ
และผลิตจุลินทรีย์แบบต่างๆ ซึ่งมีการสอน
กันในสถาบันฝึกอบรมผู้นำ และพิธีสุนันมา
ยาวนานแล้วว่าใช้ประโยชน์ได้อย่างดี ยิ่งกว่า
สารเคมีใดๆรวมทั้งสูตรทำน้ำยาฆ่าเชื้อล้าง
แบบต่างๆ ที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม
แถมทำด้วยสูตรขนมของหวานแบบง่ายๆ
ได้ประโยชน์ โดยไม่มีพิษภัย ทั้งยังสะดวก
สะอาด ประหยัด สมดังคำขวัญของสถาบันฯ

การเพาะเลี้ยงจุลินทรีย์จากดิน

วัสดุที่ใช้

๑. ดินที่ดี เก็บดินจากจุดต่าง ๆ
ในพื้นที่ ประมาณ ๔ จุด ๑ กิโลกรัม
๒. รำอ่อน (รำละเอียด) ๑ กิโลกรัม
๓. น้ำตาลทรายอ้อย ๒ ช้อนโต๊ะ
๔. น้ำ

วิธีทำ

๑. นำวัสดุจากข้อ ๑ - ๓ มาผสมคลุกเคล้ากันเป็นอย่างดี
๒. เติมน้ำลงไป ให้มีความชื้นประมาณ ๖๐%
๓. ห่อด้วยผ้าให้มิดชิด เพื่อกันมดเข้าไปเจาะกิน
๔. เอาไปวางไว้ในที่ร่มในที่แห้ง หรือวางใต้ถุนบ้านในหน้าฝน
๕. เมื่อครบ ๒ คืนนำก้อนจุลินทรีย์ไปเลี้ยงในน้ำ ๒๐ ลิตร ผสมน้ำตาล ๑ กิโลกรัม ทั้งไว้ ๑ คืน ก็จะได้หัวเชื้อ

วิธีใช้

นำหัวเชื้อที่ได้ไปผสมน้ำในอัตราส่วน ๑ : ๑๐๐ หรือ ๑ : ๒๐๐
แล้วนำไปใช้ได้

การเพาะเลี้ยงจุลินทรีย์จากเศษอาหาร

วัสดุที่ใช้

๑. เศษอาหาร
๒. กากถั่วเหลือง
๓. กากน้ำตาล
๔. ขยะสด

วิธีทำ

๑. นำเศษอาหารและกากถั่วเหลืองใส่ไว้ในถัง ปิดฝาไม่ให้สนิท
๒. หมักไว้ให้เน่าก่อน เพื่อให้แมลงวันเข้าไปไข่
๓. ครบ ๓ วัน ให้ใส่กากน้ำตาลและน้ำในอัตราส่วน ๓ : ๑ : ๑๐ (เศษอาหาร ๓ ส่วน น้ำตาล ๑ ส่วน น้ำ ๑๐ ส่วน) พร้อมขยะสด หมักไว้ ๔๕ วันก็ใช้ได้

วิธีใช้

นำจุลินทรีย์ที่ได้ไปผสมน้ำ ตามต้องการ

สรรพคุณ

ใช้ทำจุลินทรีย์และเป็นการคุมกำเนิดแมลงวัน

การทำสารเร่งจากพืชสดสีเขียว

คุณสมบัติของสารเร่งพืชสดสีเขียว

๑. ปรับปรุงโครงสร้างของดิน
๒. ใช้เป็นหัวเชื้อทำปุ๋ยหมัก
๓. ใช้บำบัดน้ำเสีย กลิ่นเหม็น
๔. ใช้เร่งให้พืชเจริญเติบโต แข็งแรง ต้านทานโรคและแมลง

วัสดุที่ใช้

๑. ยอดผักบุ้ง	๑ กิโลกรัม
๒. หน่อกล้วย	๑ กิโลกรัม
๓. หน่อไม้	๑ กิโลกรัม
๔. น้ำตาลทรายหรือกากน้ำตาล	๑.๕ กิโลกรัม
๕. เกลือแกง	๒ ช้อนโต๊ะ

วิธีทำ

๑. เก็บยอดผักบุ้ง หน่อกล้วย และหน่อไม้ก่อนพระอาทิตย์ขึ้น
๒. ไม่ต้องล้าง นำมาหั่นเป็นท่อนๆ ขนาด ๓ - ๕ เซนติเมตร
๓. นำไปคลุกในกะละมังกับน้ำตาลทรายอ้อยและเกลือให้เข้ากัน
๔. นำไปใส่ถังพลาสติก ปิดปากถังให้สนิท
๕. นำไปเก็บไว้ในที่ร่ม (ห้ามตากแดด) ประมาณ ๗ - ๑๕ วัน

วิธีใช้

๑. ปรับปรุงโครงสร้างของดินใช้อัตราส่วน ๑ : ๑๐๐ รดราดดิน แล้วคลุมฟางก่อนปลูกพืช ๗ วัน
๒. ใช้เป็นหัวเชื้อทำปุ๋ยหมัก อัตราส่วน ๓ ช้อนต่อน้ำ ๑๐ ลิตร และเติมน้ำตาลทรายแดง ๓ ช้อน
๓. ใช้บำบัดน้ำเสีย กลิ่นเหม็น
๔. ใช้เร่งให้พืชเจริญเติบโต แข็งแรงต้านทานโรคและแมลง ใช้สารเร่ง ๓ ช้อน ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร นำไปฉีดพ่นพืชผักที่ใบ ลำต้น และราดลงดิน โดยฉีดรดราดพืชผัก ๓ - ๗ วันต่อครั้ง

การทำสารเร่งจากผลไม้สุกรสหวาน

คุณสมบัติของสารเร่งผลไม้สุกรสหวาน

๑. ปรับปรุงโครงสร้างของดิน
๒. ใช้เป็นหัวเชื้อทำปุ๋ยหมัก
๓. ใช้บำบัดน้ำเสีย กลิ่นเหม็น
๔. ใช้เร่งให้พืชออกดอก ออกผล
๕. ใช้เร่งผลให้สมบูรณ์ เพิ่มความหวาน
๖. ใช้เร่งรากหรือหัวของพืช

วัสดุที่ใช้

๑. กล้วยน้ำว้าสุก	๑ กิโลกรัม
๒. มะละกอสุก	๑ กิโลกรัม
๓. ฟักทองแก่	๑ กิโลกรัม
๔. น้ำตาลทรายหรือกากน้ำตาล	๑.๕ กิโลกรัม
๕. เกลือแกง	๒ ช้อนโต๊ะ

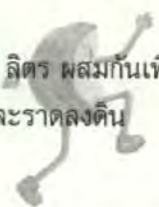
วิธีทำ

๑. ใช้ผลไม้ไม่ต้องล้าง ไม่ต้องปอกเปลือก หั่นหรือฝานตามขวาง ขนาด ๓.๕ ซม.
๒. นำไปคลุกในกะละมังกับน้ำตาลทรายอ้อยและเกลือให้เข้ากัน
๓. นำไปใส่ถังพลาสติก ปิดปากถังให้สนิท
๔. นำไปเก็บไว้ในที่ร่ม (ห้ามตากแดด) ประมาณ ๗ - ๑๕ วัน

วิธีใช้

สารเร่ง ๓ ช้อน ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ผสมกันเพื่อให้เจือจาง เตรียมนำไปฉีดพ่นพืชผักที่ใบ ลำต้น และรดลงดิน

การทำปุ๋ยหมัก

วัสดุที่ใช้

๑. คายข้าว (ซึ่งข้าวโพด เปลือกถั่ว ชานอ้อย กากทานตะวันหรือวัสดุอื่นที่มีในท้องถิ่น)	๓ ส่วน
๒. แกลบดำ	๒ ส่วน
๓. แกลบสด	๑ ส่วน
๔. รำแก่	๑ ส่วน
๕. น้ำจุลินทรีย์	
๖. น้ำ	

วิธีทำ

๑. เอาวัสดุทุกอย่างมาผสมคลุกเคล้าเข้าด้วยกัน
๒. เอาน้ำเปล่าคลุกพอสมควร แล้วนำจุลินทรีย์รดให้ได้
ความชื้น ๖๐ %
๓. กองในร่มให้สูง ๑๕ - ๓๐ เซนติเมตร ให้กลับกอง ๓ วันต่อครั้ง
หรือถ้าใส่ถุงปุ๋ยให้วางซ้อนกันให้มีอากาศเข้าได้ 3 วัน
กลับถุงปุ๋ยเช่นกัน

สรรพคุณ

ใช้แทนปุ๋ยเคมี

วิธีใช้

เมื่อครบ ๗ - ๑๕ วัน นำไปใช้ได้โดย ใช้ในอัตราส่วน ๑๐๐ กิโลกรัม
ต่อ ๑ ไร่

๖

การหมักดิน

วัสดุที่ใช้

๑. เศษใบไม้ เศษหญ้า ขยะ วัสดุต่างๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่
๒. น้ำจุลินทรีย์
๓. ฟางหรือเศษหญ้า

วิธีทำ

๑. เปิดร่อนดินให้ลึกประมาณ ๑ ศอก กว้าง ยาว ตามขนาดแปลงที่ต้องการ นำวัสดุต่างๆ ใส่ลงไปให้เต็มร่อง
๒. รดด้วยน้ำจุลินทรีย์ให้เปียกโชก และกลบดินดั้งเดิม
๓. คลุมด้วยฟางแล้วรดด้วยจุลินทรีย์ หมักไว้ ๑๕ วัน ก็สามารถใช้เป็นพื้นที่เพาะปลูกได้ (ถ้าต้องการปลูกผัก ก็เพาะเมล็ดพันธุ์ได้เลย เมื่อทำแปลงเสร็จแล้ว)

สรรพคุณ

เป็นการบำรุงดินที่ได้ผลเร็ว และเป็นกรนำหญ้ามาทำประโยชน์โดยไม่ต้องใช้อย่างหญ้า

สูตรสบู่เหลวสมุนไพรมะขาม

ส่วนประกอบ

๑. เอ็น ๗๐	๑	กิโลกรัม
๒. กลีเซอริน	๑/๒	กิโลกรัม
๓. น้ำเกลือ	๑	กิโลกรัม
๔. น้ำสมุนไพรมะขาม (มะขาม, น้ำชีวภาพ)	๑	กิโลกรัม
๕. พงชมัน (น้ำมัน ๑ กิโลกรัม)	๕๐๐	กรัม
๖. น้ำสะอาด	๗	ลิตร
๗. สารกันเสีย	๑๐	ซีซี.
๘. น้ำหอม	๑๐	ซีซี.

วิธีทำ

๑. นำเอ็น ๗๐ ใส่อ่าง ผสมน้ำเกลือ ๑ กิโลกรัม กวนให้เป็นเนื้อเดียวกัน
๒. เติมกลีเซอริน แล้วกวนให้เข้ากัน ประมาณ ๑๐ นาที
๓. ใส่น้ำสมุนไพร (มะขาม ขมิ้น น้ำชีวภาพมะเฟือง) ลงไป กวน ๑๐ นาที เติมน้ำสะอาดกวนต่ออีก ๑ ชั่วโมง แล้วหยุดพักเพื่อให้ฟองยุบตัว (ประมาณ ๖ ชั่วโมง)
๔. เติมน้ำหอม กวนต่ออีก ๑๐ นาที เติมสารกันเสียแล้วกวนให้เข้ากันอีก ๒๐ นาที
๕. ปรับความเข้มข้นด้วยน้ำเกลือให้ได้ความหมายเหนียวพอเหมาะ แล้วทิ้งไว้ให้ฟองยุบตัวแล้วบรรจุขวดนำไปใช้ได้

หมายเหตุ

วิธีทำน้ำเกลือ ใช้เกลือ ๔ ชิต ละลายน้ำ ให้ได้น้ำหนัก ๑ กิโลกรัม

สูตรสบู่ก้อน

ส่วนผสม

- ๑. กลิเซอรีน
- ๒. น้ำผึ้ง
- ๓. น้ำหอม
- ๔. น้ำสุมุนไพร์

- ๑ กิโลกรัม
- ๒๐ ซีซี. (๔ ช้อนชา)
- ๑๕ ซีซี. (๓ ช้อนชา)
- ๑๐๐ ซีซี. (๒๐ ช้อนชา)

ขั้นตอนการทำ

- ๑. กลิเซอรีน ๑ กิโลกรัม ตั้งเตาไฟคนจนละลายเป็นน้ำ แล้วตักฟองออก
- ๒. ยกกลิเซอรีนลงจากเตา ใส่น้ำผึ้ง น้ำสุมุนไพร์และน้ำหอมตามลำดับคนให้เข้ากัน
- ๓. เทลงแบบที่ต้องการ

สูตรน้ำยาชำระล้าง
(ทำความสะอาดสารพัดประโยชน์)

ส่วนประกอบที่ใช้หมัก

๑. มะกรูด	๓ กิโลกรัม หรือ ๓ ส่วน
๒. น้ำตาลทรายแดง (อ้อย)	๑ กิโลกรัม หรือ ๑ ส่วน
๓. น้ำสะอาด	๑๐ ลิตร

วิธีหมัก

๑. มะกรูด ล้างน้ำให้สะอาด ผาน (หรือผ้า) ครึ่งลูก
๒. นำไปบรรจุลงในถังพลาสติก ใส่มะกรูด ใส่น้ำตาลทรายแดง
ใส่น้ำ ปิดปากถังให้สนิท
๓. หมักไว้ในที่ร่ม ไม่ถูกแดด ประมาณ ๓ - ๖ เดือน

อัตราส่วนการใช้

น้ำหมัก ๓ ช้อนแกงต่อน้ำ ๑๐ ลิตร

ประโยชน์

ซักผ้าทุกชนิด สระผม อาบน้ำ ล้างห้องน้ำ ถูบ้าน ล้างรถ ฯลฯ

การเก็บรักษา

เก็บไว้ในที่ร่ม อย่าให้ถูกแดด ถ้ามีกลิ่นเหม็นให้เติมน้ำตาลลงไป
แล้วปิดฝาไว้เหมือนเดิม

สูตรน้ำต้างขี้เถ้า

วัสดุ

๑. ขี้เถ้า ๑ ส่วน
๒. น้ำ ๓ ส่วน

วิธีทำ

นำขี้เถ้าใส่ลงในถัง ใส่ น้ำ แล้วคนให้เข้ากัน ปั่นทิ้งไว้ ๗ - ๑๕ วัน

วิธีใช้

นำน้ำใสไปใช้ได้เลย

ประโยชน์

ใช้ซักผ้าทุกชนิด

๕

สูตรยาหม่อง

ส่วนผสม

๑. เมนทอล	๒๗๐	กรัม
๒. พิมเสน	๒๗๐	กรัม
๓. การบูร	๒๗๐	กรัม
๔. พาราฟิน (เทียน)	๒๒๐	กรัม
๕. วาสลิน	๑๒๐	กรัม
๖. น้ำยาระกำ	๔๙	ซีซี. (๗ ขวด)
๗. น้ำมันยูคาลิปตัส	๔๔	ซีซี. (๑๒ ขวด)

หมายเหตุ

ขวดเล็กขนาด ๗ ซีซี.

วิธีทำ

นำส่วนผสมรายการที่ ๑ - ๕ ใส่ลงในภาชนะที่แห้ง นำภาชนะวางลงในลังถึงน้ำเดือด ไม่ต้องปิดฝา กวนส่วนผสมจนละลาย ยกหม้อลงจากเตา นำส่วนผสมข้อที่ ๖ และ ๗ ใส่ลงไปกวนให้เข้ากันแล้วตักใส่ขวดทันที ตั้งทิ้งไว้จนเย็น ยาหม่องแข็งตัวจึงปิดฝา

ข้อควรระวัง

อย่าให้ส่วนผสมหยดลงเตา - เพราะเป็นสารไวไฟ
(ยาหม่องชุดนี้ทำได้ปริมาณ ๑๐๐ ขวดเล็ก (ขนาด ๗ ซีซี.)

๖

สูตรพืมน้ำ

ส่วนประกอบ

ชื่อสาร	ปริมาณที่ใช้	ปริมาณที่ใช้จริง	ปริมาณที่ใช้จริง
๑. พืมน้ำ	๑ ส่วน	๙ กรัม	๑๘ กรัม
๒. การบูร	๒ ส่วน	๑๘ กรัม	๓๖ กรัม
๓. เมนทอล	๓ ส่วน	๒๗ กรัม	๕๕ กรัม
จะได้พืมน้ำ ประมาณ		๕๐ ซีซี.	๑๐๐ ซีซี.

วิธีทำ

นำการบูรเขย่ำรวมกับเมนทอลให้ละลายก่อน แล้วใส่พืมน้ำเขย่าให้ละลายเป็นเนื้อเดียวกัน

๗

สูตรน้ำยาล้างจานและน้ำยาซักผ้า

ส่วนประกอบ

๑. เอ็น ๗๐	๑ กิโลกรัม
๒. น้ำเกลือ	๕ ลิตร
(เกลือ ๒ ส่วนต่อน้ำ ๓ ส่วน ต้มให้ละลาย)	
๓. น้ำด่าง	๕ ลิตร
(ซีเด้า ๑ ส่วนต่อน้ำ ๓ ส่วน หมักไว้ ๗ - ๑๕ วัน)	
๔. น้ำหมักจุลินทรีย์ที่มีรสเปรี้ยว	๕ ลิตร
(ผลไม้รสเปรี้ยว ๓ ส่วน น้ำตาล ๑ ส่วน น้ำ ๑๐ ส่วน หมักไว้ ๓ เดือน)	

วิธีทำ

- นำน้ำเกลือ ๑ ลิตร กวนกับเอ็น ๗๐ ให้เข้ากันจนเป็นครีมขาว โดยกวนไปในทิศทางเดียวกัน
- ใส่ส่วนประกอบที่เหลือลงไปกวนให้เข้ากันและไปทิศทางเดียวกัน
- ต้องการแต่งสี ใส่สีที่ต้องการ แต่งกลิ่นใส่หัวน้ำหอม
- ใส่เกลือปรับความเข้มข้นที่ลดน้อยตามความต้องการ

สูตรสมุนไพรป้องกันกำจัดโรคและแมลง

สมุนไพร	โรคและแมลงเป้าหมาย	วิธีทำและใช้
ดาวเรือง	เพลี้ยอ่อน แมลงหริั่วขาว	น้ำใบดาวเรือง ๓ ชีด/ น้ำ ๑ ลิตร (คั้น)
น้อยหน่า	เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เพลี้ยหอย เตาทอง หนอน มอด	ใบและเมล็ดตำแช่น้ำ กรองไปฉีด
สะเดา	ด้วงหมัดผัก เพลี้ยอ่อน เพลี้ยกระโดด ผีเสื้อมวนหวาน อะชาติเรกตัน หนอน ไส้เดือนฝอย	เมล็ดบด ๑/๒ - ๑ กิโลกรัม ห่อผ้าแช่น้ำ ๑ คืน เหล้าขาวหรือแอลกอฮอล์+ น้ำ ๒๐ ลิตร ฉีดพ่นเช้าหรือเย็น
มะรุุม	รา แบคทีเรีย เน่าโคนตง เน่าของมะเขือเทศและขิง	ใบคลุกดิน ผัก+ใบ แช่เหล้าฉีดยอด
ว่านน้ำ	แมลงวันทอง ด้วงหมัดผัก ด้วง	เหง้าบด ๓๐ กรัม/น้ำ 4 ลิตร แช่ไว้ ๒๔ ชั่วโมง หรือต้ม ๑ ชั่วโมง
พริก	แมลงปากดูด มด เพลี้ยอ่อน	พริกบด ๑๐๐ กิโลกรัม/น้ำ ๑ ลิตร
ยาสูบ	ฆ่ารา ไส้แมลงด้วง หนอนกอ หนอนซอนใบ เพลี้ย ราสนิม	ยาสูบ ๑ กิโลกรัม/ น้ำ ๒ ลิตร ต้ม ๑ ชั่วโมง แช่ ๑ คืน+สบู+เหล้า
กระเทียม	รา แบคทีเรีย ไส้เดือนฝอย หมัด เห็บ ราน้ำค้าง เพลี้ยอ่อน ราสนิม	กระเทียม ๑/๒+น้ำมันก๊าด ๑ ลิตรแช่ไว้ ๑ คืน+สบู+น้ำ ๕ ลิตร ฉีดพ่น

สูตรสมุนไพรป้องกัน-กำจัดโรคและแมลง

สมุนไพร	โรคและแมลงเป้าหมาย	วิธีทำและใช้
ขมิ้นชัน	ฆ่าแมลง ดั่งวงวงช้าง มอดข้าว มอดแป้ง ไรแดง	ขมิ้นบด ๑/๒+น้ำ ๒๐ ลิตร แช่ ๑ คืน+สับ
บอระเพ็ด	เพลี้ยกระโดดน้ำตาล โรคยอดเหี่ยว หนอนกอ	๕๐ กรัม ตำแช่น้ำ ๑ ลิตร ฉีดพ่น
มันแกว	ด้วงหมัดกระโดด มวนเขียว หนอนใบ	เมล็ดบด ๑/๒ กิโลกรัม+น้ำ ๒๐ ลิตร
กลางสาด	หนอนหลอดหอม	เมล็ดบด ๑/๒ กิโลกรัม+น้ำ ๒๐ ลิตร แช่น้ำ ๑ คืน
คูน	หนอนกระทุ้หอม ด้วงหนอนปัก	ฝักคูน ๑ กิโลกรัม+น้ำ ๒๐ ลิตร ตำผสมเหล้า
สลอด	ฆ่าแมลง เบื่อเมา เพลี้ยอ่อน แมลงวันทอง หอย หนอนไหม	เมล็ดบด ๑ กิโลกรัม+น้ำ ๒๐ ลิตร แช่ไว้ ๒ คืน
ผกากรอง	หนอนกระทุ้ปัก	เมล็ด ๑ กิโลกรัม+น้ำ ๒ ลิตร แช่น้ำไว้ ๒ คืน
มะละกอ	ราสนิม ราแป้ง	ใช้ใบ ๑ กิโลกรัม+น้ำ ๑ ลิตร/สับ ๑๐๐ กรัม

สูตรสมุนไพรป้องกัน-กำจัดโรคและแมลง

สมุนไพร	โรคและแมลงเป้าหมาย	วิธีทำและใช้
ตะไคร้หอม	แมลงดักขี้เหล็ก	ใบและต้นหั่น ๑ กิโลกรัม/ น้ำ ๑ ลิตร+เหล้า+สบู่ ผสมน้ำ ๑๐ ลิตร
สาบเสือ	หนอนใยผัก หนอนกระทู้	ต้นและใบบด ๑/๒ กิโลกรัม น้ำ ๔ ลิตร+เหล้า แช่ไว้ ๑ วัน
พริกไทย	มด เพลี้ยอ่อน เพลี้ยไฟ ด้วงปีกแข็ง หนอนผีเสื้อ	ใช้เมล็ด ๑๐๐ กรัม บดผสมน้ำ ๑ ลิตร+สบู่ แช่ไว้ ๑ คืน
น้ำฉี่วัว	มีสาร์ยูรินมีฤทธิ์ฆ่ารา ไวรัส เพลี้ยแป้ง เพลี้ยไฟ ไรแดง	ใช้ ๑ ลิตร ตากแดด ๓ วัน+น้ำ ๕ ลิตร (สามารถใช้เป็นปุ๋ยได้)
ขี้เถ้า	เต่าทอง หนอนแมลงวัน ป้องกันแมลงปากดูด	ใช้ขี้เถ้า ๑ ถ้วย+น้ำ ๑ ลิตร แช่ไว้ ๑ คืน+นมเปรี้ยว ๑/๒ ลิตร+น้ำ ๓ ลิตร
น้ำมันก๊าด	ป้องกันแมลงปากดูดได้	

ขนมไข่นกกระทา

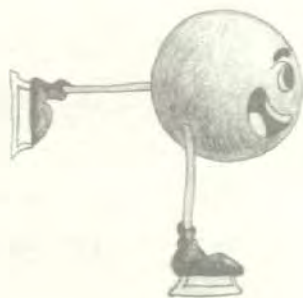
ส่วนประกอบ

๑. มันเทศ	๑๐ กิโลกรัม (๑ กิโลกรัม)
๒. น้ำตาล	๗ กิโลกรัม (๗ ชีด)
๓. เกลือ	๑ ช้อนชา (๑ ใน ๑๐ ช้อนชา)
๔. แป้งมันสำปะหลัง	๑ กิโลกรัม (๑ ชีด)

ตัวเลขในวงเล็บเป็นขนาดที่ทำน้อยลง ๑๐ เท่า

วิธีทำ

๑. ปอกมันเทศนึ่งจนสุก
๒. นำส่วนประกอบที่เหลือทั้งหมดมาตำให้เข้ากัน
๓. ปั้นเป็นก้อนกลม ทอดไฟอ่อน

ปาห้องโก๋ (สูตรโรงเรียนผู้นำ)

ส่วนผสม

๑. แป้งสาลี	๑ กิโลกรัม
๒. น้ำสะอาด	๗.๕ ชีด
๓. น้ำตาลทราย	๓ ช้อนโต๊ะพูน
๔. เกลือแกง	๑ ช้อนโต๊ะพูน
๕. แอมโมเนีย (เจาก่า)	๑ ช้อนโต๊ะปาด

วิธีทำ

- นำน้ำตาลทราย เกลือแกง แอมโมเนีย ผสมในน้ำสะอาด แล้วเทลงในแป้งสาลี เคล้าให้เข้ากัน
- นำผ้าขาวบางชุบน้ำบิดพอหมาดๆ คลุมแป้งบิดผ้าให้มีดซิดหมักไว้ไม่น้อยกว่า ๔ ชั่วโมง
- นำแป้งแผ่นนึ่งไ้กระดาน เอาผ้าบิดไว้ไม่ให้แห้ง
- ตัดแป้งมาแผ่ให้บางหนาประมาณ ๑/๒ เซนติเมตรตัดเป็นชิ้นยาว ใช้ไม้จุ่มน้ำแตะตรงกลางตัวประกบแป้งเข้าหากันหนีบตรงกลางตัวนำไปทอดในน้ำมันที่ร้อนให้สุกแล้วนำมาพักบนตะแกรง

๓

มะละกอสามารถ

ส่วนประกอบ

๑. มะละกอหั่นแล้ว	๖. กิโลกรัม
๒. น้ำตาลทรายขาว	๔. กิโลกรัม
๓. เกลือป่น	๒. ช้อนชา
๔. น้ำส้มสายชู หรือมะนาว	๑. ช้อนโต๊ะ

วิธีทำ

นำมะละกอหั่นแช่น้ำปูนไว้ ๑ คืน แล้วนำมาล้างให้สะอาด ลวกในน้ำเดือด ๑ ครั้ง ตักออกใส่กระทะเติมน้ำและน้ำตาลพอท่วม เคี่ยวให้เดือด พอมะละกอสุกพักไว้ให้เย็น แล้วนำไปเคี่ยวอีก ๒ ครั้ง จนน้ำเชื่อมแห้งใช้ได้

๔

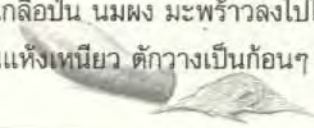
มะละกอแก้ว

ส่วนประกอบ

๑. มะละกอขูดฝอย	๑. กิโลกรัม
๒. น้ำตาลทรายแดง	๖. ชีด
๓. เกลือป่น	๑/๒ ช้อนชา
๔. นมผง	๑. ช้อนชา
๕. มะพร้าว	๒. ชีด

วิธีทำ

นำมะละกอขูดฝอยแช่น้ำปูนแดง ๑ - ๒ ชั่วโมง แล้วล้างให้สะอาด ใส่กระทะเติมน้ำตาล เกลือป่น นมผง มะพร้าวลงไปไม่ต้องใส่น้ำ ยกขึ้นตั้งไฟปานกลางจนไปจนแห้งเหนียว ตักวางเป็นก้อนๆ พอคำ ทิ้งไว้ให้แห้ง

ขนมจีนน้ำยา

เครื่องปรุง

- ๑. มะพร้าว ๒ กิโลกรัม
- ๒. เห็ดฟางบาน ๑ กิโลกรัม
- ๓. กระชาย ๗ ซีด
- ๔. น้ำพริกแกงเผ็ดแดง ๒ ซีด

วิธีทำ

- ๑. คั้นกะทิ แยกหัว กลางและหาง คนละส่วน
- ๒. นำหัวกะทิผัดกับน้ำพริกสำเร็จ จนน้ำพริกหอมได้ที่
- ๓. นำน้ำกะทิส่วนกลางปั่นเห็ด ใส่รวมกับน้ำพริกที่ผัดไว้
- ๔. นำหางกะทิปั่นกับกระชาย ใส่หม้อตั้งไฟ พอเดือด เติมเกลือ ซีอิ๊ว ซิырรสดูให้กลมกล่อม

หมายเหตุ

- ๑. ถ้าใช้มะพร้าวขูด ก็คั้นน้ำให้ได้น้ำหนัก ๓ กิโลกรัม พยายามคั้นมะพร้าวให้ได้ ๒ น้ำ โดยมี หัวกะทิกับน้ำที่ ๒ ซึ่งพยายามคั้นน้ำให้ได้ชั้นที่สุด
- ๒. ใช้เห็ดนางฟ้าผสมบ้างก็ได้ เห็ดปั่นหยาบๆ เวลาเคี้ยวจะขึ้นปุยุ นำรับประทาน

๖

เห็ดสวรรค์ (หรือเห็ดหอม)

เครื่องปรุง

๑. เห็ดนางฟ้า	๓. กิโลกรัม
๒. น้ำตาลปีบ	๑ ชีด
๓. น้ำตาลทราย	๒ ช้อนโต๊ะ
๔. ซีอิ้วขาว	๓ ช้อนโต๊ะ
๕. พริกไทยดำละเอียด	๑ ช้อนชา
๖. กระเทียมทุบละเอียด	๓ ช้อนโต๊ะ
๗. เกลือเล็กน้อย	

วิธีทำ

๑. ฉีกเห็ดออกให้เสมอกัน ขนาด ๐.๕ ซม. ตากแดด ๑ แดด แล้วนำมาทอดในน้ำมัน ใช้ไฟกลางทอดทีละน้อยให้พอดิบกับน้ำมัน ทอดพอเหลืองกรอบ ตักออกใส่ตะแกรงที่รองด้วยกระดาษฟาง
๒. ทอดเสร็จ ตักน้ำมันออก เหลือไว้พอเจียวกระเทียม พริกไทย แล้วตักออก
๓. ใส่ น้ำตาลปีบ ซีอิ้วขาว และใส่ซอสตรากูเขาทองนิดหน่อย ใส่เกลือ และน้ำมันนิดหน่อย เคียวจนน้ำตาลละลาย ชิมดูตามชอบพอเริ่มเหนียว เอาเห็ดลงคลุก ใช้พายคนโย่งๆ ใช้ไฟอ่อนที่สุดนานประมาณ ๑๐ - ๑๕ นาที (ที่ใช้พาย ๒ อันคลุก เพื่อไม่ให้เห็ดหัก) เสร็จแล้วใส่ กระเทียมพริกไทยที่เจียวไว้แล้ว ลงเคล้าอีกที
๔. พอเย็น เก็บใส่ภาชนะปิดสนิท หรือถุงพลาสติก เก็บไว้กินได้หลายวัน ทำขายก็ได้ เห็ดสวรรค์นี้ใช้กินกับข้าว ชำมต้ม ข้าวแช่ ข้าวเหนียว ข้าวมันลัมตำได้ทั้งนั้น

ภาคผนวก

6 เพื่อให้ทราบรายละเอียดสำหรับผู้ทีสนใจจะเข้ารับการอบรม จึงขอรายละเอียดเกี่ยวกับการเตรียมตัวและการสมัครเข้ารับอบรม รวมถึงกำหนดการคร่าวๆ ในการอบรม ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เพียงแต่การอบรมในแต่ละครั้งจะมีการปรับรายละเอียดของหลักสูตรให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้เข้าอบรมโดยตรง ซึ่งมีตั้งแต่ักเรียนระดับมัธยมศึกษา จนถึงผู้สูงอายุที่วัยเกินเกษียณ ก็ยังสามารถรับการอบรมในหลักสูตรเดียวกันนี้ได้

เพราะเป็นหลักสูตรพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อสร้างเสริมการเป็นคนดีนั่นเอง

วัตถุประสงค์ในการอบรม

1. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมพัฒนาตนเองให้มีความสะอาด ชยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ เสียสละ กตัญญู มากยิ่งขึ้น
2. เพื่อให้ผู้เข้าอบรม นำความรู้ ความเข้าใจไปใช้ในชีวิตประจำวัน
3. เพื่อให้ผู้เข้าอบรม ลด ละ เลิกอบายมุข และสามารถชักชวนโน้มน้าวให้ผู้อื่นประพฤติตามได้
4. เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี และสามารถถ่ายทอดการดำเนินชีวิตที่มีคุณภาพให้กับครอบครัว และเพื่อนร่วมงาน
5. เพื่อสร้างพลังศรัทธาในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

คุณสมบัติของผู้เข้าอบรม

1. อายุระหว่าง ๒๕ - ๕๕ ปี (ถ้าเป็นสตรีต้องไม่อยู่ในระหว่างตั้งครรภ์) อายุ นอกเหนือจากที่กำหนดนี้อาจอนุโลมเป็นรายๆ ไป
 2. สุขภาพแข็งแรงไม่เป็นโรคติดต่อหรือโรคประจำตัวร้ายแรง และสามารถออกกำลังกาย เดิน - วิ่ง - ขึ้นเขา - เข้าถ้ำได้
- ### การรับสมัคร

1. กรอกใบสมัครด้วยตนเองตามแบบฟอร์มของสถาบันฝึกอบรมผู้นำ และส่งใบสมัครก่อนฝึกอบรมอย่างน้อย ๑ เดือนพร้อมรูปถ่ายขนาด ๑ นิ้ว จำนวน ๑ รูป หรือสำเนาบัตรประชาชน ๑ ชุด
2. กรอกใบสมัครให้ละเอียดชัดเจน

ส่งไปที่สถาบันฝึกอบรมผู้นำทางไปรษณีย์
หรือนำส่งด้วยตนเองตามกำหนดวันที่
เปิดรับสมัคร

๓. ทางสถาบันฝึกอบรมจะพิจารณา
ใบสมัครของท่านตามคุณสมบัติที่กำหนด
ตามลำดับก่อนหลัง และจะจัดส่งใบตอบ
รับถึงท่าน หลังจากได้รับใบสมัครแล้ว
ถ้าท่านไม่ได้รับใบตอบรับ กรุณา
โทรศัพท์สอบถามทางสถาบันฝึกอบรม
ผู้นำ

๔. กรณีที่ท่านได้รับใบตอบรับแล้ว
ไม่สามารถไปเข้าร่วมอบรมได้ กรุณาแจ้ง
ก่อนถึงวันเปิดอบรมอย่างน้อย ๗ วัน
และทางสถาบันฝึกอบรมผู้นำ จะไม่รับ
พิจารณาผู้ที่ท่านส่งไปแทน

สถานที่รับสมัคร

ส่งใบสมัครทางไปรษณีย์ได้ที่ สถาบัน
ฝึกอบรมผู้นำ เลขที่ ๖๗๙/๔๔ ถนน
อิสรภาพ แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่
กทม. ๑๐๖๐๐ สถาบันฝึกอบรมผู้นำจะมี
จดหมายแจ้งผลตอบรับการรับเข้าฝึก
อบรมก่อนล่วงหน้า ๑๕ วัน

การเตรียมตัว

๑. ไม่นำภารกิจไปด้วย ตัดความกังวล
ในทุกๆเรื่อง
๒. ละทิ้งยศศักดิ์ ตำแหน่งไว้ที่บ้าน
๓. ตั้งใจปฏิบัติตามระเบียบ และอยู่ให้
ครบหลักสูตร

ของใช้ที่ต้องนำติดตัวไปด้วย

๑. ชุดวอร์ม หรือชุดออกกำลังกายที่เป็นขายาว ทั้งชายและหญิง
๒. ผ้าสำหรับเปลี่ยนอาบนํ้า ผู้ชายให้เตรียมผ้าขาวม้า สตรีให้เตรียมผ้าถุง (ปกติทุกบ้านพักจะมีห้องนํ้าอยู่แล้ว)
๓. ของใช้ส่วนตัว เช่น สบู่ ยาสระผม แปรงสีฟัน ยาสีฟัน หวี
๔. รองเท้าผ้าใบ หรือรองเท้ากีฬา
๕. ยารักษาโรคประจำตัวที่จำเป็น

ระเบียบปฏิบัติ

๑. ไม่ออกนอกบริเวณอาคาร และสถานที่ที่กำหนด
๒. สำรวมกาย-วาจา-ใจ ไม่กระทำการใดอันเป็นการรบกวนผู้อื่นในเวลาปฏิบัติและเวลาพักผ่อน
๓. ห้ามนำอาหารประเภทเนื้อสัตว์เข้ามาในสถาบันฝึกอบรมผู้นำ
๔. หากมีความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ ให้ปรึกษาเจ้าหน้าที่หรือครูที่เลี้ยง

ค่าใช้จ่ายในการลงทะเบียนเข้าอบรม

ค่าลงทะเบียน ค่ารถรับส่ง ค่าอาหารตลอดการอบรม คนละ ๓,๐๐๐ บาท โปรดส่งธนาณัติค่าลงทะเบียน หลังจากสถาบันฝึกอบรมผู้นำตอบรับภายใน ๗ วัน โดยส่งจ่าย คุณสมพงษ์ พิงเจริญจิตต์ ปทฝ.บางกอกใหญ่ ที่อยู่ ๖๗๙/๔๔ ถ.อิสรภาพ แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ กทม. ๑๐๖๐๐ หรือโอนเข้าบัญชีธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาราชวัตร เลขที่ ๑๓๐-๒-๐๙๗๕๕-๕ ออมทรัพย์

หมายเหตุ ผู้สนใจ สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๔ ๑๔๕๓ ๕๐๐๐, ๐๔ ๖๕๖๕ ๒๐๓๖ โทรสาร ๐ ๒๔๖๖ ๖๒๒๙ หรือ e-mail : www.phunamschool.com

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างกำหนดการฝึกอบรมแบบต่างๆ ที่ปรับเนื้อหา
หลักสูตรเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายทุกระดับ ตั้งแต่ระดับทั่วไป
ระดับบริหาร ระดับชุมชน จนถึงระดับเยาวชน

ตัวอย่างกำหนดการอบรมสำหรับผู้บริหาร ของหน่วยงานเอกชน ข้าราชการ และประชาชนทั่วไป

วันที่ ๑ ของการฝึกอบรม

- ๐๗.๐๐ น. ารับผู้เข้าอบรมบริเวณถนนบรมราชชนนี ซอย ๑๕
- ๑๐.๐๐ น. ถึงสถาบันฝึกอบรมผู้นำ
- ๑๐.๓๐ น. ลงทะเบียน/กล่าวต้อนรับ/ปฐมนิเทศ
- ๑๒.๐๐ น. บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารกลางวัน
- ๑๓.๐๐ น. กิจกรรม “พันเกลียวใจให้เป็นหนึ่ง”
- ๑๖.๐๐ น. พัก/ภารกิจส่วนตัว
- ๑๗.๐๐ น. เคารพธงชาติ บทเรียนบนโต๊ะอาหาร
- ๑๘.๐๐ น. บรรยาย “การสร้างคุณค่าชีวิตในการทำงาน”
- ๒๑.๓๐ น. สวดมนต์/สมาธิ
- ๒๒.๐๐ น. ดับไฟ เข้านอน

วันที่ ๒ ของการฝึกอบรม

- ๐๔.๔๕ น. ตื่นนอน / ภารกิจส่วนตัว
- ๐๕.๑๕ น. เตรียมความพร้อมที่หน้าเสาธง
- ๐๕.๓๐ น. “เช้าวันนี้มีอะไรดีดีมาแล้วสู้กันฟัง”
- ๐๗.๐๐ น. กายบริหาร “วิ่งชมป่าเขา”
- ๐๗.๔๕ น. พัก / ภารกิจส่วนตัว
- ๐๘.๓๐ น. เคารพธงชาติ / อาหารเช้า
- ๐๙.๓๐ น. บรรยาย “ทำอะไรชีวิตจะยืนยาวและมีความสุข”
- ๑๒.๐๐ น. บทเรียนบนโต๊ะอาหาร
- ๑๓.๐๐ น. อภิปราย “ประสบการณ์การพัฒนาตนเอง”
- ๑๕.๓๐ น. การพัฒนาชีวิตระบบบริหารตัวเองด้วยยุทธศาสตร์ “ทบทวนชีวิต”
- ๑๗.๓๐ น. บทเรียนบนโต๊ะอาหาร
- ๑๙.๐๐ น. บรรยาย “เพื่อสุขภาพที่ดีกว่า”
- ๒๑.๐๐ น. สวดมนต์ / สมาธิ
- ๒๒.๐๐ น. ดับไฟ เข้านอน

วันที่ ๓ ของการฝึกอบรม

- ๐๔.๔๕ น. ตื่นนอน / ภารกิจส่วนตัว
- ๐๕.๑๕ น. เตรียมความพร้อมหน้าเสาธง
การบริหารกายและจิตโดยการ “เดินขึ้นเขา”
- ๐๗.๐๐ น. ทานของว่าง
รายงานกิจกรรม “ทบทวนชีวิต”

- ๐๙.๑๕ น. บทเรียนบนโต๊ะอาหาร
- ๑๐.๓๐ น. บรรยาย “แนวทางสู่ความสำเร็จ”
- ๑๒.๓๐ น. บทเรียนบนโต๊ะอาหาร
- ๑๓.๓๐ น. บรรยาย “เศรษฐกิจพอเพียงกับทางรอดของประเทศชาติ”
- ๑๖.๐๐ น. กิจกรรม “สร้างโลกด้วยมือเรา”
- ๑๘.๐๐ น. บทเรียนบนโต๊ะอาหาร
- ๑๙.๓๐ น. บรรยาย “สงครามชีวิต”
- ๒๑.๐๐ น. ประกาศผลการตรวจบ้านพัก
คัดเลือกกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์
- ๒๒.๐๐ น. สวดมนต์ / สมาธิ
- ๒๒.๓๐ น. ดับไฟ เข้านอน

วันที่ ๔ ของการฝึกอบรม

- ๐๔.๔๕ น. ตื่นนอน / ภารกิจส่วนตัว
- ๐๕.๑๕ น. เตรียมความพร้อมที่หน้าเสาธง
- ๐๕.๓๐ น. บรรยาย “การบริหารชีวิต”
- ๐๗.๓๐ น. บทเรียนบนโต๊ะอาหาร
- ๐๘.๐๐ น. การบริหารกายและจิตโดยการ “ไต่เขา - เข้าถ้ำ”
- ๑๑.๐๐ น. ประชุมกลุ่มวิจารณ์ ให้ข้อเสนอแนะประเมินผลการอบรม
- ๑๒.๓๐ น. พิธีมอบวุฒิบัตร / ปิดการอบรม
- ๑๓.๐๐ น. รับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน
- ๑๔.๓๐ น. รถออกจากสถาบันฝึกอบรมผู้นำ ปลายทางสถานี
ขนส่งสายใต้ใหม่

ตัวอย่างกำหนดการอบรมหลักสูตร
“การพัฒนาคุณภาพชีวิต”
สำหรับผู้นำเกษตรกร

วันที่ ๑ ของการฝึกอบรม

- ๐๙.๐๐ น. ลงทะเบียน/เข้าบ้านพัก
- ๑๒.๐๐ น. กิจกรรม “พินเกลียวใจให้เป็นหนึ่ง”
บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารกลางวัน
- ๑๓.๐๐ น. บรรยาย “สุขใดที่ใจใฝ่หา”
- ๑๕.๐๐ น. พัก
- ๑๕.๑๕ น. อภิปราย “ประสบการณ์พัฒนาตนเอง”(คณะผู้ช่วยครู)
- ๑๗.๓๐ น. เคารพธงชาติ/บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารเย็น
- ๑๘.๓๐ น. พัก
- ๑๙.๐๐ น. กรณีศึกษาแห่งการ “สิ้นชาติ”
- ๒๑.๐๐ น. สรุปประจำวัน/สวดมนต์ สมาธิ/เข้าบ้านพัก เช้านอน

วันที่ ๒ ของการฝึกอบรม

- ๐๔.๔๕ น. ตื่นนอน/ภารกิจส่วนตัว
- ๐๕.๑๕ น. เตรียมความพร้อมหน้าเสาธง
- ๐๕.๓๐ น. บรรยาย “เช้าวันนี้มีอะไรดีๆ มาเล่าสู่กันฟัง”
- ๐๗.๐๐ น. สร้างพลังชีวิตด้วยการ “วิ่งชมป่าเขา”
- ๐๘.๐๐ น. พัก/ภารกิจส่วนตัว
- ๐๘.๓๐ น. เคารพธงชาติ/บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารเช้า
- ๐๙.๓๐ น. กิจกรรม “ค้นหาตนเอง”
- ๑๑.๓๐ น. บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารกลางวัน
- ๑๒.๓๐ น. รายงานกิจกรรม “ค้นหาตนเอง”
- ๑๔.๑๕ น. พัก/อาหารว่าง
- ๑๔.๓๐ น. เศรษฐกิจพอเพียง(๑) “ค้นชีวิตพระแม่ธรณี”
- ๑๗.๓๐ น. เคารพธงชาติ/บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารเย็น
- ๑๘.๓๐ น. พัก
- ๑๙.๐๐ น. บรรยาย “เพื่อสุขภาพที่ดีกว่า”
- ๒๑.๐๐ น. สรุปประจำวัน/รายงานการตรวจบ้านพัก/สวดมนต์ สมาธิ
- ๒๒.๐๐ น. เข้าบ้านพัก เข้านอน

วันที่ ๓ ของการฝึกอบรม

- ๐๔.๔๕ น. ตื่นนอน/ภารกิจส่วนตัว
- ๐๕.๑๕ น. พลังงานชีวิตด้วยการ “ปิ่นเขา”
- ๐๗.๐๐ น. บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารเช้า
- ๐๘.๐๐ น. พัก
- ๐๘.๓๐ น. เศรษฐกิจพอเพียง (๒)
(ลดต้นทุนการผลิตเป็นทางรอดของชีวิต)
- ๑๑.๓๐ น. บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารกลางวัน
- ๑๒.๓๐ น. บรรยาย “สมุนไพรยา วิเศษที่ถูกลืม”
- ๑๔.๓๐ น. พัก
- ๑๔.๔๕ น. เศรษฐกิจพอเพียง (๓) “เราจะพึ่งตนเองในทุกวิถีทาง”
- ๑๗.๓๐ น. เคารพธงชาติ/บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารเย็น
- ๑๘.๓๐ น. พัก
- ๑๙.๐๐ น. บรรยาย “สงครามชีวิต”
- ๒๐.๓๐ น. สรุปประจำวัน/ประกาศผลคะแนนบ้านพัก/
เลือกประธานรุ่น/คัดเลือกกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์/
สวดมนต์ สมาธิ แม่เมตตา
- ๒๒.๐๐ น. เข้าบ้านพัก เข้านอน

วันที่ ๔ ของการฝึกอบรม

- ๐๔.๔๕ น. ตื่นนอน/ภารกิจส่วนตัว
- ๐๕.๑๕ น. เตรียมความพร้อมหน้าเสาธง
- ๐๕.๓๐ น. บรรยาย “ธรรมะรับอรุณ”
- ๐๗.๓๐ น. บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารเช้า
- ๐๘.๐๐ น. สร้างพลังชีวิตด้วยการ “ปิ่นเข่า - เข่าถ้ำ”
- ๑๐.๓๐ น. กิจกรรมกตัญญูต่อสถานที่/ภารกิจส่วนตัว/
จัดเตรียมกระเป๋าเดินทาง
- ๑๑.๐๐ น. ประมวลผลโครงการอบรม
- ๑๒.๓๐ น. พิธีปิดการอบรม/มอบวุฒิบัตร/อำลา
- ๑๓.๓๐ น. รับประทานอาหารกลางวัน
- ๑๔.๓๐ น. เดินทางกลับภูมิลำเนาโดยสวัสดิภาพ

ตัวอย่างกำหนดการอบรมหลักสูตร
“การพัฒนาคุณภาพชีวิต”
สำหรับผู้สูงอายุ
วันที่ ๑ ของการฝึกอบรม

- ๑๐.๐๐ น. ลงทะเบียน/กรอกเอกสาร/ปฐมนิเทศ/
แบ่งกลุ่มเข้าบ้านพัก
- ๑๒.๐๐ น. บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารกลางวัน
- ๑๓.๐๐ น. กิจกรรม “พินเกลียวใจให้เป็นหนึ่ง”
- ๑๖.๐๐ น. พัก/ภารกิจส่วนตัว
- ๑๗.๐๐ น. เคารพธงชาติ/บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารเย็น
- ๑๘.๐๐ น. บรรยาย “บทเรียนก่อนวิวาท์ - บทเรียนก่อนวิวาท์”
- ๒๐.๐๐ น. สรุปรประจำวัน/สวดมนต์ไหว้พระ สมาธิ
- ๒๑.๐๐ น. กลับบ้านพัก/เข้านอน

วันที่ ๒ ของการฝึกอบรม

- ๐๔.๔๕ น. ตื่นนอน/ภารกิจส่วนตัว
- ๐๕.๑๕ น. เตรียมความพร้อมหน้าเสาธง / เคารพธงชาติ
- ๐๕.๓๐ น. ปลุกจิตสำนึก
- ๐๗.๐๐ น. บริหารกายและจิตโดยการ “วิ่งชมป่าเขา”
- ๐๘.๓๐ น. เตรียมความพร้อมหน้าเสาธง/บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/
อาหารเช้า
- ๐๙.๓๐ น. อภิปราย “ทางลวง - ทางรอด”
- ๑๑.๓๐ น. บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารกลางวัน
- ๑๒.๓๐ น. กิจกรรมกลุ่มพัฒนาอึดใจด้วยการ
“ค้นตน - ค้นเพื่อน - ค้นชีวิต”
- ๑๔.๓๐ น. ฐานกิจกรรม “คุณธรรมเร่งด่วนของเยาวชน” (๑)
- ๑๗.๓๐ น. เคารพธงชาติ/บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารเย็น
- ๑๘.๓๐ น. บรรยาย “เพื่อสุขภาพที่ดีกว่า” (นพ.วีรพงศ์ ชัยภัค)
- ๒๐.๓๐ น. รายงานบ้านพัก/สรุปประจำวัน/
สวดมนต์ไหว้พระ สมาธิ/แผ่เมตตา
- ๒๑.๓๐ น. กลับบ้านพัก

วันที่ ๓ ของการฝึกอบรม

- ๐๔.๔๕ น. ตื่นนอน/ภารกิจส่วนตัว
- ๐๕.๑๕ น. เตรียมความพร้อมหน้าเสาธง/เคารพธงชาติ
- ๐๕.๓๐ น. สร้างพลังชีวิตด้วยการ “ขึ้นเขา”
- ๐๗.๑๕ น. บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารเช้า/ดูแลบ้านพัก/อาบน้ำ
- ๐๘.๓๐ น. รายงาน “ฉันตน - ฉันเพื่อน - ฉันชีวิต” วิดีทัศน์เพื่อชีวิต
- ๑๒.๐๐ น. บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารกลางวัน
- ๑๓.๐๐ น. ฐานกิจกรรม “คุณธรรมเร่งด่วนของเยาวชน” (๒)
- ๑๖.๐๐ น. ฐานกิจกรรม “สร้างโลกด้วยมือเรา”
- ๑๘.๐๐ น. เคารพธงชาติ/บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารเย็น
- ๑๙.๐๐ น. บรรยาย “สงครามชีวิต”
- ๒๐.๓๐ น. คัดเลือกกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์/
ประกาศผลคะแนนบ้านพัก/เลือกประธานรุ่น/
สรุปประจำวัน/สวดมนต์ให้พระเจ้า สมานธิ/แผ่เมตตา
- ๒๑.๓๐ น. กลับบ้านพัก

วันที่ ๔ ของการฝึกอบรม

- ๐๔.๔๕ น. ตื่นนอน/ภารกิจส่วนตัว
- ๐๕.๑๕ น. เตรียมความพร้อมหน้าเสาธง/เคารพธงชาติ
- ๐๕.๓๐ น. บรรยาย “ธรรมะรับอรุณ”
- ๐๗.๓๐ น. บทเรียนบนโต๊ะอาหาร/อาหารเช้า
- ๐๘.๐๐ น. สร้างพลังชีวิตด้วยการ “ปีนเขา - เข้าถ้ำ”
- ๑๐.๓๐ น. กิจกรรมกตัญญูต่อสถานที่/เก็บสัมภาระ
- ๑๑.๐๐ น. ประชุมวิจารณ์/ให้ข้อเสนอแนะ/ประเมินผลการอบรม
- ๑๒.๐๐ น. พิธีมอบวุฒิบัตร/ปิดการอบรม
- ๑๒.๓๐ น. รับประทานอาหารร่วมกัน
- ๑๓.๐๐ น. เดินทางกลับภูมิลำเนาโดยสวัสดิภาพ

คณะกรรมการ

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม

พลตรี จำลอง ศรีเมือง

พลเอก ปรีชา เถียมสุพรรณ

พลเอก บวร งามเกษม

นายลิขิต เพชรสว่าง

ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์

ประธานที่ปรึกษา

ที่ปรึกษา

ที่ปรึกษา

ที่ปรึกษา

คณะกรรมการ

พลตำรวจเอก เสรีพิศุทธิ์ เตมียาเวส

นายนิพนธ์ สุรพงษ์รักเจริญ

นายอนุสรณ์ ธรรมใจ

นายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ

ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม

ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ

ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ

ผู้แทนสำนักงาน

พระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ผู้แทนสำนักงานบริหาร

และพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริม

และพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม

นายประกอบ นवलชาว

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

รักษาการประธานกรรมการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการและเลขานุการ

ผู้ช่วยเลขานุการ

**คณะกรรมการโครงการจัดทำเอกสารเผยแพร่
ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)**

ที่ปรึกษาโครงการ

พลตรี จำลอง ศรีเมือง

นายสมพงษ์ พิงเจริญจิตต์

นางสาวนราทิพย์ พุ่มทรัพย์

นายแก้ว วิฑูรย์เอียร

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริม

และพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม

ที่ปรึกษาด้านสื่อและรณรงค์

คณะกรรมการโครงการ

นางวิไลวรรณ ถิกไทย

นายนิพล ธนธัญญา

นายณัฐรัฐบรรจง เดชวิริยะชาติ

นางสาวสุชมาล มลิวัลย์

นางอนุสรณ์ ปัทมสังข์

ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารแผน ๑

เจ้าหน้าที่ระดับสูง ฝ่ายบริหารแผน ๑

เจ้าหน้าที่ระดับสูง ฝ่ายบริหารแผน ๑

เจ้าหน้าที่ระดับสูง ฝ่ายบริหารแผน ๑

เจ้าหน้าที่ระดับกลาง ฝ่ายบริหารแผน ๑

ผู้เขียน ออกแบบ จัดพิมพ์

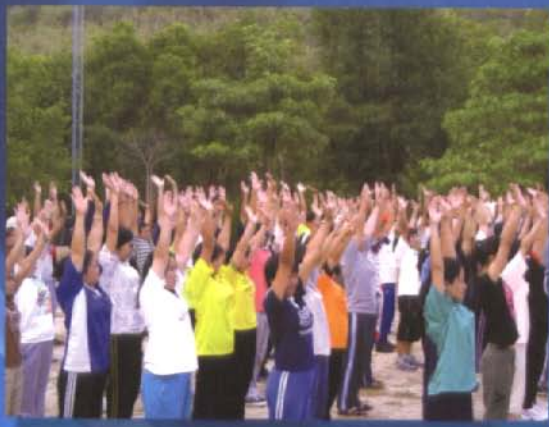
บริษัท สไตส์ครีเอทีฟเฮ้าส์ จำกัด

ถ่ายภาพ

Style Photo Studio

สถาบันฝึกอบรมผู้นำ มูลนิธิพลตรีจำลอง ศรีเมือง

ท่านผู้สนใจสามารถ Download หนังสือฉบับนี้ได้ที่
www.moralcenter.or.th

ผู้นำทุกระดับต้องมีส่วนร่วมสำคัญยิ่ง

ในการกอบบ้านกู้เมืองโดยการลงมือปฏิบัติเอง

และชักชวนให้ผู้อื่นดำเนินวิถีชีวิตแบบพอเพียง

ช่วยสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง

และนิยมไทยด้วยการปฏิบัติอย่างแท้จริง

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลับแผ่นดินเชิงคุณธรรม
สำนักบริหารและพัฒนากองคความรู (องค์การมหาชน)